Claus Rønlev
Slægtsforskning

Denne søgbare PDF-fil er downloadet fra min personlige hjemmeside www.ronlev.dk.

Det er tilladt at dele PDF-filen med andre, da der ikke er ophavsret til titlen.

Besøg www.ronlev.dk. Måske er der andre af mine flere tusinde artikler og scannede bøger, der har interesse.

Mange venlige hilsener

Claus Rønlev

FAMILIEN OPFFER.

'Disse Optegnelser være tilegnede mine kjære Sønner og Brodersønner: Valdemar, Elbano, Emil, Søren Christian, Ivan og Christian Frederik Opffer.

Kjøge, i Juni 1899.

Frederik Opffer.

SØREN CHRISTIAN OPFFER.

FAMILIEN

OPFFER

OPTEGNELSER

AF

FREDERIK OPFFER

KJØGE
KJØGE AVIS' BOGTRYKKERI (F. OPFFER)
1899

Trykt som Manuskript
i 50 *Exemplarer.*

Navnet Opffer's Oprindelse kjendes ikke indenfor Familien. Derimod er det utvivlsomt, at det stammer fra Tyskland, og vor Stamfader, Christian Friedrich Opffer, indvandrede til Danmark fra Tyskland i Slutningen af det 18. Aarhundrede. Opffer (ɔ: Opfer) betyder jo paa Dansk *Offer,* og det er vel ikke usandsynligt, at en eller anden Begivenhed i fordums Tid kan have givet Anledning til Navnets Oprindelse. De Efterforskninger, jeg har anstillet om Navnets og Familiens Udspring, har ikke ført til noget nævneværdigt Resultat. Ovenomtalte Christian Friedrich Opffer angav at være født i Stettin d. 20. Juni 1761. Hos den danske Generalkonsul i Stettin, J. Rudolph, har jeg i 1879 forespurgt, om der i Stettin fandtes nogen af Navnet Opffer, men jeg fik et benægtende Svar. I 1896 søgte jeg oplyst, om der i Stettin paa ovennævnte Dato og Aar var født nogen af dette Navn, men jeg fik fra Generalkonsulen en Udskrift fra 6 Kirkers Bøger, hvoraf fremgik, at ingen Opffer var født der nævnte Dato. Muligvis er han født i Egnen eller i Forstaden Lastadie, eller maaske særlige Omstændigheder har vanskeliggjort Opsporingen. Generalkonsulatet tilføjer, at hverken Politiets eller Magistratens Personalregister strækker saa langt tilbage, at Oplysninger herfra kan gives.

Det er iøvrigt aldrig lykkedes mig at opdage Navnet Opffer udenfor vor egen Familie. Derimod har jeg i tyske

og østerrigske Vejvisere i et ganske enkelt Tilfælde stødt paa Navnet Opfer. I Paris boer — efter Oplysning af 2. November 1898 fra Generalkonsulatet — en Mr. Paul Dopffer, Juge d'instruction. Jeg henvendte mig skriftligt til ham og spurgte ham, om Navnet Dopffer muligvis var en Sammentrækning af d'Opffer, og samtidigt udbad jeg mig nogle Oplysninger om Oprindelsen til hans Navn. Jeg har dog aldrig senere hørt fra ham. Af andre beslægtede Navne har jeg truffet paa C. F. Opffermann i Kjøbenhavn, en Dame, som er den eneste Bærer af Navnet her i Landet. Saa vidt hun ved, stammer hun fra en tysk Officersfamilie. Endvidere forekommer det mig, at jeg under et Dødsavertissement fra Amager i Berlingske Tidende har set Navnet Opffersen, vistnok en Kjøbmandsfamilie. Jeg har i den Anledning henvendt mig til en Inspektør Sørensen i Taarnby, men har intet hørt fra ham. Personalhistorikeren Schön i Stuttgart svarede paa en Forespørgsel, at Navnet Opffer formentlig stammede fra de gammeltyske Fornavne Uffo, Offo, Odalfrid og Wodalfrid, idet han henviser til R. Kupffs Skrift »Deutsche Vornamen«, Side 66. Af ovennævnte Fornavne afleder f. Ex. Kupff Navnene Uffert og Ufert.

I Danmark findes — dog meget sjældent — Navnene Offer Offersen, henholdsvis som Fornavn og Efternavn. Muligvis er her Navnet Offer afledet af Uffe og Offe. I Jylland findes en Gaard, som hedder »Offersgaard«. I A. P. Berggrens Folkesange og Melodier findes en »Sangleg fra Jylland« under Overskriften »Offer og Ædelig«.

OFFER OG ÆDELIG.

Først kommer Offer,
saa kommer Ædelig,
saa sommer syv Mands Ædelig
saa kommer Kongens Bønder alle.

Hvad vil Offer?
Hvad vil Ædelig?
Hvad vil 7 Mands Ædelig?
Hvad vil Kongens Bønder alle?

Bejle vil Offer.
Hvad byder Offer?

Sølv byder Offer.
Nej faar Offer.

Bort gaar Offer.
Igjen kommer Offer.

Hvad vil Offer?
Bejle vil Offer.

Hvad byder Offer?
Guld byder Offer.

Nej faar Offer.
Bort gaar Offer.

Igjen kommer Offer.
Hvad vil Offer?

Bejle vil Offer.
Hvad byder Offer?

Tro byder Offer.
Ja faar Offer.

Glad bliver Offer,
glad bliver Ædelig,
glad bliver syv Mands Ædelig,
glad bliver Kongens Bønder alle.

Berggreen mener, at Offer vel ikke kan være mindre end en Prins, siden han har »syv Mands (Mand) Ædelig« (ɔ: syv Adelsmænd) og »alle Kongens Bønder« i sit Følge.

Christian Friedrich Opffer er altsaa i Følge Traditionen født i Stettin d. 20. Juni 1761. Som pommeransk eller vel rettere preussisk Soldat forlod han en skjøn Dag sin

Post og deserterede over Isen til Falster. Saaledes lyder Sagnet i Familien, og, saavidt vides, har den ikke meget lange Strækning mellem den nordtyske Kyst adskillige Gange i strænge Isvintre være tillagt, saaledes at en saadan Vandring over Isen kunde udføres. Den Mulighed, at han kan være bleven optagen af et Skib, er jo heller ikke udelukket. I Danmark blev han stukket ind i de lette Dragoner i Randers, og her stiftede han Bekjendtskab med Anne Katrine Bigum fra Nibe. Deres første Sammentræf var ikke meget venskabeligt. Hun og en Veninde stod i et Vindue og lo ad Chr. F. Opffer, der var til Hest. Han har aabenbart været af et iltert Gemyt, thi han blev saa vred, at han sporede sin Hest og gjorde Mine til at sætte ind ad Vinduet; men heldigvis betænkte han sig i Tide. Senere fik Piben en anden Lyd. Den 25. Marts 1795 blev han nemlig som Dragonkorporal i Randers gift med Pigen Anne Katrine Gotfredsdatter Bigum. I deres Forlovelsestid talte den ene tysk og den anden dansk, men Resultatet viser jo, at de vare enige i det væsentlige. Hun var født omk. 1765—66 i Nibe og var Datter af Snedker Gotfried Vibrandt og Kirsten Nielsdatter. Vibrandt døde d. 14. April 1770, efterladende sig Anne Katrine og en et Par Aar yngre Søster Anne Petrea. Allerede d. 24. Januar 1771 giftede Enken sig med Bager Eskild Jensen Bygom og hun antog da Stedfaderens Navn. 1780 blev hun konfirmeret.

I sit Ægteskab med Christian Friedrich Opffer havde hun 1 Søn og 5 Døtre. De to af Pigebørnene døde i en Alder af 14 og 6 Maaneder og hed begge Dorothea.

Den ældste af Børnene hed Ane Katrine. Hun var født 28. Juni 1795 i Randers og blev gift d. 17. Januar 1817 med den 23aarige Korporal ved de lette Dragoner i Randers Ole Thomsen Krogh. Saa vidt vides flyttede de senere efter at have vundet i Lotteriet til Kjøbenhavn, hvor de fik en Forretning. Siden vides intet om dem. De øvrige Børn var Frederikke Louise, født d. 26. April 1797, Kirstine,

født d. 24. September 1798 og Sønnen Christian Frederik, født d. 18. November 1805.

Christian Friedrich Opffer blev senere Depotvagtmester og Økonom ved det militære Sygehus i Randers, en ret indbringende Stilling.

Frederikke Louise kom som 16aarig ung Pige til Overgaard, hvor hun blev Kammerjomfru hos Familien Arenstorff. Her stiftede hun Bekjendtskab med en 22aarig Skriver paa Godskontoret Jens Sørensen. Der udviklede sig imellem dem et Kjærlighedsforhold, som kom til at gribe dybt ind i deres Fremtid.

Tre Aar var hun paa Overgaard, som hun maatte forlade, fordi hendes og Jens Sørensens Kjærlighedsforhold ikke var uden Følger. Den 22. Marts 1816, inden hun endnu selv var fyldt 19 Aar, fødte hun i Aalborg en Søn. De to unge Mennesker har naturligvis været ude af Stand til at gifte sig, og forstødt af sine Forældre fødte hun da sit Barn langt borte fra Hjemmet. Jens Sørensen var paa det Tidspunkt Skriver paa Stiftskontoret i Aalborg, og i sin forladte Stilling er hun altsaa tyet til ham.

Deres Barn, Søren Christian Opffer, blev sat i Pleje hos nogle fattige Husmandsfolk i Hasseriis, en halv Mils Vej sydvest for Aalborg. Moderen kom i Huset hos en Justitsraad og Raadmand Hammerich paa Vesterbro. Det kan bemærkes, at Frederikke Louise fra Familierne Arenstorff og Hammerich har meget smukke Anbefalinger.

Imidlertid hensygnede hendes Søster Kirstine og døde d. 18. Juni 1819, knap 21 Aar gammel. Dette optøede Faderens haarde Sindelag, og Hjemmet aabnede sig atter for Frederikke Louise, der nu var bleven Lærerinde paa Ejstrup Mølle, et Par Mil nordvest for Randers.

Bedsteforældrene tog nu ogsaa den lille Søren Christian til sig, efter at han i 6 Aar havde været i Pleje hos Husmandsfolkene i Hasseriis. Fra dette Ophold erindrede han senere kun dunkelt en lille Stue med Ler- eller Stengulv. Hos Bedsteforældrene havde han det godt og blev

sat i Betalingsskole. Hans bedste Fag her var Hovedregning. Allerede 1824 d. 14. November, døde hans Bedstefader, hvem han erindrede som en velvoxen Mand med mørk Hudfarve, sort Haar, sorte Bakkenbarter og smukke markerede Ansigtstræk. Sin Moder besøgte han undertiden paa Ejstrup Mølle, hvor hun, som tidligere omtalt, var Lærerinde. Sin Forbindelse med Jens Sørensen havde hun maattet afbryde, da hendes Fader paa det strengeste havde forbudt hende at fortsætte Bekjendtskabet med ham. Derimod gav han sit Minde til eller formentlig *fremskyndede,* at hun blev forlovet med en Artilleriunderofficer i Randers Hans Christian Bransru, som havde deltaget i Felttoget 1813—15 under Napoleon d. 1ste.

Jens Sørensens Stilling havde imidlertid forbedret sig saaledes, at han kunde gifte sig — han havde saavidt vides absolveret dansk juridisk Examen og var formodentlig den Gang bleven Godsforvalter paa Gavnø. Han tilbød da Frederikke Louise Ægteskab, men hun skulde da lige til at holde Bryllup med Bransru og kunde ikke modtage hans Tilbud, hvilket ogsaa vilde have stridt mod hendes afdøde Faders Ønske. Jens Sørensen tog sig dette meget nær, og ved en Sammenkomst, de havde, fældede de begge Taarer. De saa ikke hinanden senere, men Frederikke Louise kunde aldrig slaa ham ud af sine Tanker. Hun talte ofte i sit senere Liv om sin forspildte Ungdomskjærlighed.

Jens Sørensen, der, som ovenfor antydet, blev Godsforvalter paa Lehnsbaroniet Gavnø, giftede sig aldrig. 1841 tog han sin Afsked og flyttede til Præstø. Her døde han, efter hvad jeg har bragt i Erfaring, den 22. Juli 1856, 65 Aar gammel. Lehnsbaron Reedtz-Thott bekostede den ensomme gamle Mands Begravelse, og hans Bo extraderedes Baronen til fri Raadighed. Jeg henvendte mig i Brev af 16. Juli 1896 til Besidderen af Gavnø for om muligt at faa udleveret Jens Sørensens efterladte Papirer; men jeg fik under 27. Juli 1896 Meddelelse fra Godsforvalteren om, at man ikke saa sig i Stand til at give mig nogen som helst

Oplysninger, da Baronen ikke var i Besiddelse af Sørensens efterladte Papirer. Disse er saa formodentlig tilintetgjorte efter hans Død. De Forsøg, jeg gjennem Provinsarkivet i Viborg og andet Steds har gjort paa at opspore hans Fødested og Familieforhold, er ganske mislykkedes, og derefter løber Jens Sørensens Spor ud i Sandet. Han var efter al Rimelighed Jyde og i Modsætning til Frederikke Louise, som havde blaasort Haarvæxt (og iøvrigt var smuk og velvoxen), omtaler Søren Christian Opffer, der altsaa som Barn maa have set sin Fader, Jens Sørensen som en høj, blond Mand. En »Ven« af Søren Christian lokkede denne som ganske ungt Menneske til at skrive bebrejdende Breve til Faderen, men disse blev fornuftigvis ikke besvarede.

Frederikke Louise blev d. 29. Juni 1827 gift med Bransru, der blev Fyrværker i Artilleriet og ikke lang Tid efter forflyttedes til Frederiksværk. Søren Christian blev hos sin gamle Bedstemoder til Efteraaret 1830, et halvt Aar efter hans Konfirmation. Hans Morbroder Christian Frederik opholdt sig ogsaa hjemme. Han var mindre end sin afdøde Fader men lignede ellers denne meget. Han havde gode Kundskaber, var en dygtig Skøjteløber og den bedste Violinist i Randers. Dette Eftermæle giver Søstersønnen ham. Han var Skriver paa et offentligt Kontor i Randers; men han forelskede sig i sin Chefs Datter og mistede sin Plads. Senere blev han en uforbedrelig Lediggænger, som drog sin gamle Moder ned i Armod. Han døde d. 6. Oktober 1836. Den 26. Marts 1838 døde i stor Fattigdom gamle Anne Katrine Opffer, 70 Aar gammel.

Den 1. November 1830 blev min Fader Søren Christian Opffer sat i Lære i Grüners Bogtrykkeri i Helsingør. Her stod han 6—7 Aar i Lære, og efter at have arbejdet en ganske kort Tid som Typograf forlod han Helsingør d. 1. Juli 1837. Under sin lange Læretid i Helsingør, som den Gang — i Sundtoldens Dage — var en meget livlig By, havde Fader faaet en Del gode Venner af Handels- og Kontoriststanden. (Blandt disse var den senere Super-

intendent for Metodistmenigheden i Skandinavien, C. Willerup, — paa deres gamle Dage traf disse Ungdomsvenner sammen og opfriskede gamle Erindringer.) Disse unge Fyre dannede en Forening, som de kaldte for »Den røde Ko«. Deres aftenlige Foreningssammenkomster endte ofte med, at de drog ud og flyttede Skilte og kom i Konflikt med Natvægterne.

Fra Helsingør gjorde Fader jævnlig Udflugter i sin Fritid til Frederiksværk, hvor Moderen og Stedfaderen boede, og her tog han da ogsaa forinden sin Rejse til Udlandet Afsked med Forældre og Søskende. Afskeden var dog — fraset Adskillelsens Smerte — iblandet en Draabe Malurt. Stedfaderen maatte nemlig gaa i Kavtion for et Sæt Klæder. Han blev borte i $16^1/_2$ Aar, og i denne lange Tid indløb d[illegible]un følgende Meddelelse til Familien paa Frederiksværk: Helsingør, d. 4. November 1837. Hr. Fyrværker Bransru, Frederiksværk. Indesluttet har jeg den Fornøjelse at sende Dem et for nogle Dage siden modtaget Brev fra Deres Søn, som var en meget god Ven af mig; i Fald De ønsker at skrive ham til, vilde De maaske være saa god at sende mig Brevet *uden Adresse,* hvorefter jeg skal adressere det til ham, hvilket er hans Ønske. Med Agtelse I. Prætorius. Adresse: Hr. Lindbergs Enke & Co., Helsingør.

Hvad det omtalte Brev indeholdt vides ikke; men formodentlig er hele hans Fremgangsmaade dikteret af Skamfølelse over at skylde Stedfaderen Penge. I det lange efterfølgende Tidsrum hørte man, som omtalt, intet fra ham.

Udgangspunktet for Rejsen var Stettin, hvortil han pr. Damper ankom med 11 Rdl. i Lommen. Efter 3 Ugers Marsch var han i Berlin, og herfra gik Turen til Leipzig, hvor han arbejdede i 4 Maaneder. Han var dog ikke fornøjet med sig selv. I nogle Optegnelser anfører han herom: »Jeg kunde ikke mine Ting, fordi jeg havde haft en næsten mageløs daarlig Lære.« Det var formodentlig derfor, at han pludselig fik Lyst til at blive vestindisk Soldat og begav sig paa Vej til Hamburg for at lade sig hverve

Over Magdeburg gik han foreløbig til Lübeck, og her arbejdede han i 7 Uger, hvorpaa han fik Arbejde i Kiel i 7 Maaneder. Begge Steder befandt han sig godt og gjorde gode Fremskridt i sit Fag, hvorefter han har slaaet Soldaternykkerne ud af Hovedet. Fra Kiel rejste han over Lübeck og Plöen til Hamburg med fire Lübskskilling i Lommen og forlod Byen med den samme Sum for at gaa over Lüneburger Heden — 16 Mil, som han tilbagelagde paa 2 Dage. Over Bremen gik Turen til Oldenburg, hvor han opholdt sig et Fjerdingaar. Dernæst over Hannover, Hildesheim, Göttingen, Braunschweig, Cassel, Hanau, Frankfurt a. M., Darmstadt, Mannheim, Heidelberg og Carlsruhe til Stuttgartt. I det Cotta'ske Bogtrykkeri fik han Arbejde sammen med den senere Redaktør af »Hjørring Amtstidende«, Forfatteren Camillo Bruun. Fra Stuttgartt gik han til Ulm, hvor han ligeledes skaffede Camillo Bruun Plads. Det var dog ikke af lang Varighed, og de vandrede sammen over Neuulm, Burgau, Friedberg til München. Her opholdt de sig i fem Døgn, besaa Teatret, Kirkerne og Kunstsamlingerne og gik saa uden en Kreutzer i Lommen til Neustadt, hvor de skiltes, da Bruun havde faaet ømme Fødder. Denne, som var en velhavende Mands Søn, foretrak at afvente Forstærkning fra Hjemmet. Fader vandrede over Landsberg, Ruuhloe, Mindelheim, Memmingen, Wolfezü til Lindau, som han naaede paa sin 24aarige Fødselsdag, d. 22. Marts 1840, og paa denne Dag fik han Plads der i Byen. Da han første Gang saa Bodensøen, blev han saa overvældet, at han faldt paa Knæ og takkede Gud. Under sit Ophold i Lindau sværmede han i sin Fritid omkring i Bjergene og aflagde bl. a. et Besøg i Bregenz. Da Arbejdet slap op her i Juni tog han pr. Damper til Rorschach i St. Gallen. Efter et Par Dages Ophold gik han over Constanz, Frauenfeld, Wintherthur, Zürich, Aargau, Solothurn, Bern, Biel, Freiburg til Lausanne, hvor han arbejdede i 10 Uger. Fra Lausanne gik han atter til Bern og passerede Sct. Gotthard paa Vejen over Bellinzona og Lugano til Como.

Turen over Sct. Gotthard var forbunden med mange Besværligheder. Paa Vejen opefter overfaldtes han af et Uvejr, og medens han selv vandrede i Snestorm, buldrede Tordenen dybt under ham og gav Gjenlyd i Bjergene, medens Lynene krydsede hinanden over Afgrundene. Da det lakkede mod Aften, mødte han en rejsende, som raadede ham til at skynde sig til Hospitalet, da han ellers vilde omkomme i Sneen. Han tog da sine Sko af og løb af alle Kræfter paa bare Fødder. Undervejs mødte han en Drift Hornkvæg, og Driveren raadede ham da indtrængende til at tage Skoene paa, hvis han havde sit Liv kjært. Resten af Vejen tilbagelagde han da med sine utætte Sko paa. Hospitalet var lukket, da han naaede det, og ingen hørte hans Banken. Han samlede da sine sidste Kræfter, tog Tilløb og sprængte Døren.

Nu fik han varm Mad og god Vin og kom saa i Seng, hvor han maatte dele Leje med en kureret Fnatpatient, som laa og kløede sig. Han var imidlertid altfor dødtræt til at finde noget uhyggeligt deri. Efter en sund og styrkende Søvn vandrede han næste Morgen ned i Dalen, hvor der var varmt og godt.

I Como fik han at vide, at det var daarlige Tider i Italien for Typografer, og han lod sig derfor hverve til den pavelige Hær. Hvervningsbrevet, som endnu existerer, er saalydende:

MILITAIR-DIENST
DES
HEILIGEN STUHLES.

2tes Etranger-Regiment.

Ich Endesunterzeictneter, Opffer S. Chrestien gebürtig von Aalborg, Canton Danemark, Profession Buchdruker erkläre heimit, dass ich mich freiwillig habe anwerben lassen, um Seiner Heiligkeit GREGOR dem XVI und dessen

rechtmässigen Nachfolgern, getreu und redlich während Vier Jahren zu dienen; dagegen empfange ich als Handgeld Achtzig Französische Franken, unter der Bedingung aller der Vortheile, des Soldes, der Masse, Zuthaten (Fournitures), Kleidung, Retraite u. a., theilhaftig zu werden, die in der zu Wien unterm 18. April 1832 im Namen des heil. Stuhles durch Se. Excell. H. H. Erzbischof von Theben, päpstlichen Nuntius bei Sr. Majestät dem Kaiser von Oestreich abgeschlossenen Uebereinkunft einerseits, und durch H. General Graf Franz Simon v. Salis andrerseits, sind ausbedungen worden.

In Bekräftigung dessen habe ich gegenwärtige Capitulation eigenhändig unterscrieben zu Como den 2. Septembre 1840.

Fader fik d. 13. September 1840 udbetalt i Como 20 Francs 1 Centim og d. 1. November i Forli Resten, 59 Frc. 99 Centm. Hververen hed, saavidt det kan ses, Bussinger eller Ratsinger. Om sit Soldaterliv skriver Fader:

». . . . . jeg blev hvervet til Infanterist for 4 Aar og førte der et temmelig sorgfrit Liv, undertiden endog meget lystigt. Der var alle Slags Nationaliteter samlede og ligeledes alle Samfundsklasser. Jeg rejste ind i Italien sammen med en fhv. Bogtrykkerprincipal, en Trykker, en Bonde og en Baron v. Erne. Det var vistnok blandet Selskab; men man befandt sig saare vel deri i Almindelighed. Der var mange komiske Personer af første Rang og ligeledes meget dannede Mennesker, men mange vare, desværre for dem selv, meget drikfældige. —«

Franske og tyske Adelsmænd og Haandværkere samt navnlig schweitziske Bønder udgjorde dog Størsteparten. Ved Regimentet fik Mandskabet sin gode Forplejning, god Vin, kraftig Suppe og et fint Rundebrød om Dagen. Brødet solgte de tidt til Jøder for en billig Penge, hvilket de dog ikke maatte.

Under sit Ophold i Italien har Fader dels garnisoneret, dels marscheret igjennem følgende Byer: Bergamo, Bologna, Brescia, Cescena, Cremona, Faenza, Ferrara, Forli, Imola, Livorno, Lodi, Mantova, Milano, Modena, Padova, Parma,

Pavia, Piacenza, Ravenna, Rimini, Rivoli, Treviso, Verona og Vicenza. (Venedig har han set i Frastand fra et højt Taarn.) Han opholdt sig dog mest i Bologna og Ravenna. Han havde et aabent Øje for Naturens Skjønheder og Folkelivets Ejendommeligheder og nød i fulde Drag sit Ophold i det skjønne Land. »Det italienske Maaneskin« omtalte han med megen Henrykkelse fra sine natlige Vagtture. En Gang havde han spist for megen Frugt og fik Kolera. Han var opgivet af Lægen, og Krampen trak hans Knæ op under Hagen; men han kom sig dog hurtigt til Lægens store Forbavselse. I det hele taget var han næppe forsigtig. Han badede sig f. Ex. tidlig om Foraaret i Po, medens Snevandet fra Bjergene strømmede ud i Floden. Blandt Kammerraterne sluttede han sig navnlig til et Par Schweitzerbønder, et Par tyske Haandværkere og en høj og knoklet men uhyre stærk Franskmand. Den sidste lod sig meget gjerne traktere.

Da Fader havde udstaaet de fire Tjenesteaar, lod han sig hverve i fire Aar til. Den første Tid var han Fuseler, saa kom han til Grenaderne, og i den sidste Tid gjorde han Tjeneste ved Artilleriet. Uniformen var smuk. Infanteriet havde fransk Chako med rød Pompon, blaa Vaabenkjole med røde Opslag, hvide Benklæder om Sommeren og røde om Vinteren. Artilleriet havde Chako med Fangsnore og sort Hestehale (Svejf), mørkeblaa Uniform med brede røde Galoner ned ad Benklæderne. Officersgalonerne var i Guld.

Ved Artilleriet opnaaede han at blive Artificié (ɔ: Overkonstabel). Til denne Udnævnelse knyttede der sig en uhyggelig Tildragelse. En af Kammerraterne var nemlig forbigaaet og gav sig i denne Anledning til at udskjælde sine foresatte. Han blev da greben og ført til Fængslet, men udenfor Fængselsporten sled han sig løs, overfaldt en Officer og slog Huen af ham. Nu blev han idømt et stort Antal Rottingslag, og medens han modtog disse, laa han paa Maven over de korslagte Lænker fra Haand til Fod.

Da Straffen var exekveret, befandt den ulykkelige sig i en elendig Tilstand — han havde faaet dobbelt Brok, fik sit Udygtighedspas og blev afskediget med Pension.

Da Februarrevolutionen brød ud i 1848 og spredte en Frihedens Attraa over Evropa, greb denne Følelse ogsaa det italienske Folk, som ogsaa forinden havde været rystet af stærke indre Brydninger. I dette Aar søgte Lombardiet og Venetien at kaste det østerrigske Aag af Skuldrene, og Kirkestatens Regering understøttede denne Bevægelse og sendte i Forening med flere italienske Provinser Hjælpetropper mod Østerrigerne. Blandt disse Hjælpetropper befandt Fader sig og deltog i Krigen mod Østerrigerne i tre Træfninger. I en af Træfningerne laa et Par Officerer, som skulde føre en mindre Deling mod Fjenden, dækkede i en Lade, medens de hvervede Tropper under Anførsel af Underofficererne sloges med Dødsforagt og førte Træfningen heldigt til Ende. Efter et af Slagene var Fader inde i en Kirke, hvor der laa en Masse Lig, men Synet og Lugten af de døde Kammerater bevirkede, at han fik ondt og maatte fjerne sig.

I Slaget ved Vicenza saa han mangen god Ven falde omkring sig. Selv fik han sin Chako gjennemskudt og en mat Kanonkugle dængede ham til med Sand og Sten. Fra sin Plads ved Kanonen kunde han iagttage Skuddenes Virkning og saa Østerrigernes Rækker vakle. I tre Dage var han døv af Kanontordenen. Paa Valpladsen laa saarede og døende og svingede med Huerne og raabte *„Evviva Italia, evviva la liberta"!* En fransk Prins deltog i Slaget paa italiensk Side. Han, der foruden sin Lønning havde en meget stor Sum i Rentepenge, havde fra menig Soldat tjent sig op til Officer. Han havde været afholdt som Kammerat og var elsket og agtet som Officer. En fjendtlig Kanonkugle knuste under Slaget begge hans Ben. Anbragt paa en Baare blev han bedøvet ført bort; men pludselig rejste han sig paa Baaren, svang sin Felthue og raabte: *„Evviva Italia, evviva la liberta!"* Derpaa faldt han tilbage

og var død. Imidlertid kapitulerede de pavelige Tropper; men paa Grund af deres Tapperhed fik de Lov til at drage ud af Vicenza, hvor de havde trukket sig tilbage, med vajende Faner og klingende Spil, og da de passerede Radetzky og de østerrigske Linier, sænkede Østerrigerne Fanerne for dem.

Dette tildrog sig mod Slutningen af Faders Soldaterliv i Italien. Der udbrød nu ved de pavelige Regimenter Uroligheder, dels fordi Paven trak sig ud af Italiens Frihedskamp, dels fordi Mandskabet ikke fik sit tilgodehavende Sold. Fader fortalte om mange livlige Optrin fra denne Tid. Ved et Mytteri, som Schweitzerne ved hans Regiment havde foranstaltet i Bologna, kom han tilfældigt til Stede som Tilskuer — han havde nemlig, trods nedlagt Forbud derimod, forladt Kasernen om Aftenen for at besøge sin Kjæreste. Idet han svang sig over Kasernemuren, var Mytteriet i fuld Gang, og der blev foretaget en Del Arrestationer. En Officer, der godt kjendte Fader som et fredsommeligt Menneske og vidste, at han ikke var Deltager i Mytteriet, lod ham desuagtet arrestere. Han maatte følge med Arrestanterne; men han fik dog Lejlighed til at ytre til Officeren: »Er det Takken, jeg skal have, fordi jeg vovede Liv og Blod for Italien, medens De krøb i Skjul i en Lade?« Efter i et Fjerdingaar at have siddet i et skummelt, mørkt Fængsel, hvor der var en fortærdelig Stank, og hvorfra han kun højt oppe kunde se en smal Strimmel af den smukke blaa Himmel, blev han tilligemed sine Lidelsesfæller, en Snes Mand, der opholdt sig i samme Fængsel, dømt til at skydes. De blev dog benaadede af den milde Pius d. 9de, som i 1846 havde afløst Gregor d. 16de. Pio Nono underskrev aldrig nogen Dødsdom! Deres Straf forandredes derefter til Landsforvisning. For Resten af Opholdet fik de et lysere, luftigere og rummeligere Fængsel. Sluttelig blev de lænkede sammen to og to, med en Kjæde gjennem Haandlænkerne og siddende baglængs paa en Kærre blev de under Eskorte ført ud over Kirkestatens Grænser.

I Fængslet var de blevet stærkt befængt med Utøj og saa alt andet end tiltalende ud, da de førtes bort. I Mellemtiden var Faders Skæg voxet til og havde i Forbindelse med Fængselsluften gjort ham saa ukjendelig, at hans Kjærestes Søster, der passerede Kærren, da den kjørte ud af Byen, saa lige paa ham uden at kjende ham. Da han var kommen over Grænsen, traf han i en af Grænsebyerne sin gamle Ven, den stærke Franskmand, som nu var bleven Gendarm. Fader havde ofte tidligere trakteret ham; men nu gjorde han Gjengjæld. Han forsynede Fader baade med Mad og Drikke, ja endog med Penge og Klæder. Til sin store Overraskelse fik Fader at vide, at den Officer, der havde angivet ham for Deltagelse i Mytteriet, gjorde sig usynlig med Regimentskassen. Det var tredje Gang, Regimentskassen i Løbet af kort Tid var bleven plyndret; men denne Gang mislykkedes det. Bedrageren blev nemlig paagreben i en schweitzsisk Grænseby af en af sine tidligere menige Soldater, som nu var Gendarm, og som nu benyttede Lejligheden til at tage en personlig Hævn over sin tidligere foresatte, der ved sin ubehagelige Optræden havde gjort sig forhadt ved hele Regimentet. Nu kom Fyren, som var tysk Adelsmand, paa Galejerne.

Sit Soldaterliv i Italien tænkte Fader altid paa med Begejstring og sluttede ofte, naar Talen faldt herpaa, med de Ord: »Det var skjønne Tider, lykkelige Tider at leve i!« Den 21. Oktober 1848 forlod han Bologna, den 27. var han i Piacenza, d. 3. November forlod han Italien og sejlede over Lago Maggiore ind i Schweitz, hvor han atter gik over Sct. Gotthard. Saavidt vides gik han over Brienz, Interlaken, Luzern, Zug, Zürich og Schaffhausen til Basel. Fra Basel gik han ind i Elsass og passerede Strassborg paa Vejen til Stuttgart, hvor han ankom d. 12. November 1848. Den forholdsvis korte Tid, hvori han har tilbagelagt denne Strækning, tyder paa, at han dels har kjørt pr. Jernbane, dels pr. Damper er gaaet over Søerne. Den 27. November var han i Freiburg, d. 8. December i Calw, og derfra tog

han til Baden, hvor han ankom d. 18. December og fik Arbejde. D. 12. Marts 1849 snørede han atter sin Ransel og gik over Rastadt, Durlach, Carlsruhe, Heidelberg, Mannheim og Mainz til Worms, hvor han ankom d. 27. Marts og fik Plads i »Wormser Zeitung«s Bogtrykkeri hos Kranzbühler. Her opholdt han sig i $4^1/_4$ Aar, fik en god Løn, indrettede sig det behageligt og lavede selv sin Mad, som nærmest bestod af Suppe og Suppekjød eller Bøf, som stegtes under hermetisk lukket Laag — en fortræffelig Ret, som han havde lært i »Den røde Ko« i Helsingør, og som fremdeles hører til Familien Opffers Livretter. Han var en stadig Gæst i Teatret i Worms og gjorde om Søndagen jævnligt Udflugter til Mainz og Mannheim for at besøge de derværende Teatre. Han havde ogsaa sin Stamknejpe og sit Stamkrus, og dette førte han med sig til Danmark. Han agtede i høj Grad sin Principal og henviste oftere i Livet til »gamle Kranzbühler i Worms« som en Avtoritet. Kranzbühler satte ogsaa megen Pris paa Fader og vexlede Breve med ham efter hans Hjemkomst. Fader var ogsaa en dygtig og flittig Trykker og drev det til paa Haandpresse at trykke 3000 Ark paa en Dag. Da Koleraen udbrød i Danmark 1853 grebes Fader af en hæftig Hjemve og brød op, uagtet hans Principal tilbød at lægge paa Lønnen; men da hans Beslutning stod fast, gav han ham en udmærket Anbefaling. Han bevidnede, at Fader »zu meinen völligen Zufriedenheit als Drucker in meinen Officin conditionirte« og opførte sig »als geschickter, fleisziger und ehrbarer Kunstlied« som han anbefalede til »jedem Principale«.

Fader forlod Worms d. 28. November 1853. Rejsen hjem varede i 13 Dage. Han tog først til Mainz og saa til Fods over Frankfurt, Friedberg til Giessen. Herfra tog han pr. Jernbane til Cassel og saa i dejligt Vejr til Fods over Münden, Ahlefeld, Hannower (over Lüneburger Hede pr. Jernbane) til Altona og Hamburg og dernæst pr. Jernbane til Kiel. Herfra gik saa Turen pr. Dampskib til Kjøbenhavn, hvor han ankom 14 Dage før Jul. Undervejs

havde han »viaticeret« i Mainz, Frankfurt, Hannower og Kiel. Ved sin Hjemkomst efter $16^1/_2$ Aars Fraværelse talte han det danske Sprog temmelig gebrokkent. Under sit omflakkende Liv var han bleven fortrolig med forskjellige tyske Dialekter og adskillige schweitziske og tyske Bondedialekter foruden højtysk, fransk og italiensk; men det varede dog kun nogle faa Dage, før han atter talte sit Modersmaal flydende. Ankommen til Danmark skaffede han sig Underretning om, at hans Familie endnu boede paa Frederiksværk og underrettede dem om, at han var hjemkommen. Saa hurtigt, han kunde, besøgte han dem og tilbragte Julen hos dem. Da hans Moder saa sin Christian igjen, græd hun af Glæde. I de mange mellemliggende Aar talte hun stadig om sit Hjertebarn og ønskede blot, at hun maatte gjense ham. Den overvældende Glæde ved Gjensynet tog saaledes paa hende, at hun ikke var rask siden. Den 17. September 1854 døde hun i hans Arme. I Hjemmet paa Frederiksværk var Sønnerne Vilhelm og Adolf og Døtrene Ane, Lene og Oline Dorothea. Den sidste var født et halvt Aar efter Faders Bortrejse.

De nærmest følgende Begivenheder med tilhørende Data vil blive summarisk opregnede, idet jeg forbeholder mig derefter at give en Karakteristik af den sidste Del af min Faders Liv og Virksomhed.

D. 19. December 1853 meldte Fader sig i Kjøbenhavn og fik strax Arbejde hos Bogtrykker Löser. D. 24. Marts 1854 fik han Plads hos Bogtrykker Hanson i Hillerød og her arbejdede han til d. 17. Februar 1855. Paa denne Dag blev han forlovet med sin senere Hustru Julie Tronhjem fra Fredensborg. Efter et Ophold delvis i Frederiksværk og hos sine tilkommende Svigerforældre i Fredensborg meldte han d. 14. Marts atter Tilgang til Kjøbenhavn og arbejdede her et Par Steder, vistnok hos Scharling og Heimann. D. 27. Juni meldte han Afgang og tiltraadte en Plads hos Vogelius i Frederikshavn. Dette var hans sidste Plads, og videre udviser hans Vandrebog ikke. Han underhandlede

med Camillo Bruun i Hjørring om at kjøbe hans Blad og søgte Privilegium i Kallundborg og Silkeborg, men ingen af Delene førte til noget Resultat. Derimod kjøbte han i Følge Dokument af 13. Oktober 1856 »Kjøge Avis« med tilhørende Bogtrykkeri af Bogtrykker Sally Oettinger for 4750 Rdl. og overtog ved Nytaar 1857 denne Forretning, der var grundlagt af Oettinger d. 1. Jan. 1851. (I Bladets første Kvartal redigeredes det af Kantor *P. E. Becher* i Kjøge.) Til at afholde Omkostningerne ved dette Kjøb laante han af sin Svigerfader, Partikulier Frederik Tronhjem i Fredensborg, 5100 Rdl. og senere i Løbet af Aaret 500 Rdl. Desuden fik han 300 Rdl. til Udstyr.

Den 22. Marts 1857, paa sin 41aarige Fødselsdag, holdt han Stuebryllup i sine Svigerforældres Hjem i Fredensborg med Julie Cathrine Frederikke Tronhjem, født i Kjøbenhavn d. 12. Juli 1823, Datter af Partikulier, tidligere Klædehandler i Kjøbenhavn Frederik Johansen Tronhjem, født d. 2. Marts 1784, og Hustru Ane Cathrine, født Tronhjem, født d. 22. Marts 1798. Til Stede var Brudens eneste Søskende, Manufakturhandler i Kjøbenhavn Emil Lorentz Tronhjem, født i Kjøbenhavn d. 17. November 1827, og Louise Henriette, født d. 30. September 1839 i Fredensborg.

Inden Brylluppet boede Fader en kort Tid hos en Naalemager Nielsen i Kjøge, og Bogtrykkeriet var den Gang indstalleret paa 1. Sal i den Ulfeldt'ske Gaard i Nørregade. Efter Brylluppet flyttede mine Forældre ind paa 1. Sal i Agent C. F. Petersens Gaard Nr. 15 paa Kjøge Torv, hvorhen ogsaa Bogtrykkeriet flyttedes. I den første Tid af mine Forældres Ægteskab var Faders Søster Ane i Huset hos dem.

I Lejligheden paa Torvet fødtes jeg d. 28. Januar 1858 og blev opkaldt efter min Morfader, Frederik Tronhjem. Ved Oktober Flyttedag 1861 flyttede Familien op i Nørregade i daværende Stiftslæge Gjersings Ejendom Nr. 190 ligeoverfor Borgerskolen. Her fødtes Ægteparrets andet og sidste Barn, Broder Emil, d. 17. Februar 1863 og blev

opkaldt efter sin Morbroder Emil Tronhjem. I denne hyggelige Lejlighed boede vi i 9 Aar. Vor prægtige Have beholdt vi kun nogle Aar, da Kjøbmand Chr. Jeppesen kjøbte Ejendommen og lod Haven omdanne til Baggaard med Magasin. Endnu findes der i Huset en Erindring fra vort Ophold. Fader lod nemlig en Dekorationsmaler Wildenrath dekorere et af Værelserne med store Prospekter af Frederiksborg og Fredensborg Slotte samt mine Bedsteforældres Ejendom i Fredensborg. Til Oktober Flyttedag 1870 kjøbte Tømmerhandler Weber Ejendommen, og vi flyttede da til vort nuværende Hjem i Kirkestræde Nr. 142. Denne Ejendom kjøbte Fader af en Skomager Olsens Enke for 1300 Rdl.

Den 12. December 1871 døde gamle Frederik Tronhjem, $87^{3}/_{4}$ Aar gl., efter at have holdt Guldbryllup 10. Juni 1870.

7. April 1872 blev jeg konfirmeret og kom derefter i Lære i Faders Bogtrykkeri.

Ved April Flyttedag 1875 brød Bedstemoder og Tante Louise i Fredensborg op for at rejse til Kjøge, hvor de lejede Dyrlæge Nielsens Ejendom Nr. 113 i Kirkestræde ligeoverfor vort Hus. Samtidig opgav Onkel Emil i Kjøbenhavn sin Forretning for ogsaa at flytte til Kjøge og føre Regnskab for Fader. Han, Bedstemoder og Tante Louise delte Lejligheden i Nielsens Ejendom imellem sig.

Efter Sommerferien 1875 optoges Broder Emil som Elev paa Sorø Akademi i 1. studerende Klasse.

1. November 1876 blev jeg Forbundter i Nielsen & Lüdiches Bogtrykkeri i Industribygningen i Kjøbenhavn. Jeg boede hos en Frk. Jutta Schmidt i Amaliegade.

29. December 1876 døde Bedstemoder i Kjøge og blev begravet 7. Januar 1877 paa Asminderød Kirkegaard i Familiegravstedet.

Til April Flyttedag 1877 flyttede Onkel Emil og Tante Louise til deres Ejendom i Fredensborg. Samtidig rejste jeg til Kjøge for at overtage Bestyrelsen af Bogtrykkeriet

og Avisen, da Fader var skrøbelig, og Forretningen stod paa svage Fødder. Samtidig blev Broder Emil taget hjem fra Sorø Akademi og fik Plads i Bogtrykkeriet. Han blev konfirmeret i Efteraaret 1877. Fra April til Oktober Flyttedag boede mine Forældre i Hjulmand Andersens Ejendom i Nørregade, medens vi havde en Brygger Petersen med Familie som Lejer i Baghuset. Til Oktober Flyttedag flyttede mine Forældre tilbage.

I December 1878 blev Broder Emil anbragt i Willerups Bogtrykkeri i Vordingborg, hvor han var et Aar.

Hos Familien paa Frederiksværk var der imidlertid foregaaet store Forandringer. Gamle Fyrværker Hans Christian Bransru, født i Kjøbenhavn d. 5. Februar 1795, døde d. 2. September 1865. Han tjente i Hæren 1810–54. Han var med i Felttoget 1813—15 under Kejser Napoleon I og blev 1858 dekoreret med Sct. Helena Medaillen. Samme Aar blev han Dannebrogsmand. I 1854 fik han Hædertegnet for lang og tro Tjeneste. Han var meget høj (ca. 72 Tommer), blond og blaaøjet. Hans Fader var fra Agershus Stift i Norge og lod sig frivillig hverve til den danske Garde. Af hans og Frederikke Louises 5 Børn var Vilhelm født d. 22. September 1827. Han havde lært Snedkerprofessionen men meldte sig frivillig i 1849 og blev i Tjenesten, hvor han avancerede til Sergent. Han var et smukt Menneske og en dygtig Soldat. Senere skejede han ud, og da han under Felttoget 1864 forlod sin Deling i tre Dage, blev han degraderet. Dette var mere end han kunde bære. Han blev et Subjekt og døde i stor Usselhed i Randers. Ane var født d. 2. Avgust 1829. Hun var et flittigt og dygtigt Menneske, men fik Brystsyge og døde d. 2. Marts 1868. Lene var født d. 12. November 1832. Hun blev Lærerinde i Haandgjerning ved Almueskolen i Frederiksværk og havde Friplads i Larsens og Hustrus Stiftelse. Hun døde 1894 og var meget agtet og afholdt paa Frederiksværk. Adolf var født d. 25. December 1835. Han

gjorde Tjeneste ved de tekniske Tropper under Felttoget 1864. Efter Krigen blev han overkjørt over den ene Fod af en Kanon og fik Invalidepension. Han levede som Sadelmager paa Frederiksværk og døde i Slutningen af Firserne. Oline Dorothea var født d. 25. Januar 1838. Hun har været Husbestyrerinde i flere fornemme Huse og blev i 1875 gift med Forvalter Peter Christian Nielsen ved Frederiksholms Teglværk. Onkel Nielsen var født d. 19. April 1815 i Odense, hvor hans Fader var Formand paa en Klædefabrik. Han var Enkemand og havde en voxen Søn, Kancelliraad Nielsen, pensioneret Godsforvalter ved Kjøbenhavns Banegaard. Den 20. December 1876 fik Ægteparret en Datter, Clara Marie, som efter sin Konfirmation har lært at tegne og male og er ansat som Porcellænsdekoratørinde hos Bing & Grøndal. Onkel Nielsen døde d. 11. Februar 1894 og er begravet paa Garnisons-Kirkegaard. Tante Thea og Kusine Clara bor paa Frederiksberg. Kusine Clara er min Guddatter.

Efter 14 Dages Sygeleje af Lungebetændelse i Forbindelse med Sukkersyge døde Fader d. 21. Juni 1879 og blev begravet paa Assistents-Kirkegaard i Kjøge d. 27. s. M.

24. Juni 1880 blev jeg forlovet med Angelique Birkerod, Datter af Læge Birkerod i Kjøge. Efter at jeg havde aftjent min Værnepligt til Orlogs (1881) blev vi d. 3. Oktober 1883 gift i Nyborg, hvor Birkerod var bleven Distriktslæge. Onkel Emil var indskreven som min Forlover og Broder Emil førte mig til Alteret. Fra Oktober Kvartal 1883 havde jeg forpagtet Kjøge Avis og Bogtrykkeriet af Moder, som flyttede ned i Vestergade paa 1. Sal hos Smedemester Fr. Hansen, medens jeg flyttede ind i Ejendommen i Kirkestræde.

28. Juli 1884 blev Valdemar Christian Opffer født. Han blev døbt d. 3. Oktober 1884, samme Dag som Christiansborg Slot brændte. Distriktslæge Birkerod, Onkel Emil Tronhjem, Broder Emil og Forpagter Ulrich, Rødehus (Valdemars Moders Mosters Mand) var Faddere. Moder

bar Barnet og Valdemars Moster Johanne Birkerod (senere Fru Schiwe) holdt Huen. Han fik Navnet Valdemar efter sin Morfader og Christian efter sin Farfader.

Den 2. Februar 1885 døde Tante Louise og blev begravet d. 9. s. M. paa Asminderød Kirkegaard i Familiebegravelsen.

Efter Bedstemoders Død arvede mine Forældre intet, da deres Gjæld til Dødsboet blev afskrevet paa Arveparten. Ved Tantes Død arvede Moder derimod en mindre Sum, som for Størsteparten blev anbragt i Forretningen.

8. Juni 1887 døde Onkel Emil og blev begravet d. 13. Juni paa Asminderød Kirkegaard, skraas overfor Familiebegravelsen, da der ikke mere var Plads i denne. Moder var eneste Arving efter Broderen, naar undtages nogle testamentariske Dispositioner. Efter Onkels Død blev Familiens Ejendom i Fredensborg solgt.

I April 1888 blev jeg separeret fra Angelique Birkerod paa Grund af personlig Uoverensstemmelse. I Følge Skilsmissebevilling af 21. Avgust 1891 hævedes Ægteskabet.

Min Søn Valdemar blev under Seperationen og fremdeles hos mig.

Min tidligere Hustru blev under sit andet Ophold i Amerika gift med daværende Redaktør af Decorah-Posten Løjtnant Diedrichsen og har i dette Ægteskab en Søn, Kay.

13. April 1890 døde Moder. Hun boede den Gang i Savværksejer Hansens Ejendom paa Varehusvejen bag Jernbanen. Forinden havde hun, efter at være flyttet fra Smedemester Fr. Hansens Ejendom i Vestergade, haft en Lejebolig i Kjøge borgerlige Velgjørenheds Stiftelse i Nørregade. Hun blev begravet d. 18. April i Familiebegravelsen paa Assistents Kirkegaard. Ved Skiftet, som lededes af hendes Lavværge, Sagfører Frederiksen, blev jeg d. 18. Marts 1891 Indehaver af Kjøge Avis, Bogtrykkeriet og Ejendommen i Kirkestræde for 31,000 Kr. ÷ de indestaaende Prioriteter ca. 7500 Kr.

I Januar 1892 kom Broder Emil, som havde aftjent sin Værnepligt i Infanteriet og derefter været knyttet til Redaktionen af forskjellige Provins- og Hovedstadsblade, hjem fra en 15 Maaneders Rejse for »Næstved Avis« rundt om Jorden med Ophold i alle fem Verdensdele. 1. September 1892 blev han forlovet med Johanne Schønheyder, Datter af Telegrafbestyrer i Nykjøbing paa Falster S. Schønheyder og Hustru, Hedvig S., født Steenberg. De blev forlovet i Kjøge, hvor hun var i Huset hos sin Onkel Læge Schach Steenberg. Ved Nytaar 1893 overtog han »Nyborg Avis«. Den 28. December 1893 viedes de i Nykjøbing Kirke paa Falster paa Brudens 20aarige Fødselsdag. Jeg var hans Forlover. Samme Aften tiltraadte de en Bruderejse over Rostock, Dresden, Wien, Venedig og Rom til Elba. Her fødtes deres ældste Søn, Elbano d. 3. September 1894. I December rejste de over Neapel med Damper hjem via Sicilien, Lissabon og Sydengland. Den 28. December 1894 døbtes Elbano i Nykjøbing. Jeg var hans Gudfader.

I Efteraaret 1895 dekoreredes Broder Emil med den spanske Carl IIIs Ridderorden.

Den 15. November 1895 forlovedes jeg med Sigrid Elfrida Kirstine Christensen, født paa Bramslykke d. 23. Januar 1875, Datter af fhv. Forpagter paa Bramslykke G. P. P. M. Christensen og Hustru Marie M. C., født Nerenst. Efter deres Forpagtnings Opgivelse var de flyttet til Kjøge, hvor vi blev forlovet. D. 10. April 1896 blev vi viet i Herfølge Kirke af Pastor H. C. D. Müller. Min Broder var min Forlover. Ved Vielsen toges den Bestemmelse, at Børnene i dette Ægteskab skal opdrages i den katolske Tro. Som ung Pige opholdt nemlig Sigrid sig et Aar i et Kloster i Chambery i Sydfrankrig, og under dette Ophold gik hun over til Katolicismen. Da jeg var fraskilt, kunde vi ikke blive viet i en katolsk Kirke. Efter vort Bryllup opsattes et Dokument, hvorefter hun adopterede Valdemar som sit eget Barn, saaledes at han indtraadte i de

samme Rettigheder som de senere Børn. Der blev nemlig ikke afholdt noget Skifte i Anledning af Ægteskabet. Vor Bryllupsrejse gik til Trelleborg, Falsterbo, Skanør og Malmøe.

Den 26. April 1896 fik Johanne Opffer sin 2. Søn, som døbtes i Nyborg og fik Navnet Emil. Jeg var Gudfader, og Sigrid bar ham.

Den 7. Marts 1897 fik vi en Søn, som fik Navnet Søren Christian efter sin Farfader. Han døbtes d. 10. Marts i Hjemmet af Dr. theol. Bernhard Hansen, Frk. Walløe (Datter af Forfatteren Knud Walløe) stod Fadder, og min Svigermoder bar ham.

D. 4. Juni 1897 fik Johanne Opffer sin 3. Søn. Han blev døbt d. 25. Juni 1897 og fik Navnet Ivan de Penha Ramiro Opffer. Det spanske Tilnavn fik han efter Guvernøren i Madrid.

23. Januar 1899 fik vi en Søn paa Sigrids 24aarige Fødselsdag. D. 28. Januar, paa min 41aarige Fødselsdag, blev han døbt i Hjemmet af Dr. theol. Bernhard Hansen og fik Navnet Christian Frederik Gomme Graae Opffer. Frk. Magda Wenk var hans Gudmoder, og hans Moster, Thora Kragelund, født Christensen, gift med Kjøbmand F. Kragelund i Nakskov, bar ham. Han blev opkaldt efter sin Farfaders Morfader, Christian Friedrich Opffer, og fik efter sin Morfader Navnet Gomme med Tilføjelse af Slægtsnavnet Graae. Han kaldes efter mig Frederik.

I Efteraaret 1897 antog vi en Plejesøn, Frants Aloysius Knudsen, Søn af en fattig katolsk Familie og Sigrids Gudsøn. Han er født d. 27. April 1894.

Fader levede $22^1/_2$ Aar i Kjøge. Sit Blad søgte han at oparbejde ved at gjøre det underholdende og livligt ved Oversættelser fra tyske og franske Blade. Navnlig lagde han megen Vægt paa en spændende Roman. Sit Haandværk lagde Fader ikke paa Hylden, men stod op Kl. 4 om Morgenen og trykkede Avisen, saaledes at den var udtrykt, før Personalet kom paa Trykkeriet. Altid var han glad og fornøjet og fløjtede og sang fra Morgen til Aften. Ud over Oversættelser og det nødvendigste Reportagestof udfoldede Fader absolut *ingen* journalistisk Virksomhed; men i de Dage stilledes der jo saa godt som ingen Fordringer i den Retning fra Læsekredsens Side. Nogen ivrig Politiker var Fader ikke, men han ledede sit Blad i konservativ Retning og var selv en trofast Højremand. I Begyndelsen var han ene Bladudgiver i Østsjælland, men efterhaanden begrænsedes hans Omraade, først ved Nytaar 1861 af Højrebladet »Stevns Avis« og senere ved Nytaar 1871 af Højrebladet »Faxe Avis«. Fader lagde ikke disse Blade Hindringer i Vejen, tvertimod averterede han gratis for dem. Samtidig med »Faxe Avis« kom Venstrebladet »Folketidende« i Ringsted, og dette Blad sendte en Aflægger til Kjøge, hvilket virkede generende nok; men den vigtigste Konkurrent opstod dog i selve Kjøge ved Oktober Kvartal 1876, da et lokalt Aktieselskab stiftede Venstrebladet »Østsjællands Folkeblad«.

Medens Fader, navnlig i sine yngre Dage, var en flittig Mand, som især skænkede sit Bogtrykkeri en Del Opmærksomhed, var han derimod kun lidet anlagt for Regnskabsføring, og praktisk Økonomi var i det hele taget ikke mine Forældres stærke Side. Dog var Fader ogsaa sparsommelig paa *sin* Maade. Han kunde f. Ex. ikke lide, at den kostbare Medicin gik til Spilde. Rester af Medicin til

indvortes Brug satte han hellere til Livs, end det skulde kastes bort. Naar vi Børn skulde have Levertran, engelsk Salt eller amerikansk Olie, foregik han os med et godt Exempel. Med stor Bravour slugte han en Skefuld og sagde: »*Saadan* skal du tage det!« Jeg skylder Sandheden at bemærke, at vi fulgte ikke det gode Exempel.

Det var en gavnlig Foranstaltning, at Onkel Emil Tronhjem overtog Regnskabsførelsen og bragte Orden i vore Sager, da han i den første Halvdel af 1875 flyttede til Kjøge. Et ganske betegnende Træk fra denne Tid var det, at da Onkel havde sendt et Brev, som Fader havde faaet til Gjennemsyn, tilbage til Ejermanden og meddelte dette til Fader, svarede denne lidt fortrædeligt: »Hvorfor sendte du dette Brev tilbage, inden jeg havde læst det!« Brevet havde ligget 11 Aar i Faders Pult.

Uagtet Fader ikke havde betalt Renter af det Laan, han stiftede hos Bedstefader ved Overtagelsen af »Kjøge Avis«, hjalp Bedstemoder ham yderligere, da han ved Optagelse af et Laan hos Vallø Stift i 1875 anskaffede en Hurtigpresse og en Del ny Skrifter; men da Bedstemoder døde i Slutningen af 1876, blev Gjælden afskrevet paa Moders Arvepart, saaledes at hendes Søskende overtog *hele* Boet.

Fra Nytaar 1876 fulgte et illustreret Søndagsblad med »Kjøge Avis«, og dette skaffede Bladet en forøget Læsekreds. Paa dette Tidspunkt leverede Katechet Johan Petersen (senere Præst ved Holmens Kirke og Modepræst i Kjøbenhavn) og daværende Overlærer ved Tøxens Skole Kr. Pedersen Bidrag til Bladet, ligesom ogsaa jeg havde begyndt at skrive dertil. Længere Tid i Forvejen havde Lærer Lyngbye i Herfølge været knyttet til det.

Ved Oktober Kvartal 1876, da »Østsjællands Folkeblad« startedes, og de nærmest følgende Kvartaler var imidlertid Afgangen i Abonnementet stærkt følelig, og da Onkel Emil ved April Flyttedag 1877 forlod Kjøge for at tage fast Ophold i Fredensborg, ansaas det for nødvendigt, at jeg,

trods min Ungdom (jeg var 19¼ Aar), afbrød mit Ophold hos Nielsen & Lüdiche i Kjøbenhavn for at tage hjem og bestyre Bladet og Bogtrykkeriet. Dels var nemlig Fader bleven noget affældig, dels var det vigtigt at indføre mere tidsvarende Forhold ved Bladet, og først og fremmest var det aldeles nødvendigt at spare paa alle Ender og Kanter.

I det private Liv var Fader en meget jovial og elskværdig Mand, der udmærkede sig ved sit stilfærdige Lune og var afholdt af alle. Hans lange Ophold i Udlandet havde paatrykket ham visse Ejendommeligheder, og han var i det hele taget en original Personlighed. Han var en anselig Mand paa ca. 70 Tommer, var svær og kraftig, havde en mandig Holdning, vejrbidte og martialske Træk. I sine yngre Dage havde han et tæt sort Skæg, som i Aarenes Løb blev hvidt. Naar han under sit Ophold i Hillerød — kort efter Hjemkomsten fra Udlandet — om Aftenen, iført sin lange blaa Snore-Slængkappe og en lille Hat med Fjer i, passerede Skildvagterne ved Slottet, gjorde de Honnør for ham. Fra sit lange Ophold i Syden havde han en vis Tilbøjelighed for stærke Farver. Man kunde f. Ex. se ham gaa med gul Straahat, lyseblaa Fløjls Jakke, højrødt Atlaskes Halstørklæde, skinnende hvidt Linned, hvid Vest og hvide Benklæder, rødringede Strømper og lakerede Sko eller sort Brunels Jakke og Benklæder, græsgrøn Silkevest osv. En Gang Kantor Schneider fra Kjøge var i Kjøbenhavn og sad i Rydbergs Kjælder med Ryggen mod Døren, saa han i Spejlet lige overfor en Herre med grøn Vest træde ind i Restavrationen. »Det er sgu Opffer fra Kjøge«, raabte Schneider, »han er det eneste Menneske, der gaar med grøn Vest!« Hans Formodning var ganske rigtig.

Imellem mine Forældre var der et udmærket Forhold. Kun holdt Fader ikke af den »fordømte Rengjøring« — Moder gjorde nemlig altid rent et eller andet Sted i Huset. Mellem Fader og hans Personale og øvrige Husstand bestod der et patriarkalsk Forhold. En af hans Yndlingsfornøjelser

var at læse højt om Aftenen for Kone, Børn og Pigerne, og undertiden græd baade Oplæseren og Tilhørere. Da Gassen blev indført i Kjøge, brugte vi Kogegas og Høkasse. Fader lod da Komfuret rive ned og indrettede en hyggelig Kro i Skorstenen. Uagtet vi havde en stor Lejlighed, holdt han meget af at sidde inde i Skorstenen og læse højt, indtil Tilhørerne faldt i Søvn. Saa brød man op. Op til den ene Væg i Køkkenet var der et Dueslag, og der havde Fader indrettet nogle Ruder ind imod Køkkenet. Fra disse Ruder sad Duerne og kiggede nysgjerrig ned i det store Køkken, men somme Tider virkede deres Kurren noget generende under Oplæsningen.

Blandt Tilhørerne var en lille fattig Pige, som mine Forældre havde taget til sig. Hun var et Vaisenhusbarn fra Kjøbenhavn og gik med Aviser. Mine Forældre tog hende fra hendes Plejeforældre, fordi de behandlede hende slet. Hun hed Emilie Josefine Witzansky, og hendes Fader var en polsk Mursvend, og hendes Moder, som vist var født i Kjøbenhavn, var — mærkelig nok — født Birkerod. Hun var formentlig i Slægt med daværende Læge Birkerod i Kjøge. Hun blev senere gift med Kjøbmand Otto Tvermoes i Kjøge, senere Grosserer i Berlin.

Moder, som ellers var en vims, *meget* lille Kone, var i Tredserne temmelig svag. Hun led meget af Asthma og kunde ikke gaa ret langt, før hun maatte staa stille og snappe efter Vejret. Hun fik det mærkelige Raad, at hun skulde gaa op — i Kjøge Kirketaarn. Hun fulgte energisk Raadet, men avancerede kun nogle faa Skridt hver Dag. Omsider naaede hun helt op i Taarnet og gik siden hver Dag derop. Det blev ligefrem en Nødvendighed for hende. Hendes Asthma havde *fuldstændig* forladt hende og vendte ikke mere tilbage.

Faders gode og kjærlige Sindelag gav sig Udslag paa mange Maader. Da Bedstemoder flyttede ind i Ejendommen i Kirkestræde lige overfor os, lod Fader vort Hus

oliemale med spinatgrøn Farve, for at Eftermiddagssolen ikke skulde skære hende i Øjnene.

Broder Emil, der efter sin Konfirmation opholdt sig i Vordingborg, var hjemme i sidste Pinse, Fader levede. Da Emil kom tilbage til Vordingborg, fandt han i sin Kuffert en Lap Papir, hvorpaa Fader havde skrevet: »Farvel du usigelig kjære Millermand.« Fader var paa dette Tidspunkt svag og var angreben af Sukkersyge. Om Eftermiddagen d. 8. Juni 1879 blev han upasselig og havde en daarlig Nat. Næste Morgen blev Lægen tilkaldt, og det viste sig da, at han var angreben af Lungebetændelse. Hans Sygeleje varede i 14 Dage, og det saa flere Gange ud til, at han skulde blive rask; men ved Uforsigtighed forværrede han stedse sin Tilstand. Blandt andet tog han sin Slaabrok paa og gik ud i Haven for at se og lugte til Roserne. (Den lille Plet Have, vi havde, elskede han, og her vandrede han tidligt og sildigt omkring og sang og fløjtede, enten det var en lun Sommeraften, eller det var en ruskfuld Vintermorgen længe før Daggry.) For en Patient med Lungebetændelse var imidlertid et saadant Besøg i Haven i høj Grad ødelæggende. En Dag mod Slutningen ønskede han at tale med Sognepræsten, Pastor Gløerfeldt. Præsten vilde være mødt i Ornat, men jeg forhindrede det, da jeg var bange for, det skulde forskrække Fader. Præsten kom og havde en lang Samtale i Enerum med Fader. Jeg spurgte ved Afskeden Præsten, om Fader ønskede at berettes. Nej, svarede Gløerfeldt, de havde kun talt om Skytteforeningen, og Faders egentlige Ærinde til ham havde kun været en Anmodning, om han (Præsten), som ogsaa led af Sukkersyge, vilde overtage en Kasse Rødvin og Kognak, som Fader mente, at han ikke fik Brug for og derfor ikke gjerne vilde sætte os i Udgift for. (Hans Tegner har iøvrigt benyttet dette Motiv til en Tegning, men det maa dog bemærkes, at Personerne ikke er Portrætter.) Da Faders Tilstand forværrede sig, kom Emil, som var Faders Yndling hjem paa Besøg. Det var et rystende Møde mellem de to.

Den 21. Juni ved Middagstid døde han. Lægen var hos ham, en Times Tid inden han døde. Inden han forlod Sygeværelset, tog han en Pude bort under den syges Hovedgjærde. Fader bemærkede det og udbrød: Ak, Herre Jesus! Det var et Mundheld hos ham, naar der var noget galt paa Færde. Jeg var hele Tiden hos ham i hans Dødsstund, og de sidste Ord gjaldt en Tak til mig, fordi jeg efter bedste Evne søgte at lette ham hans sidste Timer.

Broder Emil fik Meddelelsen ved sin Principal, som var bleven underrettet om Dødsfaldet pr. Telegram. I Faders Dødsstund havde Emil været beskæftiget med et Digt, »Efter Døden«, som handlede om, at der findes et Liv efter dette.

Den 27. Juni blev Fader begravet paa Assistents Kirkegaard og ledsagedes af et stort Følge, i Spidsen for hvilket bares Haandværkerforeningens Fane. Derefter fulgte 5 unge Piger (4 af Trykkeripersonalet og vor Tjenestepige) samt vore to smaa Avisdrenge hver med sin Krans. Ved Graven talte Pastor Gløerfeldt, og Medlemmer af Sangforeningen »Brage« afsang et Farvel.

Samme Dag døde »Kjøge Avis«s Grundlægger, Bogtrykker Sally Oettinger i Kjøbenhavn, af Lungebetændelse.

Moder overlevede Fader i omtrent 11 Aar. Hun oplevede at se Familien forøget med en lille Sønnesøn, for hvem hun var en øm og kjærlig Bedstemoder, ligesom hun ogsaa var glad for sine to store Drenge. Som hun var en kjærlig Hustru, var hun ogsaa en kjærlig Moder, og som Menneske udmærkede hun sig ved sin Originalitet.

Moder døde d. 13. April og blev begravet d. 18. April 1890 i Familiebegravelsen paa Assistents Kirkegaard under stor Deltagelse. Pastor Monrad holdt Talen.

BIOGRAFISKE NOTITSER.

FREDERIK OPFFER er født d. 28. Januar 1858. Han fik Undervisning i Tøxens Skole i Kjøge, konfirmeredes i Foraaret 1872 og kom derefter i Lære i Faderens Bogtrykkeri. Fra 1. November 1876 til 10. April 1877 stod han i Forbundt hos Nielsen & Lüdiche i Kjøbenhavn. D. 10. April 1877 overtog han Bestyrelsen af Kjøge Avis og Bogtrykkeriet, og d. 11. April udkom det første Nummer af Bladet under hans Ledelse. Foruden sin Virksomhed ved Kjøge Avis leverede han i Løbet af 80'erne og Begyndelsen af 90'erne Bidrag til alle kjøbenhavnske Højreblade om faglige, økonomiske og politiske Spørgsmaal. Militære Musikforhold, Underofficersmesser, Brugsforenings- og Kjøbstadsforhold var hans Specialiteter. Militære Musikforhold har han foruden i Dagspressen ogsaa behandlet i Musikbladet »Reform«. Ogsaa andre Musikforhold har han behandlet, bl. a. har han skrevet en Artikel om engelsk Musik i »Avisen« og har til »Nord og Syd« (Januar 1899) leveret en Afhandling med Musikbilag om færøske Folkesange.

Af Kompositioner har han udgivet »Kjøge Damers Polka« (1879) og »Provisoriums Tappenstreg« paa Wilhelm Hansens Forlag, »Sømands- og Soldaterviser« med tillempede Texter (Folkesange), 1. og 2. Samling, henholdsvis 19 og 8 Stykker, paa Hof-Musikhandelens Forlag, 4 færøske Folkesange (Musik for de Tusind Hjem 23 & 24; Hof-Musikhandelens Forlag), Fanø og Kjøge (Det nordiske Musikforlag 1898).

Efteraaret 1894 opførtes paa Kjøge Teater Sangfarcen »Fra Kunstens Overdrev« af Jernbaneassistent Ejnar Berg med Musik af F. Opffer. Musiken omtaltes meget rosende i »Kjøge Dagblad« og »Østsjællands Folkeblad«.

1882 udgav han »Breve fra en værnepligtig« i Kommission paa Topps Forlag i Kjøbenhavn, 1883 »Minder fra Stormfloden« (J. Rasmussens Forlag i Kjøge), 1887 »Brugsforeningerne og Kjøbstæderne« (H. Hagerups Forlag, Kjøbenhavn), 1888 »Brugsforeningsforhold«, Tillæg til fornævnte Pjece (udgivet som Manuskript for Sagens Venner), 1891 »Digte« (udgivet som Manuskript), 1893 »En Katastrofe og andre Fortællinger« (udgivet som Manuskript), s. A »En Journalist fra vore Dage (Særtryk af den foregaaende Samling), 1895 »Fenris« (udgivet som Manuskript), 1898 »Sangbog for Hæren og Flaaden« (eget Forlag). Sidstnævnte Bogs Udgivelse venter paa Krigs- og Marineministeriets Anbefaling. Forfatteren har truffet Aftale med Det nordiske Musikforlag og Petersen & Steenstrup om Udgivelse af Melodierne, henholdsvis for Piano og Harmonika.

Til Mindeskriftet i Anledning af Tøxens Skoles 25aarige Jubilæum 1884 har F. Opffer skrevet Thomas Tøxens Biografi. Til Kjøge Teaters Indvielse d. 15. November 1884 skrev han Prologen, som fremsagdes af Fru Agnes Jansen.

Han har desuden skrevet en Mængde Lejlighedssange og leveret Bidrag til mange faglige og underholdende Tidsskrifter, bl. a. »Vort Forsvar«, det militære Tidsskrift »Dannebrog«, »Nutiden«, »Husvennen«, »Dyrevennen«, »Hunden«, »Forsttidende« (Beskrivelse af Imprægneringsanstalten ved Kjøge), »Nord og Syd«, »Hver 8. Dag« (en Beskrivelse af Kjøge med Illustrationer af Louis Jensen), Journalistkalenderen »Danmark« for 1890 (»En Journalist fra vore Dage«), osv., samt en dramatisk Situation i 3 Akter.

I Rejsestipendieforeningens Udflugter til England og Skotland 1887 og til Pariserudstillingen 1889 deltog han som

Korrespondent henholdsvis for »Berlingske Tidende« og »Dagbladet«.

I 1892 deltog han i en Rotur fra Kjøge til Roskilde via Hveen (den største Rekord, der er sat i Danmark) og 1893 fra Nyborg til Assens via Svendborg og Haderslev. Han aftjente sin Værnepligt til Orlogs, meldte sig d. 31. Marts 1881 og permitteredes d. 17. Oktober s. A.

Af større Rejser har han foretaget følgende:

1880: Med Skonnerten »Caroline« til Sct. Petersborg og Kronstadt. (6 Uger.)

1881: Med Fregatten »Jylland« i Southampton og Ferrol (Nordspanien).

1887: Med Rejsestipendieforeningen til Newcastle, York, Leeds, Manchester, Liverpool, Edinburgh og Højlandene. Besøgte Bolton-Kulminen i Northumberland.

1889: Med samme til Hamburg, Cöln, Verviers og Paris og Omegn. Besteg Eiffeltaarnet.

1890: Sammen med E. Opffer til Berlin, Dresden, Prag, Wien, Adelsberg (Grotterne), Triest, Venedig, Florenz, Rom, Neapel (Capri, den blaa Grotte, Pompeji, Toppen af Vesuv), Pisa, Milano, Airolo, Luzern, Zürich, München, Nürnberg, Leipzig, Hamburg og Lübech. (5 Uger.)

1894: Rostock, Lübech, Hamburg, Amsterdam, Haarlem, Haag, Rotterdam, Hoeg v. Holland, London, Dower, Ostende, Brügge, Brüssel, Antwerpen, Cöln, Bremen, Hamburg og Kiel.

1895: Danzig.
Desuden forskjellige Udflugter til Skaane og Nordtyskland — ialt 17 Udlandsrejser. Endvidere alle Landsdele i Danmark og de danske Farvande igjennem paa Kryds og tværs.

F. Opffer har altid været noget af en Samler, men hans Samlinger er kommet andre til gode. Saaledes »opdagede« han Universalgeniet Niels Nielsen, Svansbjerg, og opkjøbte hans Krybskytteblade og Hønsetidender for at

forære dem bort til offentlige og private Bibliotheker i Ind- og Udland. En interessant Samling Billeder og Prospekter fra Kjøge paa over 70 Stykker, hvoraf adskillige fra »det forsvundne Kjøge«, har han skjænket til Musæet i Kjøge.

I Foreningslivet har han ikke taget megen Del undtagen i sportslige og politiske Foreninger. 1898 valgtes han til Formand for Højreforeningen i Kjøgekredsen og var ved Valget paa Kjøge Tørv 1898 ordførende Stiller for Højres Kandidat, Pastor H. C. D. Müller i Herfølge.

I de mange Aar, F. Opffer har redigeret »Kjøge Avis«, har han taget livlig Del i Behandlingen af lokale, politiske og økonomiske Spørgsmaal og har knyttet Bladets Navn til mange Fremskridt i Byen og paa Egnen. Særligt har Bladet virket for Kjøge Havns Udvidelse og for Etablering af en Kjøge—Borup Bane. Kjøge Avis er under F. Opffers Ledelse bleven udvidet gjentagne Gange og har i redaktionel Henseende fulgt godt med Tiden. Bladets Udbredelse og økonomiske Omsætning er ganske vist tiltaget meget, men det lokale Højre i Østsjælland har vist deres Presse paa denne Egn som i de fleste af Landets Egne en sørgelig Lunkenhed, der staar i en absolut Modsætning til den Støtte, Oppositionspressen nyder baade hos politiske Venner og Modstandere. Konkurrencen har desuden været meget haard, idet »Østsjællands Folkeblad« er *Fællesorgan* for Kjøge-, Storehedinge- og Faxe-Kredsen, medens hver af disse Kredse har *sit* Højreblad. Et moderat Venstreblad, støttet af Folketingsmand Alberti, stiftedes i Kjøge i Begyndelsen af 90'erne, men nedlagdes i Midten af 90'erne, da Reformpartiet blev stiftet. Fra Begyndelsen af 1899 har Egnen endvidere faaet et socialdemokratisk Fællesorgan.

Siden Oktober Kvartal 1895 er »Faxe Avis« bleven trykket i »Kjøge Avis«s Bogtrykkeri og har fælles redaktionelt Stof med »Kjøge Avis«. For at forbedre den lokale Højrepresses Livsbetingelser arbejder F. Opffer ivrigt paa en Sammenslutning af de tre østsjællandske Højreblade under hans Ledelse.

EMIL OPFFER er født d. 17. Februar 1863. Han fik Undervisning i Tøxens Skole i Kjøge og optoges efter Sommerferien 1875 i 1. studerende Klasse paa Sorø Akademi. I April 1877 blev han taget hjem fra Akademiet og kom i Lære i Kjøge Avis' Bogtrykkeri. I Efteraaret 1877 blev han konfirmeret. I December 1878 kom han til Vordingborg, hvor han arbejdede et Aar i Willerups Bogtrykkeri. Derefter kom han hjem og var hjemme til Foraaret 1882, da han kom til Odense som Infanterist. Han blev Officersaspirant, men naaede ikke at blive Officer. 3. Oktober 1883 blev han permitteret og tiltraadte strax en Plads som Redaktionssekretær ved »Jyllandsposten« i Aarhus. (Allerede i Kjøge havde han deltaget i Redaktionen af »Kjøge Avis« og redigeret Bladet, medens Broderen var i Tjenesten i 1881.) Efter et Aars Virksomhed ved »Jyllandsposten« blev han Redaktionssekretær ved »Næstved Avis«, hvor han blev i 3 Fjerdingaar. Derefter blev han ansat ved »Avisen« som Referent og Reporter og blev i denne Stilling fra Oktober 1885 til Oktober 1889, da han fik Ansættelse ved »Dagbladet«, hvor han blev et halvt Aar. I denne Virsomhed var han absolut Kjøbenhavns dristigste og mest aktuelle Reporter. Han var f. Ex. den første kjøbenhavnske Journalist, der gik op i en Ballon.

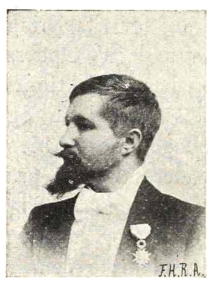

Han gik i Sommeren 1887 op med Kapt. Juhles fra Tivoli og landede paa Amager. Senere gik han ned som Dykker ved Kastrup, hvor der var strandet en Damper.

Nytaar 1893 overtog han »Nyborg Avis«.

Han har i Tidens Løb foretaget adskillige Rejser og er sikkert en af Danmarks mest berejste Mænd. Han største Rejser er følgende:

1887: Med Rejsestipendieforeningen for »Avisen« til England og Skotland. Gik fra Fyrtaarnet paa Klippen ved Tynemouth i Redningskrans over Havnen til den nordre Pier. Besøgte Bolton-Kulminen.

1888: Besøgte for »Avisen« Udstillingerne i Bryssel og og Barcelona. Tog hjem med Damper over Italien og England. Tilbragte en Nat ved Vesuvs Krater.

1888: Over Venedig, hvor han blev bestjaalet, og Brindici til Piræus. Var »Avisen«s Korrespondent ved den græske Konges Regeringsjubilæum og deltog som saadan i et Hofbal. Rejste hjem over Smyrna, Konstatinopel, Odessa, Trappezunt, Batum og Antwerpen.

1889: Var som Deltager i Rejsestipendieforeningens Rejse »Avisen«s Referent ved Udstillingerne i Hamburg og Paris.

1890: Rejste sammen med Broderen, F. Opffer, over Berlin, Dresden, Prag, Wien, Adelsberg (Besøg i Grotterne), Triest, Venedig, Florenz, Rom, Neapel (Besøg paa Capri med Afstikker i den blaa Grotte, Pompeji, Vesuvs Krater), Pisa, Milano, Airolo, Luzern, Zürich, München, Nürnberg, Leipzig, Hamburg, Lübech.

1890: Tiltraadte 25. November som Korrespondent for »Næstved Avis« følgende Rejse: Liverpool, New York, Chikago, St. Francisko, Honolulu, Japan, China, Siam over Singapore til Avstralien. Fra Melbourne med et engelsk Sejlskib til Capetown paa Rejse i 91 Dage. Derfra over Madeira til

Portugal. Fra Lissabon, Gibraltar, Barcelona, Neapel (Besøg paa Vesuv) til Ægypten, hvor han bl. a. besteg Gizehs Pyramide. Rejste over Athen, Konstantinopel, Odessa, Krakau, Berlin til Næstved, hvor han ankom d. 24. Januar 1892.

1892: Var i Foraaret paa en Agitationsrejse paa Færøerne med den tilkommende Folketingsmand, Thomas Thomsen. Anløb Shetlandsøerne paa Oprejsen og Edinburgh paa Hjemrejsen.

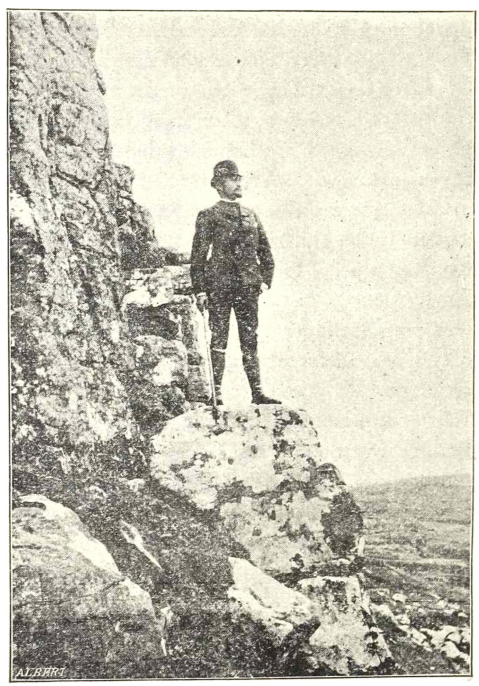

EMIL OPFER PAA FÆRØERNE.

Ved Nytaar 1893 overtog han »Nyborg Avis«, og d. 28. December blev han gift i Nykjøbing paa Falster med

Johanne Schønheyder og foretog Bryllupsrejse over Rostock, med længere Ophold i Wien og Rom til Elba, hvor deres ældste Søn fødtes. Han fik Navnet Elbano efter sin Fødeø. I December 1894 kom de hjem til Danmark over Sicilien, Lissabon, Sydengland til Kjøbenhavn.

I Sommeren 1897 rejste E. Opffer med Rejsestipendieforeningen til Udstillingen i Stockholm. Her gik han ved en Brandmanøvre ned i en Redningssæk fra 4. Sal.

I Foraaret 1898 rejste han med Hustru og 3 Sønner gjennem Evropa direkte til Elba. Her tilbragte han Aaret sammen med den tidligere Konsul i Rom Jørgensen med Hustru, født Aagaard, og en lille Søn. I Efteraaret foretog E. Opffer som Korrespondent for det danske Ugeblad »Illustreret Familie-Journal« sammen med Jørgensen og en elbanesisk Fisker en Rejse i *aaben* Baad over Sardinien til Tunis og Tripolis. Hjemrejsen gik pr. Damper over Malta, Sicilien til Livorno, hvorfra atter Rejsen gik til Elba. Rejsebeskrivelsen ledsagedes af Billeder efter Fotografier.

I den sidste Halvdel af Februar 1899 kom Familien atter hjem til Danmark over Sydfrankrig og Schweitz.

Paa sine vidtløftige Rejser har E. Opffer været nede i en Kulmine i Northumberland, i en Saltmine i Wales, i Guldminer i Kalifornien og Avstralien. Han har været 3 Gange ved Vesuvs Krater, besteget mange Bjerge og Taarne, bl a. Eiffeltaarnet, har været oppe i Ballon, er gaaet ned som Dykker, har roet i Inrigger fra Kjøge via Hveen til Roskilde og fra Nyborg via Svendborg og Haderslev til Assens, er gaaet over Middelhavet i aaben Sejlbaad. Er gaaet i Redningskrans over Tynen og i Redningssæk fra en 4. Sal i Stockholm.

Højrebladet »Nyborg Avis«, som han overtog ved Nytaar 1893, var svært vanrøgtet. I en Aarrække havde Blumensaat ejet Bladet, som derefter overdroges til Brockdorff, efter hvem E. Opffer modtog det. Ved sit livlige Indhold vandt Bladet under E. Opffers Ledelse stærkt Terræn og er bleven et indbringende Aktiv; men dets vigende

og uklare politiske Standpunkt har ikke været til Støtte for Højrebevægelsen paa Nyborg-Egnen.

E. Opffer har i 1888 udgivet en lille Vejleder for Turister i Nordsjælland. Hans Rejsebeskrivelse fra Turen omkring Jorden udkom samlet som Manuskript for Venner. Til Flinchs Almanak har han leveret en Beskrivelse af en Tyrefægtning i Spanien med Billeder af Axel Thiess, og til »Nord og Syd« har han i 1898 givet en Beskrivelse af Napoleonsminderne paa Elba med Billeder efter Fotografier.

Levnedsbeskrivelser af ham med Portræt har været optaget i »Avisen« (1893) og i »Hver 8. Dag« og »Illustreret Familie-Journal« (1898). Et fransk Blad har i 80'erne rosende omtalt hans dristige Reportergjerning.

Emil Opffer er et kraftigt og modstandsdygtigt Menneske, der i sine yngre Dage ligesom Broderen har hærdet sit Legeme ved at bruge Bade i alle Vintermaanederne fra aaben Strand baade ved Dag og Nat og foretaget lange Svømmeture i koldt Vand. (F. Opffer har f. Ex. en Gang svømmet i ca. 3 Timer i 12 Graders Vand.)

JULIE OPFFERS FAMILIE.

I Familien Tronhjem gaar det Sagn, at den stammer fra Norge, hvilket Navnet ogsaa aabenbart tyder paa. De ældste Oplysninger, man har om Familien, giver dog intet Fingerpeg i denne Retning ud over selve Navnet.

Det ældste Medlem af Familien hed Johan Mortensen Trunhiem og var Skomager i Odense. Han blev gift d. 12. Januar 1712 med Enken Anna Dorthea Friedrichsdatter, som var Datter af Friedrich Knapmager »bag Skolen« i Odense. Af sit første Ægteskab havde hun Døtrene Catrine og Maren Pedersdatter. Med Johan Trunhiem havde hun Børnene Friedrich, Martinus og Elsebeth, som alle ere fødte i Odense. Om Friedrich ser man, at han er døbt d. 26. Januar 1713 og Elsebeth d. 19. Marts 1719. (Martinus se nedenst.)

Johan Trunhiems Hustru døde i November 1723, og d. 16. Januar 1724 blev han trolovet med Giertrud Christophersdatter; men dette Forhold blev dog ikke af Varighed, thi d. 27. Maj 1724 blev han begravet.

Martinus Johansen (kaldes aldrig Trunhjem) blev døbt d. 29. Oktober 1715. 1748 findes han som Underkonstabel i Nyborg, og 1764 kaldes han »afdanket Konstabel«. Det er formodentlig ham, min Mormoder omtaler som en meget smuk Mand med et sjældent svært og tykt Haar, hvilket

gav Anledning til, at en Officer troede, at han gik med Paryk, og denne Ret var kun tilladt Officerer. Mormoder, som iøvrigt kun kan have hørt ham omtale, da hun var født 1798, sagde, at han var Skræder ved Siden af sit militære Haandværk. Han blev gift d. 12. Juni 1748 i Nyborg med Maren Pedersdatter. (En Notits paa Stamtavlen om, at han muligvis kunde være gift med sin Stedsøster, beroer paa en Forvexling med hans *Halvsøster* Maren Pedersen.) I deres Ægteskab havde de Børnene Johan Peter, Friedrich. Sara, Anna Sophia, Dorthea, Tobias og Fredericka Albertina. Disse Børn var døbt i Tiden fra 12. Maj 1749 til 4. Februar 1761. Man ser, at Sara og Tobias døde i en Alder af $11^1/_2$ og 3 Aar. Om de andre Børn har man kun Kjendskab til Johan Peter og Anna Sophia. Om den sidstnævnte vides det, at hun blev døbt d. 14. Juni 1756 og blev gift med Thyge Waad. Det var første Gang, at Familierne Tronhjem og Waad traadte i Forbindelse. Som det senere vil blive omtalt, kom der til at herske et nøje Samkvem mellem disse to Familier.

Johan Peter Martinussen Trondhjem (som man vil se, staver han Familienavnet anderledes end Farfaderen) blev døbt d. 12. Maj 1749 i Nyborg. Han anføres som Skibskarl og senere Styrmand paa den kongelige Postjagt (mellem Nyborg og Korsør).

Han var gift 1ste Gang med Margrethe Cathrine Andersdatter. De blev gift d. 12. Januar 1770 og havde i deres Ægteskab 8 Børn. Hun døde d. 17. September 1793, 45 Aar gammel.

2. Gang blev han gift 28. Maj 1794 med Maren Hansdatter, Søster til Smeden Hans Hansen i Ullerslev. Dette Ægteskab var barnløst.

Johan Peter Trondhjem døde d. 12. April 1827, og hans Hustru døde Aaret før d. 22. Marts 1826.

Børnene af første Ægteskab var Dorthea, Jens, Mette Marie, Martinus, Anders, Philip, og Tvillingbrødrene Frederik og Jørgen.

Dorthea var gift tre Gange. 1. Gang 1793 med Sømand paa Postsmakken Peder Christensen, 2. Gang 1809 med Baadsmand Hans Bachmand og 3. Gang (1821) med Arbejdsmand Peder Hansen i Nyborg. Hun havde to Børn i hvert af de to første Ægteskaber. Datteren Petrea Bachmann var gift 1. Gang (1837) med en Sømand Jens Andersen, med hvem hun havde tre Børn, og 2. Gang med en Overkonstabel Hartz. I 1879 boede hun som 70aarig Enke i Nyborg.

Jens Johansen Trondhjem, døbt d. 30. September 1772. Hosekræmmer i Kjøbenhavn og gift med Cæcilie Abelone Waad — en Halvsøster til den tidligere omtalte Thyge Waad. Jens lærte Handelen hos Thyge Waad sammen med dennes Halvbroder Peder Waad. I deres Ægteskab havde de Børnene Ane Cathrine Margrethe (vor Mormoder), født i Kjøbenhavn d. 22. Marts 1798, Johan Peter, født i Kjøbenhavn 1799, Niels Thomas, døbt i Frue Kirke d. 9. Oktober 1801 og Christian Peter, som vistnok var født 1804.

Jens Trondhjem havde en god Forretning paa Hjørnet af Pilestræde og Kronprinsessegade. Han flyttede paa en Vens Raad sin Forretning til Frederiksberggade, men dette oversteg hans Kræfter og ruinerede ham. Senere flyttede han til Jægersborg og overtog en Beværtning, men det gik ham stadig ilde. De døde i Sandbjerg (formentlig i Birkerød Sogn) i Tiden fra 1812—14, og det siges, at Sorgen over de forandrede Livsvilkaar, hvorunder de levede, bidrog til at fremskynde Døden.

Da det begyndte at gaa tilbage for dem, hentede Jens Tronhjems Stedmoder den lille Ane Cathrine hjem til Nyborg, og hun blev da opdraget i gamle Johan Peter Tronhjems Hus. Hun kom senere til Kjøbenhavn og blev gift med Farbroderen Frederik og havde i deres Ægteskab flere Børn, hvilket allerede er omtalt under Familien Opffer.

Johan Peter kom i Huset hos Morbroderen Peter Waad i Kjøbenhavn, hos hvem han lærte Handelen. Han blev senere Landmand og kjøbte Lindbjerggaard i Hammerum

Herred. Han blev gift med Dorthea Tronhjems Steddatter Frederikke Bless. I deres Ægteskab havde de to Sønner og to Døtre, der alle blev gift og fik Børn, som lever i Herning-Egnen. De vil lejlighedsvis senere blive omtalt.

Thomas kom formentlig i Pleje hos Familjen i Nyborg, hvor han blev konfirmeret d. 6. Oktober 1816. Han lærte Snedkerprofessionen og udvandrede som ung Mand til Amerika med sin Fætter Mathias Waad.

Christian kom efter Mormoders Udsagn i Pleje paa Landet, men er senere kommen i Huset hos Farbroderen Jørgen Trondhjem. Han var noget skørhovedet og henlevede sine sidste Aar hos Søsteren og Svogeren i deres Hjem i Fredensborg.

Mette Marie Trondhjem, døbt d. 28. Februar 1775. Gift med Slagtermester Frederik Bless i Kjøbenhavn — senere i Fredensborg. Ægteskabet barnløst.

Martinus Johansen Trondhjem, døbt d. 8. April 1777. Han skal have været Kjøbmand i Odense, men gik fallit, efter hvad Mormoder fortalte. Hun sagde ogsaa, at han havde været gift to Gange, men han efterlod sig dog ingen Børn. Han skal have været frivillig Soldat — formodentlig i Krigen mod Englænderne.

Anders Johansen Trondhjem var døbt d. 9. Oktober 1779. Han var Postmatros og blev gift d. 24. Juni 1807 med Anna Margrethe Dyrhauge. Anders Trondhjem druknede 1. April 1826. Han havde Sønnerne Peder og Johan Peter og Døtrene Marie og Margrethe Cecilie. Peder gik til Søs. Han blev kaldt for »Sø-Per« eller »Røde-Per«, fordi han var rødhaaret. Slagter Bless i Fredensborg, en Stedsøn af Mætte Marie Tronhjem, fortalte, at han senere som russisk Admiral skal have ligget med en russisk Flaade i Øresund; men det er der dog ingen, der har fæstet Lid til, og det anføres ogsaa kun her som et Kuriosum.

Johan Peter blev Færgeløbsmatros og senere Fyrbøder paa Dampskibet. Han blev gift (1836) med Karen Marie Knudsen (Datter af Rebslager O. Knudsen i Nyborg), med

hvem han havde 2 Døtre og 3 Sønner. Af disse lever Sønnerne Anders (født d. 6. December 1839), Ole Peter (født d. 27. Avgust 1844) og Niels Peter (født d. 25. Oktober 1846). Den første er Fisker i Kallundborg, og de to sidste er henholdsvis kgl. ansat Broformand og Bromand i Nyborg. De to sidste har stor Familie i Nyborg. Marie blev gift d. 17. Januar med Blikkenslager Hans Truelsen Pelch i Nyborg (født 1812 og Søn af Blikkenslager Severin Pelch i Nyborg). De havde 4 Sønner og 2 Døtre. Marie Pelch, født Trondhjem, levede 1879 som Enke i Nyborg.

Philip Johansen Trondhjem var født d. 1. November 1781. Han var forvoxet og spillede udmærket Violin. Han døde ugift d. 19. April 1809.

Frederik Johansen Tronhjem (han skrev sit Navn uden d) blev født d. 2. Marts 1784. Han vil senere blive nærmere omtalt.

Tvillingebroderen Jørgen Johansen Trondhjem var først i Handelslære hos Broderen Jens men blev kjed deraf og gik til Orlogs. Han gik i Krigen mod Engelskmanden og blev taget til Fange. Han forsøgte at flygte, men hans Baad blev stikkende i Mudderet, hvorefter han kom i et haardere Fængsel. Her sad han i 7 Aar. D. 5. Januar 1819 blev han gift med Karen Kirstine Jacobsdatter, født 1789 og død 1830. I sit Ægteskab havde han 3 Sønner og 2 Døtre. Den ældste af Børnene hed Abelone Cæcilie (født 9. Oktober 1820) og var opkaldt efter Svigerinden, Jens Trondhjems Hustru, i hvis Hus han havde været.

Forinden de yngre Medlemmer af Familien Tronhjem omtales, vil jeg dvæle ved Familien Waad, som paa mange Punkter er nøje forbunden med Tronhjem'erne.

Anna Cathrine Thygesdatter var Stammoderen til Familien Waad. Hun var 1. Gang gift med Jens Pedersen Waad til Tarlund i Ørre Sogn, Hammerum Herred. Det

menes at Navnet Waad stammer fra Byerne Vaade (store og lille) eller Vaadegaard i det nærliggende Ikast Sogn i samme Herred. 2den Gang (1765) blev hun gift med Thomas Christensen Brewy til Svendlund i Rind Sogn, ligeledes i Hammerum Herred. Navnet Brewy kan formentlig afledes fra Bredviggaarde i Ørre Sogn. I første Ægteskab havde hun 7, i andet 6 Børn, som *alle* 13 i Daaben fik Familienavnet Waad. (For bedre at orientere Læseren vil hver af de 13 Børn i den følgende Omtale blive vedføjet sit Nummer.)

Børnene af 1. Ægteskab var Thyge, Peter (Per), Lars, Niels og tre Børn, som døde meget unge. Thyge, Lars og Niels var Hosekræmmere, Per blev Portner hos Statsminister Kaas, til hvem han stod i et fortroligt Forhold.

[1]) Thyge Waad var født d. 29. Juni 1755. Han blev Hosekræmmer i Kjøbenhavn og trak sig tilbage med Formue. Mormoder omtaler, at han ejede et Gods med Kirke og Familiebegravelse. Efter authentiske Oplysninger boede han i Assing, der ligger i Hammerum Herred, hvorfra hele hans Familie er udgaaet, og hvortil senere en med Familien Waad nær beslægtet Gren af Familien Tronhjem flyttede hen. Muligvis har han ejet en af de store Gaarde paa Egnen. Han var gift med Anna Sofie Tronhjem og med hende havde han Døtrene Mariane (født 1785) og Anna Cathrine (født 1786). Den yngste Datter døde i en Alder af 8 Aar, Thyge Waads Hustru døde 1799, han selv d. 7. September 1808 og den ældste Datter 1814. Hun var vanvittig.

2) Per Waad blev født 1758 og døde ugift d. 28. Januar 1828.

3) Lars Waad, født 1763, blev gift med Susanne Buch. De havde et Barn, der døde før Faderen.

4) Niels Waad døde ugift 1788. De øvrige Børn i dette Ægteskab (5, 6 og 7) døde ganske unge.

Børnene i Anna Cathrine Thygesdatters andet Ægteskab med Thomas Brewy (som omtalt er alle Børnene døbt *Waad*) er: Jens, Christen, Abelone Cæcilie, Peder,

Sidse og Thomas. Af disse var Jens, Peder og Thomas Hosekræmmere i Kjøbenhavn.

8) Jens Waad blev født 1766, fik Borgerskab 2. Maj 1789 i Kjøbenhavn, hvor han boede paa Store Kjøbmagergade Nr. 17. Han var gift med Sophie Cathrine Marie Splid. Efter Mormoders Opgivelse havde de syv Børn: Therese, Julie, Jane, Augusta, Christian, Frederik og Ludvig. Therese og Julie, som var meget forvoxet, samt Christian og Frederik døde ugifte. Frederik var Læge og har en Gang opereret min Moder for en Øjensvaghed. Jane var gift med en Snedker og havde to ugifte Døtre, hvoraf den ene gik over til Katolicismen. Augusta blev gift med en Mægler Müller og havde en Søn, Heinrich. Ludvig lærte Tobaksspinderiet og blev Tobaksfabrikant. I sit Ægteskab med Johanne Klein havde han ingen Børn. Efter at have trukket sig tilbage fra Forretningen og overdraget et Udsalg til Søstersønnen, Heinrich Müller, levede Ægteparret paa Thorvaldsens Vej paa Vesterbro. Ludvig Waad døde i Slutningen af Marts 1895, og hans Hustru overlever ham. Faderen Jens Waad tilbragte sine sidste Dage i Kideris Mølle (Hammerum Herred) hos Møller Petersen, der var gift med hans Broderdatter.

9) Christen Waad blev født 1768 og boede i Hollingholt i Sunds Sogn (Hammerum Herred).

10) Abelone Cæcilie Waad blev gift med Jens Trondhjem og er allerede tidligere omtalt under Familien Tronhjem.

11) Peder Waad blev født d. 15. Maj 1774. Han gik til Handelen og blev Silke- og Klædekræmmer paa St. Kjøbmagergade i Kjøbenhavn. Han var tillige Proprietær. I sit Ægteskab med Anna Margrethe Andersen havde han fire Børn: August Mathias, Ditlev, Per og Cathrine. Alle Sønnerne blev Landmænd, men Mathias og Ditlev havde dog først været ved Handelen. Mathias udvandrede til Amerika sammen med sin Fætter Thomas Tronhjem, men han kom senere tilbage og kjøbte sig en Landejendom, hvor han døde som ugift. Forinden sin Afrejse til Amerika

havde han sammen med sine Brødre og Fætteren Johan Peter Tronhjem en kort Tid ejet Herregaarden Herningsholm. Da de solgte den, rejste Mathias til Amerika, Johan Peter Tronhjem kjøbte Lindbjerggaard og Ditlev og Per Waad kjøbte i Forening Dalsgaarde, tre sammenlagte Gaarde i Hørup Sogn i Lysgaard Herred. Per levede ugift, men Ditlev giftede sig med en Søster til Møller Petersen paa Kideris Mølle; denne blev gift med Cathrine Waad. Ditlev Waad havde i sit Ægteskab Døtrene Frederikke og Lavra.

Frederikke blev gift med Sagfører, Kammerassessor Busch (R. af D.) i Skanderborg. I deres Ægteskab fik de i Løbet af 1 Aar to Gange Tvillinger (3 Drenge og 1 Pige). Dette tog dog saaledes paa hende, at hun døde lige efter den anden Barselfærd. Busch giftede sig senere med en Enke, som havde en Søn, der var jævnaldrende med hans fire Børn, og som en Følge heraf blev alle fem Børn konfirmerede paa én Dag. En af de fire Søskende, en Datter, blev gift med nu afdøde Kjøbmand Møller i Skørping. En Broder til Møller og en Broder til hans Hustru (et af Tvillingebørnene) var Medlem af en Roklub i Aarhus og deltog begge i en Rotur til Ebeltoft i en 4-Aarers Baad. Paa Hjemvejen kæntrede Baaden, og baade Styrmanden og de fire Roere druknede. Kjøbmand Møller mistede altsaa paa samme Dag sin Broder og sin Svoger.

Ditlev Waad døde d. 12. December 1877. To Aar efter ved Juletid døde Broderen Per Waad. Et Par Maaneder senere døde Søsteren Cathrine paa Kideris Mølle i en Alder af 78 Aar. Møller Petersen var allerede død forinden. Af deres 16 Børn var en Søn, Peter Petersen, farmaceutisk Kandidat. En Datter var gift med en Broder til en Bundtmager Trolle i Kjøbenhavn.

En Broder til Møller Petersen var Ejer af »Skjelskør Avis«, og en anden var Regimentsbøssemager i Kjøbenhavn. Sidstnævntes Enke, der levede i Hovedstaden til op i Firserne, og deres tre Børn, Kammerraad Viggo Petersen

(mangeaarig Toldfuldmægtig og til Slut konstitueret Kontorchef paa Kjøbenhavns Toldbod) og Døtrene Emma og Thora Petersen har altid staaet i et fortroligt Forhold til Familierne Tronhjem og Opffer. Tante Emma og Thora er Gudmødre til Emil Opffer. Da jeg var ganske lille, fiskede Tante Thora mig op i Damebadehuset i Kjøge. Jeg havde siddet paa Badehustrappen og var gledet ud

Ditlev Waads Enke, Jette Waad, døde d. 29. Januar 1894, og efter at Dalsgaarde er solgt, lever Lavra Waad ugift alene tilbage i Kjellerup.

12) Sidse Waad, født 1776, blev gift med Just Pedersen til Studsgaard i Hammerum Herred. De havde tre Børn, hvoraf det første døde som lille. Det andet var Anna Marie, som var levende i 1829. Efter en Opgivelse af Mormoder var hun vanvittig. Det tredie Barn var Datteren Anne Cathrine. som d. 26. Oktober 1828 blev gift med Henrik Laurids Christensen af Amdrupgaarde i Snejberg Sogn (Hammerum Herred).

13) Thomas Waad, født 29. Marts 1780, var Hosekræmmer i Kjøbenhavn.

Som det fremgaar af foranstaaende, blomstrer Familien Tronhjem fremdeles i Nyborg og Herning-Egnen. Paa Fyn er det Efterkommere af Anders Trondhjem og i Jylland af Jens Trondhjems ældste Søn, Johan Peter Tronhjem, der har vedligeholdt Navnet.

Derimod er Navnet Waad ved at uddø. Det bæres endnu kun af Ludvig Waads Enke og Ditlev Waads ugifte Datter.

Da Thyge Waad var Kjøbmand i Kjøbenhavn, kom hans Halvbroder, Peder Waad, og hans Hustrus Brodersøn, Jens Trondhjem, i Lære hos ham. Jens og Peder blev selv Kjøbmænd. Jens blev senere gift med Thyge Waads Søster. I Lære hos Peder Waad kom Jens Trondhjems yngre Broder,

Frederik. Han blev senere gift med Broderen Jens Trondhjems Datter. Jens Trondhjems Søn, Johan Peter, kom med Tiden i Lære hos Peder Waad og blev en god Støtte for denne. Frederik Tronhjem etablerede sig ogsaa som Kjøbmand, og da han i Slutningen af Tyverne brød op, fulgte Svogeren Johan Peter Tronhjem og dennes Fætre, Peder Waads Sønner, Mathias, Per og Ditlev, Exemplet. Johan Peter Tronhjem og Brødrene Waad kjøbte den gamle Herregaard Herningsholm, og Frederik Tronhjem kjøbte Lavlund i Herning. Frederik Tronhjem solgte snart Lavlund, og Johan Peter Tronhjem og Brødrene Waad solgte ogsaa Herningsholm. Per og Ditlev Waad kjøbte Dalsgaarde i Hørup Sogn, og Johan Peter Tronhjem kjøbte Lindbjerggaard i Gjellerup Sogn. I 1874 solgte han Gaarden til sin yngste Søn, William Tronhjem, der i længere Tid havde haft Gaarden i Forpagtning, for 52,000 Rdl. Da William Tronhjem i sin Forpagtningstid havde forbedret Besætningen, kunde dens egentlige Værdi ansættes 8 a 10,000 Kr. højere. Gaarden var skyldsat for 12 Tdr. Hartkorn med et Tilligende af 4—500 Tdr. Land, og Besætningen var 80 Køer og 10—12 Heste.

Johan Peter Tronhjem, som var Landvæsenskommissær, var en af Herning Egnens mest ansete Hedeopdyrkere og var en anerkjendt dygtig Landmand. I sit Ægteskab med sin Faster Mætte Maries Steddatter Frederikke Bless havde han sex Børn: Emil, William, Carl, Thora, Julie og Louise. Emil førte i sin Ungdom et bevæget Liv og skal have været Slavefoged i Amerika og dansk-vestindisk Soldat, Sømand osv. Han har været Ejer af en jysk Proprietærgaard, Albækgaard, har været Kjøbmand i Herning, Bestyrer af Landejendomme osv., men intet har rigtigt villet lykkes for ham. Han døde d. 29. Marts 1899. Han var gift (hans Hustru er født Svendsen) og har to Sønner, hvoraf den ene bestyrer en Gaard, og den anden er ogsaa Landmand.

William lærte Landvæsenet, var med i sidste Krig, hvor han tjente sig op til Sergent. Han blev Forpagter af

»Lindbjerggaard« og senere dens Ejer. Han har dog senere solgt den, hvorefter han kjøbte »Lavlund«, som Frederik Tronhjem har ejet, og som han kjøbte efter sin Svoger Proprietær Gott (en Broder til Ejeren af »Højriis« og Ikast Kirke). I Foraaret 1899 har han mageskiftet Lavlund med et Hotel i Herning. Han er gift (hans Hustru er født Schou) og har i sit Ægteskab fire Sønner og to Døtre, hvoraf den ældste, Anna Tronhjem, er Enke efter Læge Lennholm i Herning. Hun har tre Sønner.

Carl og Thora døde som unge. Thora var gift, men hendes Ægteskab var barnløst.

Julie blev gift med Proprietær Gott til »Lavlund«. Gott døde i en ung Alder, og »Lavlund« overtoges, som omtalt, af Will. Tronhjem. I sit Ægteskab havde Julie Gott en Søn, som er i Amerika, og to Døtre, som begge er gifte, den ældste med en svensk Ingeniør Rosenius, som bor i Bremen.

Louise blev gift med Kjøbmand Klein i Silkeborg (en Slægtning af Ludwig Waads Enke). Hun døde i Slutningen af Halvfjerdserne og efterlod sig adskillige Børn, hvoraf en Søn har overtaget Faderens Forretning, og en anden er Overretssagfører i Kjøbenhavn.

Gamle Klein i Silkeborg havde iøvrigt været forlovet med Julie Tronhjem, inden han blev gift med Søsteren.

Gamle Johan Peter Tronhjem oplevede at blive den ældste Proprietær i Hammerum Herred. Han døde d. 17. November 1874 i en Alder af 75 Aar. Hans Enke bor i Silkeborg sammen med Datteren Julie Gott.

Da Frederik Tronhjem kom i Lære hos Peter Waad, var denne udgift og fik Kosten hos sin Svoger Jens Tronhjem (Frederiks Broder). Frederik hentede da Middagsmaden, og det hændte tidt, at medens Svigerinden hældte

Maden paa Madspanden, saa maatte Frederik vugge sin lille Broderdatter Cathrine, som han senere blev gift med. (Han var 14 Aar ældre end hun.) En Dag tabte han Madspanden og spildte Maden. Han kom da ganske ulykkelig tilbage og beklagede sig til Svigerinden, Mo'r Abelone. Hans Søster Dorthea, som deltog i Husgjerningen, udbrød: »Lad den skidt Dreng gaa, saa bliver han nok forsigtigere en anden Gang!« Men Mo'r Abelone, som var mild og god, fyldte hans Spand igjen.

Da det blev rent daarligt med Jens Trondhjems Affærer, kom hans gamle Stedmoder og hentede den lille Cathrine, som den Gang var $3^1/_2$ Aar, samt hendes spæde Broder Christian. Et Par Aar senere besøgte Bedstemoderen og lille Cathrine atter Kjøbenhavn, og Cathrine vilde da ikke kjendes ved sin egen Moder, men hang med Liv og Sjæl ved den elskværdige gamle Bedstemoder. Ogsaa Bedstefaderen, Johan Peter Trondhjem, elskede hun højt. Han kurerede hende iøvrigt en Gang for Frost paa en ret ejendommelig Maade ved at fylde Frostsaarene med Krudt og saa brænde dem af. Hun skreg saa frygteligt, at Naboerne kom til, og da de spurgte ham, »hvad han gjorde ved Trine«, svarede han: »Jeg kurerer Tøsen for Frost!« Kuren hjalp, og hun fik aldrig Frost mere.

Cathrine blev i Nyborg til hun var konfirmeret. Hun var da 15 Aar. Hun broderede for Folk og havde derved samlet sig en lille Spareskilling. Da hun skulde konfirmeres, sendte hendes Bedstemoder Bud til Kjøbenhavn og spurgte, om hendes velhavende Slægtninge vilde bidrage noget til Konfirmationen. Frederik Tronhjem blev stødt herover og raadede Peter Waad til at sende hende en Kattuns Kjole og Tørklæde. Da disse Sager kom til Nyborg, blev den gamle Bedstemoder vred. »Det skal aldrig Cathrine konfirmeres i«, udbrød hun, »saa maa hun hellere tage Hul paa sin Spareskilling!« Der blev virkelig gjort Alvor af denne Trusel, og Cathrine »stod« i hvid Kjole og broderet Tørklæde.

Efter sin Konfirmation fik hun Lov til at besøge sine Slægtninge i Kjøbenhavn en 14 Dages Tid. Da hun kom ind i Peter Waads Butik, kom Frederik Tronhjem hende i Møde og spurgte, hvem hun var. Da han fik dette at vide, spurgte han kort, hvad hun vilde, og hvor længe hun blev. Hun meddelte, at hun agtede at besøge sine Slægtninge i 14 Dage. »Det var ogsaa noget at gjøre Turen for!« bemærkede hendes kjærlige Farbroder og tilkommende Ægtefælle, hvorefter han viste hende ind til Peter Waads Hustru. Denne var af fattig Herkomst og kom som Barn — efter et Ulykkestilfælde — i Huset hos en Justitsraad Lunding. I hans Hjem lærte Peter Waad sin tilkommende Hustru at kjende. Han var ikke saa lidt ældre end hun, gik med Pisk i Nakken og var saa kyndig i Selskabsspil, at man endogsaa i Tvivlstilfælde søgte hans Bistand ved Hoffet. Hans unge Hustru var en fuldendt Skjønhed. Hun havde mange Særheder, men var inderlig god. Hos hende blev Cathrine godt modtaget, og da hun tænkte paa at rejse hjem igjen, sagde Mo'r Margrethe, som hun blev kaldet, at det kunde der ikke blive noget af — hun fik ikke Lov til at rejse. Cathrine kom heller aldrig mere til Nyborg. Hun blev i Kjøbenhavn og hyggede om Tanten, der kom til at holde saa meget af sin Niece, at hun gav denne Lov til at kalde hende for Moder.

Mo'r Margrethe holdt meget af at udtyde Drømme. Hendes Omgivelser maatte fortælle hende, hvad de havde drømt om Natten. Saa blev hun syg, og Drømmebogen maatte frem hver Dag. En Morgen fortalte hun Cathrine en Drøm og saa meget gjennemtrængende paa hende. »Døden var hos mig i Nat«, sagde hun, »han stod udenfor og vinkede ad mig!«

Kort efter døde hun. —

Cathrines Bedsteforældre besøgte hende undertiden i Kjøbenhavn. En Dag talte Bedstemoder med Frederik om Cathrines Fremtid. »Hende skal jeg nok sørge for«! sagde Frederik. »Saa er jeg glad!« udbrød den gamle. Han

holdt ogsaa sit Ord — d. 10. Juni 1820 stod deres Bryllup. Han var den Gang Manufakturhandler paa Kjøbmagergade; men 8—9 Aar efter Brylluppet opgav han sin Handel, der blev overtaget af hans Commis, som hed Collin. Frederik Tronhjem kjøbte i Fredensborg en Ejendom, der oprindeligt var bygget af Overpræsident Moltke. Frederik Tronhjem ejede formentlig paa dette Tidspunkt ca. 40,000 Rdl. foruden sin Ejendom. Han siges at have tjent sin Formue ved under Statsbankerotten at opkjøbe Statsobligationer, som i de Tider stod i en meget lav Kurs. — Paa Rejsen til Fredensborg væltede den 4spændige Vogn, hvori de kjørte, paa den stejle Geels Bakke paa Grund af Kuskens Fuldskab. De havde to smaa Børn med, og den mindste, Sønnen Emil, slyngedes ud imellem Forløberne, som styrtede. Hverken den lille Emil eller de øvrige kom til Skade.

Paa Fredensborg levede Frederik Tronhjem i over 50 Aar til sin Dødsdag. I Ægteskabet havde de følgende otte Børn: 1) en dødfødt Dreng, 2) Jensine, 3) Julie, 4) Thora, 5) Emil, 6) Marie, 7) Thora og 8) Louise. Jensine, Thora, Marie og Thora døde som smaa. De fem ældste Børn fødtes i Kjøbenhavn.

Af Marie og Thora, som var født paa Fredensborg, døde Thora først. Hun var en smuk lille Pige med sort Haar og blaa Øjne og var kun to Aar, da hun døde af Koldbrand i Brystet. Marie havde et kjønt, blondt Hoved, men hun var meget forvoxet og halt. Hun opnaaede en Alder af fem Aar og var et ualmindelig klogt og skarpsindigt Barn. Paa Grund af sin Legemsbygning kunde hun ikke godt taale at ligge ned i Sengen, men maatte sidde over Ende. Hendes Fader, som var meget streng, forlangte imidlertid, at hun skulde ligge ned. Hendes lille Seng stod for Benenden af Forældrenes i Sovekammeret i det underste Stokværk. Fasteren Mætte Marie Bless, som var flyttet til Fredensborg og boede i Nabohuset, holdt meget af den lille Marie, og hver Nat indfandt hun sig hos hende for at høre, hvorledes hun havde det. Naar hun aabnede Døren,

sad den lille Pige over Ende i Sengen og snappede efter Vejret. Saa snart hun fik Øje paa Fasteren, løftede hun advarende sin Pegefinger for at afværge, at Faderen skulde blive vækket.

Da hun laa paa sit yderste, kaldte hun hele Familien sammen og sagde Farvel til dem alle. »Nu aabner Vorherre sin Himmel for mig, og Thora sender sin Engel ned efter mig!« udbrød den lille Pige med et forklaret Blik. I Løbet af Dagen besøgte Kromandens Kone fra Asminderød Sygesengen, og hun trøstede den lille Patient med, at hun nok snart blev saa rask, at hun kunde besøge dem i Kroen. »Ja, nu kommer jeg snart og bliver hos dig altid!« svarede Barnet. Kroen ligger nemlig lige op til Kirkegaarden, hvor den Tronhjemske Familiebegravelse er. Det varede heller ikke mange Dage, før den lille Marie kom til Asminderød for bestandig.

De tre efterlevende Børn var vor Moder Julie Cathrine Frederikke, født d. 12. Juli 1823, Emil Lorentz, født d. 17. November 1827 og Louise Henriette, født d. 30. September 1839. Louise var i høj Grad forvoxet, men hun var i Besiddelse af forskjellige smaa Talenter, bl. a. malede hun ganske kjønt. Hun var et sjældent taalmodigt og inderlig godt Menneske.

I den nette lille Ejendom i Fredensborg havde mine Bedsteforældre indrettet sig et hyggeligt Hjem, der var præget af solid Velstand. Da de grundede deres Hjem kjøbte min Bedstefader bl. a. et smukt hvidlakeret Empire-Møblement paa en Avktion efter en Prins af Hessen. Dette stod smukt til Skabe, Sekretær, Borde og Spejle af fuldt Mahogni, ofte med antik Indlægning. Skilderierne var indrammede i gammeldags Rammer og bestod af Kobberstik, Litografier fra deres første Tid, Fuglebilleder med Fjerbeklædning *in natura,* Haardekorationer, Pastel- og Oliemalerier, Daguerretypier etc. Ved alle Vinduerne var Forhøjninger, og i underste Etage var der Skodder for Vinduerne. Paa Kommoder, Konsoller og Chiffonniere var fuldt op af

gammeldags Nips og Kuriositeter. Servicet var ligeledes gammeldags, og Sølvskabet bugnede. I Køkkenet var en Mangfoldighed af drevne Kobber- og Messingsager. Det var, kort sagt, et solidt gammeldags Hjem, der med sine store lyse Rum og hvidskurede Gulve gjorde et overordentligt tiltalende og hyggeligt Indtryk. Huset laa højt, og den maleriske Gaard med sine Træer og Buske skraanede stærkt ned mod Baghuset, der laa ud imod den saakaldte »Sladrerække«, som man skulde passere for at komme over i den prægtige Have; denne skraanede lige ned imod »Langedam«, som laa paa Bunden af en langagtig Dal med Haver paa Skrænterne til alle Sider.

Mine Bedsteforældres Hjem aabnede sig gæstfrit for den lille Slotsbys Beboere. Navnlig var det et søgt Samlingssted for Sønnens Venner, som om Aftenen diverteredes med en lille Rambus eller ogsaa samledes om Gnavposen; og det mankerede ikke paa et velforsynet Bord, et Glas godt, hjemmelavet Ribsvin eller et Glas Rompunsch med Citron.

Emil Tronhjem kom efter sin Konfirmation i Manufakturhandlerlære hos gamle Grosserer Volqvartz, hos hvem han ogsaa blev, efter at han var udlært, og betragtedes som Søn af Huset. Han gik frivillig med i første slesvigske Krig, uagtet hans Fader indtrængende tilbød at ville stille for ham. Han var Menig i det 3. danske Jægerkorps og blev d. 24. April 1848 saaret i Mosen ved Oversø. Han fik en Kugle igjennem den ene Ankel og bragtes til Faaborg Hospital. Her vilde man amputere Benet, men han udtalte bestemt, at han hellere vilde dø end miste sit Ben. Saa fik han Lov til at beholde det og var iøvrigt hele sit Liv en passioneret Fodgænger. Da han havde været i Tjenesten, overtog han Grosserer Volqvartz's Detailforretning paa Amagertorv Nr. 4, medens Sønnen, Otto Volqvartz, overtog Grosforretningen. Emil Tronhjem var en Mand med mange Interesser — særlig i videnskabelig Retning, ligesom han ogsaa nærede megen Kjærlighed for de

forskjellige Kunstarter. Han elskede Naturen og færdedes med Forkjærlighed ude i sine Ferier og sin Fritid. I sine unge Dage havde han været forlovet, men efter at dette Forhold var hævet, giftede han sig aldrig.

Den 22. Marts 1857 blev mine Forældre gift, og da vi Børn voxede til, tilbragte vi, og navnlig jeg som den ældste, alle vore Ferier i Fredensborg, og fra den Tid bevarer jeg mange kjærlige og gode Erindringer.

Jeg talte en Gang i Kjøge med Forfatterinden Fru Erna Juel-Hansen, som gjennem Familierne Bless og Steen er langt ude beslægtet*) med Familien Tronhjem, og hun havde fra sine Besøg i sin Ungdom hos mine Bedsteforældre bevaret deres Hjem i tydelig Erindring. Hun mindedes deres hyggelige og stilfulde Hjem og deres gamle Pensionær, en Greve Moltke, der regelmæssig hver Dag fulgte en tam Strandmaage, »Peter«, ned til »Bagerdam«, hvor han ventede, mens den tog sig et Bad, for saa at følge den hjem igjen og beskytte den imod Overfald. (Bedstefader holdt meget af at omgive sig med forskjellige Dyr — en Gang havde han en Ravn og en anden Gang tre Storke.) Fru Erna Juel-Hansens berømte Broder, Digteren Holger Drachmann er ogsaa som ung kommen i mine Bedsteforældres Hus. Hans Roman »En Overkomplet« foregaar paa Fredensborg og skildrer bl. a. Personer og det daglige Liv i den lille Slotsby. Slagter og Vognmand Bless (Mætte Marie Tronhjems Stedsøn) er f. Ex. tydeligt skildret. Med digterisk Frihed fortæller han om en Baad, som var ved at synke paa Esrom Sø. I Virkeligheden forholdt det sig saaledes, at min Bedstefader, Onkel Emil som Dreng og en fjern Slægtning Hr. Steen (Onkel til Holger Drachmann) var ude og fiske paa Esrom Sø i en gammel Baad fra Skipperhuset. Da Steen skulde trække Drægget op, stak han det ene Ben igjennem Baaden. De kom herved i en meget alvorlig Situation, thi uagtet de efter bedste Evne stoppede

*) Egentlig er det vist slet ikke Familieskab, men min Moder og Drachmanns havde en fælles Tante, som hed Fru Steen.

Lækken med en Frakke og øste læns af alle Kræfter, var de lige paa Nippet til at synke, da der omsider paa deres Nødraab kom en Baad til Hjælp.

Paa mine Bedsteforældres og Tante Louises Spasereture i Slotshaven hændte det ofte, at Kong Christian og Kronprinsen satte sig hen til dem paa en Bænk og underholdt sig med dem. Der var navnlig et Berøringspunkt, som i høj Grad interesserede Kongen. Mine Bedsteforældre havde nemlig en lille Hund, der havde faaet en Hvalp, som en af Kongens Hunde var Fader til, og det maa indrømmes, at »Bob« lignede sit faderlige Ophav paa en Prik.

Naar de kongelige Vogne kjørte forbi, hilste Kongen og Kronprinsen ofte op til mine Bedsteforældres Vinduer — en Ære, som ingen anden Familie i Fredensborg nød.

10. Juni 1870 fejrede mine Bedsteforældre deres Guldbryllup paa Fredensborg i deres Families og gode Venners Skød. Endnu var Bedstefader rask og rørig; men efter den Tid gik det ned ad Bakke, og den 12. December 1871 døde han af Gammelmandsbrand i den ene Fod, $87^3/_4$ Aar gammel. —

Bedstemoder og Tante Louise blev boende paa Fredensborg til April Flyttedag 1875, da de flyttede til Kjøge og sammen med Onkel Emil, der havde opgivet sin Forretning i Kjøbenhavn, indrettede sig det hyggeligt i Ejendommen Nr. 113 i Kjøge Kirkestræde, lige overfor vor Ejendom, som Fader lod male spinatgrøn, for at det ikke skulde skære Bedstemoder i Øjnene, naar Solen skinnede paa Huset. Faders Omhu for Bedstemoder er let forklarlig, for hun var noget af det blideste og elskeligste, man kunde tænke sig. Hun var meget døv, men selv dette, der ellers plejer at virke nedbrydende, indvirkede ikke paa hendes Humør eller Forholdet til hendes Omgivelser. Den 29. December 1876 døde hun uden nogen foregaaende Sygdom. Hun havde om Aftenen spillet Whist med Moder, Onkel Emil og Broder Emil og var bleven to Gange Storeslem og en Gang Lilleslem, og Aftenen var gaaet meget

gemytlig. Ved Sengetid fik hun et Ildebefindende og efter et Par Timers Forløb døde hun stille, $78^{3}/_{4}$ Aar gammel. Hun blev begravet paa Asminderød Kirkegaard d. 7. Januar 1877.

Ved April Flyttedag flyttede Emil og Louise Tronhjem tilbage til Fredensborg. De havde nu forandret Husets Indretning, udlejet den nederste Etage og boede selv paa første Sal. Den mindre Plads, som oven i Kjøbet skulde rumme min Onkels Indbo, nødvendiggjorde en Avktion over de overflødige Effekter, men desværre solgte Onkel det hvidlakerede Møblement og de værdifulde Mahognimøbler, en Mængde gode gamle Billeder osv. Hjemmet fik herefter en hel anden Karakter.

D. 2. Februar 1885 døde Tante Louise, og d. 8. Juni 1887 døde Onkel Emil, hvorefter Moder solgte Ejendommen, og hermed var Familien Tronhjems Saga ude i Fredensborg.

Anmærkning. Som en Rettelse til det foregaaende anføres, at William Tronhjem ikke har mageskiftet Lavlund med et Hotel, men derimod mageskiftet Gaarden med en Ejendom, som tilhører en Hotelejer.

I Sommeren 1898 mistede William Tronhjem sin 25aarige ældste Søn, Ejnar. I 1898 døde ligeledes afdøde Louise Tronhjems Mand, Kjøbmand *Kanaris-Klein* i Silkeborg. Navnet Kanaris grunder sig paa græsk Afstamning paa mødrene Side.

Det beror paa en Misforstaaelse, at afdøde Emil Tronhjems Enke skulde være født Svendsen. Hun er nemlig født *Heckel.*

VALDEMAR OPFFERS MØDRENE SLÆGT.

Valdemar Opffers Morfader, Distriktslæge Birkerod i Nyborg, kan, som det fremgaar af den hertil hørende Stamtavle, føre sit Navn tilbage til sin Olderfader, men Beviser for, at denne Familie nedstammer fra den gamle Birkerod'ske Slægt, de saakaldte lærde Bircherod'er mangler, og trods al anvendt Umage, særlig fra Distriktslæge Birkerods Broder, afdøde Overretssagfører C. Birkerods Side, for at komme paa det rette Spor, har dette ikke kunnet lykkes. I økonomisk Henseende vilde det dog ikke betyde stort, da der kun findes et enkelt Familielegat, som er stiftet af den ældre Familie, og Besættelsesret til nogle Senge paa Vartov samt eventuelt Adgang til Vallø Slot for Familiens kvindelige Descendenter. Det er bleven anført, at der er Familielighed imellem Medlemmer af den ældre og den yngre Familie, men dette beviser jo intet og vil altid — navnlig paa et saa sent Stadium — være en Smagssag. Derimod er Distriktslæge Birkerod i Besiddelse af et Signet med et Vaabenskjold, som har en Del Lighed med det gamle Bircherod'ske Vaaben, og dette Signet har i forskjellige Generationer været i Familiens Besiddelse, uden at man kjender Oprindelsen dertil.

Den kyndige Heraldiker A. Thiset, som har haft Lejlighed til at sammenlignede de to Vaabensegl, skriver herom

til mig mig d. 13. April 1888: »Ved at tilbagesende hosfølgende Fotografi skulde jeg efter deres Anmodning tilføje, at det øverste rigtige Bircherod'ske Vaaben er et af Pupur og blaat skraadelt Skjold med to skraasatte hvide Ibskaller paa Delingen. Paa Hjelmen en Lilje. Afvigelserne i Lak-Aftrykket, der formodentlig skal forestille det samme Vaaben, ere ikke større, end at de meget vel kunne skyldes en Misforstaaelse fra Gravørens Side.« (Se nedenstaaende Træsnit.)

Den yngre Familie Birkerods Stamfader er Skomager Jens Andersen. Han blev begravet d. 16. Januar 1798, 66 Aar gammel. I sit Ægteskab med Pernille Christiansdatter havde han 2 Døtre, om hvem intet senere vides, og Sønnen Anders, som var født d. 30. April 1764. Han kom til Handelen og blev Kjøbmand i Aalborg. I sit Ægteskab med Anne Margrethe Møller havde han Sønnen Johan Mathias, født d. 8. November 1799. Han gik til Hæren, blev Kaptejn, Regimentskvartermester og Ridder af Dannebrog. Han blev endvidere udnævnt til Sekretær hos Kong Frederik d. 6., men kom ikke til at fungere, fordi Kongen døde forinden. Han blev gift med en Datter af Mægler Hans Henrik Brunn Eskildsen, Wilhelmine Andrea, født d. 7. Maj 1809, og havde i dette Ægteskab 5 Børn: 1) Overretssagfører C. J. V. Birkerod (født 8. Avgust 1831, død 22. Marts 1883), gift med senere afdøde Anna Philipsen, Datter af Grosserer Philipsen. Ægteskabet var barnløst. 2) Betty og 3) Ida Birkerod, der begge er ugifte og lever som Lærerinder i Kjøbenhavn. 4) Distriktslæge Hans Valdemar Birkerod, født d. 4. Juni 1834. Var først i en Aarrække

praktiserende Læge i Kjøge, og udnævntes 1881 til Distriktslæge i Nyborg. I sit Ægteskab med Angelique Simmelhag (født d. 10. Januar 1834 og død d. 16. September 1880), Datter af Mægler Andreas Simmelhag i Kjøbenhavn, havde han 9 Børn, hvoraf to Sønner døde i en spæd Alder. De øvrige er a) Emmy (født d. 20. November 1861), gift med Pastor N. P. Arbo Rasmussen (Søn af Overlærer Rasmussen i Holbæk) i Skibsted (født 1866). b) Johanne (født d. 10. Januar 1863, gift med Skuespiller og Journalist Viggo Schiwe, født 1865, (Søn af Kontreadmiral Schiwe og Hustru, født Holenberg). c) Angelique (født d. 27. December 1863, gift 1. Gang med Redaktør F. Opffer i Kjøge, 2. Gang med Løjtnant Diedrichsen, daværende Redaktør af Decorah-Posten). d) Elisabeth, født d. 21. Januar 1867. Er Sygeplejerske og ugift. e) og f) Thea og Fritz (Tvillinger, født d. 19. November 1867). Fritz døde d. 11. December 1878. Thea er gift med praktiserende Læge i Hellerup Otto Repholtz (Søn af fhv. Højesteretsassessor Repholtz). 9) Holger, født d. 17. Februar 1869. Koncertsanger, uddannet i Berlin. Ugift.

Alle Børnene er født i Kjøge, og der er Børn i alle Ægteskaberne.

Distriktslæge Birkerod giftede sig 2. Gang i 1882 med Frk. Axeline Smith, Datter af afdøde Justitsraad Smith, Herredsfoged i Rødby.

5) Emmy Birkerod blev gift med Mønt- og Stadsguardein Simon Groth, R. af D. & Dbm. Deres eneste Barn, Datteren Fanny, blev gift med Overlæge von Harten, R. af D. Hun døde i en ung Alder og efterlod sig en Datter.

Faderen, Kaptejn Johan Mathias Birkerod og Hustru døde henholdsvis d. 2. Juni 1846 og d. 30. Marts 1880.

Medens det ikke kan bevises, at den yngre Familie Birkerod nedstammer fra »de lærde Bircherod'er«, er det givet, at den igjennem Familien Eskildsen kan føres tilbage til den bekjendte Christiern Nielsen, Borgmester i Varde

1500. Fra denne Mand, som var en bekjendt og anset Handelsmand, der stod i Forbindelse med Kong Hans, stammede i Følge afdøde Pastor J. Wahls omfangsrige personalhistoriske Værk en stor Mængde af Landets mest bekjendte Familier. En Specialafdeling af dette Værk kaldes »Familien Worm«, som omhandler den berømte Videnskabsmand Dr. Ole Worms Slægtskabsforhold, og det er netop fra denne Linie, at Familien Eskildsen nedstammer. Idet jeg iøvrigt henviser til den til nærværende Bog hørende Stamtavle over Valdemar Opffers Slægtskabsforhold, skal jeg blot henvise til, at Christiern Nielsens Dattersøns Søn var Professor Thomas Fincke, hvis Datter var gift med Dr. Ole Worm. (Se omst. Portrætter.) Worms Datter var dernæst gift med Professor Erik Torm, hvis Datterdatter igjen var gift med Slotsforvalter Eller paa Jægerspris.*) Ellers Datter blev gift med Slotsforvalter Laurids Eskildsen paa Jægerspris, og deres Søn, Portkontrollør Hans Vilhelm Eskildsen, var Fader til Mægler H. H. B. Eskildsen, Distriktslæge Birkerods Morfader. Mægler H. H. B. Eskildsens Hustru, Betty Bernhardt, var i Følge Familietraditionen en Datter af Kejser Peter den stores Kammertjener, og det forlyder, at denne endog havde haft den Ære at være bleven straffet af Hans russiske Majestæts højstegne Haand. Da Czar Peter allerede døde 1725, er der dog mere Sandsynlighed for, at det har været Betty Bernhardts Bedste- eller Oldefader, der har været Czarens Kammertjener. Hun blev nemlig først gift med H. H. B. Eskildsen 1808 efter tidligere at have været gift med Traktør Hermann Richter paa den kgl. Skydebane. Hun døde 1853 og er formentlig født i den sidste Fjerdedel af forrige Aarhundrede.

Distriktslæge Birkerods Hustru, Angelique Simmelhag, var Datter af Mægler Andreas Simmelhag. Denne Familie stammede i Følge Traditionen fra Holland, og Stamfaderen er formentlig kommen her til Landet med en russisk Legations-

*) Stamfader til Stationsforstander Eller i Kjøge.

PORTRÆT AF OLE WORM
STUKKET 1626 I HANS 38. AAR AF SIMON DE PAS.

Paa omstaaende Familiebillede, der er malet 1647 og findes i Nationalmusæet paa Prinsens Palæ, er efter Datidens Skik ogsaa Familiens afdøde Medlemmer medtaget, nemlig Ole Worms to afdøde Hustruer og den dalevende (henholdsvis Dorthea Fincke, Susanne Madsdatter, Datter af Biskop Mads Jensen i Skaane, og Magdalene Motzfeld, Moster til Griffenfeld). De to Svigersønner er Magistrene Schelderup og Torm. Den største Dreng er Historikeren Villum Worm.

Kristus sidder velsignende i Forgrunden, og bag ham staa fire Apostle (forestillende fire dalevende Universitets-Professorer).

Ole Worm. Dorthea Fincke. Erik Torm. Søster Worm.

FAMILIEBILLEDE, FORESTILLENDE OLE WORM MED HUSTRUER, BØRN OG SVIGERBØRN.

sekretær som dennes Tjener i det forrige Aarhundrede. Han blev begravet 22. Juli 1758. I sit Ægteskab med Mette Marie Rasmusdatter (født 1711, død 1779) havde han fire Sønner, hvoraf den ældste, Søren Christian Simmelhag (født d. 29. Marts 1746 i Kjøbenhavn, begravet d. 4. Juli 1789) blev Ejer af Rabeshave, hvor han drev Traktørvirksomhed. Hans Hustru hed Mette Marie Kirkerup og var døbt d. 8. Juni 1759. Deres Søn Ulrik Christian Simmelhag (døbt 28. Avgust 1777) blev Sømand. Som Kaperkaptejn druknede han Natten imellem d. 1. og 2. April 1813 under Forsøget paa at redde sin Skibsdreng. Han var gift med Margrethe Dorothea Knudsen (født 11. December 1777, død 15. Marts 1823). I deres Ægteskab havde de to Sønner og to Døtre. En Søn og en Datter døde ugift. Sønnen Andreas var født 3. Avgust 1800. Datteren Wilhelmine (født 23. Februar 1802) blev gift med Fuldmægtig Ferdinand Conrad Schumacher (født 1800, død 1858), med hvem hun havde flere Børn. Hun døde i en høj Alder.

Andreas Simmelhag blev Mægler og var en anset og velhavende Mand. Han blev gift med Wilhelmine Marie Bülow. Hendes Fader, Løjtnant Wilhelm Bülow, boede i Aalborg. Over hans Fortid hviler der et mystisk Skær. Det forlyder, at han var født i Wien, og at han som ung Fændrik dræbte en Modstander i en Duel, hvorefter han flygtede til Danmark. Han antog nok Navnet »Büla«; men paa Datterens Gravsten er anført Navnet Bülow. Han blev gift med Nille Marie Ellerup (født 14. Juni 1780, død i en Alder af 44 Aar), Datter af Kobbersmed Ellerup i Mariager. Løjtnant Bülow døde d. 24. December 1824 i Aalborg i en Alder af 64 Aar.

Andreas Simmelhag døde d. 25. Juni 1860, og hans Hustru var allerede død d. 4. Juni 1852.

De havde i deres Ægteskab 4 Sønner og 5 Døtre, hvoraf en døde som lille og to, Lavra og Thea, er ugifte. Af de to andre Døtre var Angelique gift med Distriktslæge Birkerod og Wilhelmine er gift med Justitsraad Ulrich

paa Rødehus ved Tureby, med hvem hun har 3 Døtre og 2 Sønner. Af Sønnerne blev Johannes (født 1838, død 3. Maj 1890) Jurist og døde som Herredsfoged i Viborg. Ferdinand Conrad (født 13. December 1840) har overtaget Faderens Mæglerforretning. Emil blev Landmand og udvandrede til Ny Zeeland. Fritz (født 30 Maj 1848, død 31. Oktober 1884) var Kjøbmand i Randers. Alle Sønnerne er gifte og har Børn.

JOHANNE OPFFERS FAMILIE.

Telegrafbestyrer i Nykjøbing paa Falster Sophus Ludvig Schønheyder, R. af D., er Adoptivsøn af Justitssekretær J. M. Schønheyder. Han er polyteknisk Kandidat, deltog som Artilleriløjtnant i den sidste slesvigske Krig og hørte til de heltemodige Forsvarere af Skansen Nr. 2. Han er født i April 1837. I sit Ægteskab med Hedvig Steenberg (født 11. Avgust 1844) har han 3 Døtre og 1 Søn. Af Døtrene er Johanne den ældste (født d. 28. December 1873). Hun blev gift med Emil Opffer d. 28. December 1893 og har i dette Ægteskab Sønnerne Elbano (født paa Elba 3. September 1894), Emil (født i Nyborg 26. April 1896) og Ivan (født i Nyborg 4. Juni 1897).

Hendes Søskende er Ellen, Marie og Telegrafvolontør, cand. phil. Martin Schønheyder.

Hendes Moder er Datter af Toldkontrollør i Kjøbenhavn Frederik Steenberg (født d. 4. September 1802, død 1859) og Hustru Caroline Tengstedt (født i Kjøge d. 28. Marts 1811), Datter af Dyrlæge og Smedemester i Kjøge Jonas Tengstedt (født i Gøteborg 1784, død 24. Oktober

1830) og Hustru Bodil Kirstine Nielsen (født i Kjøge 19. Februar 1793, død samme Sted d. 13. Juli 1879 og Datter af Brændevinsbrænder Jens Nielsen i Kjøge).

Frederik Steenberg og Hustru havde i deres Ægteskab Sønnerne Niels Steenberg, som er Professor ved polyteknisk Læreanstalt i Kjøbenhavn, har været to Gange gift og har Børn i begge Ægteskaber, samt praktiserende Læge i Kjøge Avgust Schach Steenberg, der i sit Ægteskab med Hedvig Pontoppidan har Døtrene Harriet og Ellen. F. Steenberg og Hustru har endvidere en ugift Datter, som bestyrer en Skole, og en Datter, der er gift med Generallæge Møller, samt Fru Hedvig Schønheyder.

Afdøde Toldkontrollør Frederik Steenberg er Søn af Sognepræst Niels Steenberg (født 25. September 1768, død 13. Januar 1830) til Gjerlev-Draaby og Hustru Maren Hedvig Fanøe (født i Frederikssund d. 3. Juni 1782, død 4. December 1849), Datter af Konsumptionsinspektør Severin Fanøe og Hustru Marie Margrethe Lange.

Sognepræst Niels Steenbergs Fader var ogsaa Præst i Gjerlev-Draaby og hed Schach August Vilhelm Nielsen Steenberg (født 8. Avgust 1720, død 19. April 1806). Hans Hustru hed Johanne Gretrud Weinschenck (født 29. September 1738, død 21. Juli 1779), Datter af Skovrider paa Jægerspris Frederik Weinschenck og Hustru Anna Nürenberg. Schach Steenberg var Søn af Niels Thisen Steenberg og Hustru Karen Morvillé. Niels Thisen Steenbergs Fader var Sognepræst i Viby og hed This Ovesen (født 1652, begravet 23. Juni 1708). Efter hans Hustru Elsebeth Steenberg (hendes Fader hed Niels Steenberg) har Sønnerne optaget Navnet Steenberg.

Niels Thisen Steenbergs Hustru, Karen Morville, var Datter af Henrik Morville og Kirstine Krag. Henrik Morvilles Forældre var (i Følge Lengnicks Stamtavle) Johannes Morville, Kirurg i Sorø (født 1618, død 1667) og Hustru Katrine Hansdatter (født 1620, død 1654 og Datter af Proviantsforvalter Hans Jacobsen). Johannes Morvilles For-

ældre var Hans Jacob Carl Morville, Oberpfarrherr i Rochenhausen (Unterpfalz) og Dorothea Sponing af Rochenhausen.

Henrik Morvilles Hustru, Kirstine Krag var Datter af Sognepræst i Vester Skerninge-Ulbølle (født 1617, død 1681). Dennes Fader, Sognepræst i Stenstrup-Lunde Knud Krag (død 1638) var Søn af Sognepræst i Stenstrup-Lunde Gregers Krag (født ca. 1549) og Hustru Elisabeth Tuxen (Datter af Jens Andersen Tuxen, Sognepræst i Vester Skerninge-Ulbølle, født ca. 1533, død 1604).

SIGRID OPFFERS FAMILIE.

Sigrid Elfrida Kirstine Opffer er født paa Bramslykke under Grevskabet Christiansholm paa Lolland, hvor hendes Fader var Forpagter. Hun er 8. og yngste Barn af Gomme Peter Paulinus Mathæus Christensen og Hustru Marie Mariane Nerenst.

Gomme P. P. M. Christensen er født i Maribo, hvor hans Fader og Farfader var Kjøbmænd. Paa mødrene Side stammer han fra Familien Graae, og da denne Familie rækker længst tilbage, vil jeg først omtale den.

Som Familiens Historieskriver, afdøde Pastor Imm. Barfod, oplyser, er der i den Graae'ske Familie et Sagn om, at den stammer fra gammel Adel. Den danske Adelsstand har ogsaa talt flere Mænd af dette Navn. Adelslexikonet viser 5 forskjellige Vaabner, der har tilhørt Graae'erne; men bemeldte Lexikon angiver disse Grene som uddøde. Det er dog ikke lykkedes Barfod, at sætte den svendborgske Kjøbmandsfamilie i Forbindelse med disse Slægter, men det fortælles, at ved en Ildsvaade hos en af Familiens Medlemmer for et halvt Hundred Aar siden er det Signet gaaet tabt, som bar Familiens Vaaben, men som desværre ikke i

flere Hundred Aar har havde været brugt, formentlig fordi et adeligt Vaabenmærke ikke passede til den borgerlige Stilling, Familien indtog i Samfundet. Vaabnet i dette Signet skal være det samme som det, der findes beskrevet i Adelslexikonnet under Navnet »Graae Nr. 3«, og som her siges »før Ildebranden 1728 at have staaet malet i Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn«, nemlig en halv blaa Løve, opspringende af en nedvendt rød tretrinet Trappe, alt i Sølvfelt, med en lignende Løve opspringende af Hjelmen. Et Medlem af Familien har iøvrigt vist Barfod en gammel Kjøbmands-Hovedbog, som ikke var tagen i Brug, og som kun havde rene Blade, og paa flere Steder i denne Bog er det ovennævnte adelige Vaaben (omtrent $1^1/_2$ Tomme højt) temmelig tydeligt indtrykket med et Stempel. Barfod mener, at Bogen skriver sig fra en af nedennævnte Jørgen Pedersen Graae's Sønner; men han kan, som sagt, ikke knytte Familien til en af de adelige Slægter af samme Navn.

Familiens Stamfader, Jørgen Pedersen Graae, var født 1659 og er begravet d. 26. Avgust 1705. Han var Kjøbmand i Svendborg, og i sit Ægteskab med Katrine Knudsdatter, født i December 1667 og begravet d. 4. Avgust 1710, havde han 6 Børn: Knud, Mads, Peder, Anne og endnu to Døtre, som begge hed Anne Margrethe. Anne og den første Anne Margrethe døde som spæde. Den 3. Datter blev gift med Sognepræst Kristen Flindt paa Avernakø, men om hendes Familieforhold haves kun ufuldstændige Oplysninger. Fra de tre Sønner stammer den store og vidtforgrenede nulevende Graae'ske Familie, som Barfod har beskrevet. Gomme P. P. M. Christensen stammer fra den ældste Søn Knud Graae, der var døbt d. 13. Oktober 1689 og begravet d. 19. Avgust 1761. Han var Kjøbmand og Raadmand i Svendborg, og i sit Ægteskab med Mette Kristensdatter (død 7. Juli 1733) havde han fire Børn: Anne Katrine, Peder, Jørgen og Kristen.

Anne Katrine blev gift med Brandinspektør Lange i Svendborg, men døde barnløs.

Peder havde 8 Børn, hvoraf en enkelt Søn efterlader sig en Søn og en Sønnesøn. Derimod blev en Datter gift med en Sagfører Bekker i Svendborg, og denne Familie synes at blomstre kraftigt. Jørgen døde ugift i en ung Alder.

Kristen var Farfader til G. P. P. Christensens Mormoder.

Kristen Graae blev døbt 15. Januar 1719 og begravedes d. 16. Marts 1769. Han var Kjøbmand i Svendborg og i sit Ægteskab med Bodil Nielsdatter Tingberg (født 1710, begravet d. 13. November 1785, Datter af Kjøbmand Niels Kristensen Tingberg og Kirsten Pedersdatter samt Enke efter Kjøbmand Gomme Gommesen Brandt) havde otte Børn: Gomme, Mette, Anna, Knud, Niels, Anne Katrine, Sidsel Marie og Anna Weigner.

Af disse Børn døde Anna og Anna Weigner som Børn, Knud og Niels døde barnløse, Mette blev gift med Sognepræst Spleth i Skaarup og havde 6 Børn, Anne Kathrine blev gift med Byskriver Jantzen i Svendborg og havde fire Døtre, af hvilke de to ældste blev gift med henholdsvis Kjøbmand Gomme Kristiansen Bondo og Ole Rye Aarsleff til Hovedgaarden Langholm i Ryslinge, og endelig blev Sidsel Marie gift med Kjøbmand og Kirkeværge Ernst Hansen Brandt i Svendborg, med hvem hun havde 14 Børn.

Den ældste af de otte Søskende, Gomme Graae, blev døbt d. 23. Marts 1744 og døde d. 17. November 1804. Han var Kjøbmand og Kirkeværge i Svendborg og blev d. 31. Oktober 1770 gift med Elisabeth Sofie Kristiansdatter Bondo, døbt 30. Avgust 1743, død 1809, Datter af Skovrider Kristian Olufsen Bondo. (Hun var 1. Gang gift med Kjøbmand og Kirkeværge Niels Bech, Svendborg.) De havde i deres Ægteskab syv Børn: Birgitte Kirstine, Niels, Kristen, Gomme, Bodil, Mette Kirstine og Ingeborg.

1) Birgitte Kirstine blev gift med Forpagter Knud Sølling Copmann, Nørregaard paa Lolland, men Ægteskabet var barnløst.

2) Niels blev under Krigene i Aarhundredets Begyndelse, Premierløjtnant, Overkystbefalingsmand og Ridder af Dannebrog. Han døde d. 4. Maj 1855 som Mølleejer i Svendborg. I Ægteskab med Gertrude Hjortholm (Datter af Forpagter Hjortholm paa Lykkesholm) havde han otte Børn. Fra Sønnen Niels Graae stammer flere Jernbanemænd.

3) Kristen (død 1852 var Sognepræst i Bøstrup. I sit Ægteskab med Bertha Lorenze Brandt havde han to Sønner og en ugift Datter. De to Sønner, Kristian og Gomme blev begge Præster. Kristian har i sit Ægteskab 8 Børn, hvoraf en Datter, som er gift med Abnormskoledirektør J. K. H. R. Keller i Kjøbenhavn. Gomme Frederik Avgust (født 23. Avgust 1810, død 22. Juni 1886) afskedigedes efter sidste Krig fra sit Præsteembede i Flensborg, fordi han blev den danske Sag tro. Han er bekjendt som Politiker og Forfatter. Han var 1. Gang gift med Dorthea Suhr (død 1844) og 2. Gang med Eline Hansine Carstensen fra Ryomgaard. I disse Ægteskaber har han henholdsvis 4 og 7 Børn. Den bekjendte Journalist og Forfatter, cand. jur. Thomas Graae er Søn af sidste Ægteskab.

4) Gomme (død 1851) var Møller og Landmand. Han var to Gange gift, 1. Gang med en Datter af Sognepræst K. Th. Barfoed og havde i dette Ægteskab en Datter som blev gift med Skibsfører Bondo i Svendborg. De øvrige af hans Efterkommere er for Størstedelen gaaet over i Bondestanden.

5) Bodil døde som Barn.

6) Mette Kirstine blev Mormoder til G. P. P. M. Christensen.

7) Ingeborg blev gift med Hans Henrik Bondo, der døde som Sognepræst paa Avernakø 1844. De havde i deres Ægteskab en ugift Datter og Sønnen Gomme Peter Bondo til Lildballegaard i Eltang Sogn.

Mette Kirstine Graae (døbt 6. Avgust 1780, død paa Hvedholm d. 10. September 1853) blev d. 4. Marts 1809

gift med Gomme Kröyer (døbt 16. September 1781, død 17. Januar 1838), Kjøbmand og Kirkeværge i Svendborg, Søn af Kjøbmand Gomme Hansen Kröyer. I deres Ægteskab havde de 5 Børn: Gertrud Marie, Gomme Graae, Elisabeth Sophie, Julie Emilie Henriette og Petrine Johanne.

a) Gertrud Marie (G. P. P. M. Christensens Moder) er omtalt nedenfor.

b) Gomme Graae Kröyer døde d. 19. Marts 1844 som Kjøbmand i Svendborg. I sit Ægteskab med Anna Clement (Datter af Forpagter Clement paa Holstenshus) havde han en Datter, som blev gift med Forpagter Mackeprang paa Kiding, og i dette Ægteskab er to Sønner.

c) Elisabeth blev gift med Forpagter Ole Suhr paa Rosenlund (Lolland). De havde i deres Ægteskab 7 Børn, og da det ældste Barn blev døbt, gav Ole Suhrs rige Onkel, Kulgrossereren i Kjøbenhavn en Faddergave paa 17,000 Rdl., idet han eftergav Faderen et Laan af denne Størrelse.

Af Børnene er Theodor Didrik Forpagter i Skaane og er i sit Ægteskab Fader til en Søn og to Døtre. En anden Søn, Frederik, er Kjøbmand i London. Hans Hustru er født Pagh. To Døtre er endvidere gift henholdsvis med Smørhandler R. Schouboe og Grosserer P. A. T. Westi, begge i Kjøbenhavn. De øvrige Søskende er døde barnløse.

c) Julie Emilie Henriette døde i sit 17. Aar i Maribo.

d) Petrine Johanne blev gift 1. Gang med Forpagter Kr. Klavs Clement paa Hvedholm (Søn af Forpagter Clement paa Holstenshus), 2. Gang med Forpagter Kr. H. Anker Ammentorp (død 17. September 1896) paa Hvedholm. Der var to Sønner i hvert Ægteskab. Brødrene Clement er Landmænd, den ældste af Brødrene Ammentorp, Johan Ludvig, er Læge, den yngste, Emil, er juridisk Kandidat.

Gertrud Marie Kröyer (født i Svendborg d. 24. April 1811) blev gift med Johan Arndt Christensen, Kjøbmand og Kæmner i Maribo (født d. 30. Oktober 1801).

Johan Arnt Christensen var Søn af Brændevinsbrænder

og Brygger i Maribo Peder Christensen (født i Jylland midt i Aaret 1763, død af Brystsvaghed Torsdag den 22. Marts 1832) og Hustru Anna Pouline Madsdatter (døbt d. 11. Juli 1768), Datter af Feldbereder i Maribo Mads Jørgen Hansen (født ca 1737, begravet d. 6. Januar 1813) og Hustru Abigael Pedersdatter (født ca. 1748, død d. 21. Avgust 1828).

Anna Pouline Christensen overlevede sin Mand og fik efter hans Død Bevilling af 21. April 1832 til at hensidde i uskiftet Bo efter Manden. De havde i deres Ægteskab 8 Børn: Johan Arnt (født 25. December 1794 og død som spæd), Dorthea Abigael, Christian, Johan Arnt, Abigael, Wilhelm Hahn, Nicoline og Else Marie (født 21. Februar 1811, død 2. November 1813):

Dorthea Abigael (født 14. Oktober 1796 og efter hendes Død Søsteren Nicoline (født 17. Januar 1807) var gift med Kjøbmand O. Suhr i Nysted. I disse Ægteskaber var ialt 23 Børn. Af disse er Thora (af 1. Ægteskab) gift med Justitsraad, Inspektør Clasen, Hardenberg, og Marie er Konventualinde paa Nykjøbing Kloster (Falster). En Datter af første Ægteskab var gift med daværende Forpagter Hartmann paa Bramslykke (Søn af Godsforvalteren paa Aalholm).

Christian (født 31. Avgust 1798, død 1. September 1833) var Kjøbmand. Han var gift med Wilhelmine Appel og havde i dette Ægteskab Døtrene Poulline Kjerstine (født 14. Marts 1824, gift med Kjøbmand Peder Suhr i Maribo) og Hedevig Margrethe (født 7. April 1825) gift med Kjøbmand West i Maribo). Det sidste af disse Ægteskaber var barnløst.

Johan Arnt er sidst omtalt.

Abigael (født 11. April 1804) gift med Forpagter Wied paa Aalholm, Farfader til Forfatteren Gustav Wied.

Wilhelm Hahn (døbt 1821) var gift og havde i sit Ægteskab en Datter, som var Lærerinde hos Biskop Grundtvig

og senere blev gift med Organist Braase i Nykjøbing paa Falster. —

Johan Arnt Christensen og Hustru Gertrude Marie, født Kröyer, havde i deres Ægteskab fem Børn: Gomme Peter Poulinus Mathæus, Pouline Kirstine (født 29. November 1832, død i Maribo 13. Januar 1875 ugift), Julie Emilie (født 9. Avgust 1838, død 18. Juni 1840), Henriette Emilie (født 10. Marts 1843, død paa Hvedholm 28. Februar 1870 ugift) og Valdemar Zwinckau.

Gomme P. P. M. Christensen er født 19. Oktober 1830, lærte Landvæsenet og blev Forpagter paa Bramslykke. Han er gift med Marie Mariane Nerenst (født 14. Oktober 1834) Datter af Frederik Christian Nerenst, Forstplantør ved Nederfeldborg Plantage, og Hustru Ane Margrethe Gunst. I deres Ægteskab havde de otte Børn, som senere vil blive nærmere omtalt.

Valdemar Zwinckau Christensen (født 1. November 1845) er Kjøbmand i Maribo. 27. Maj 1877 blev han gift i Musse Kirke med Erna Marie Juliane Bötcker (født 27. Avgust 1853 i Helsingør), Datter af Kirurg Johan Heinrich Theodor Bötcker og Emilie Kristiane, født Lund.

I deres Ægteskab har de Sønnerne Theodor Johan, født 2. Marts 1878, Forststudent, og Arnold Zwinckau, født i Efteraaret 1883, Elektriker.

Som et Supplement til Oplysningerne om Familien Graae kan anføres, at Stamfaderen Jørgen Pedersen Graae's tre Sønner, Knud, Mads og Peder, de tre Hovedlinier i Familien, efterlod sig henholdsvis 4, 12 og 8 Børn. Af de Familier, som er besvogrede med Mads Graae's Linie nævnes Knudsen (Nyborg), Lange (Ørbækslunde), Westengaard,

Lunn (Knabstrup), Leth, Aarsleff,*) Vrangel, Rye, osv. Af Slægtskabsforbindelser under Peder Graae's Linie nævnes Familien Baagø. I en Sidegren af sidstnævnte Familie findes Kunstmaleren, cand. polyt. Henrik Gamst Jespersen (født 20. Avgust 1853). Iblandt de mange i Slægtsbogen opførte Navne støder man blandt Mads Graae's Efterkommere paa følgende indgiftede Personer: en Generalløjtnant Greve Fred. Ahlefeld-Laurvigen til Langeland, Kommandør F. K. K. Bardenfleth og Admiral J. S. Meldal; i samme Linie findes der af bekjendte Mænd forskjellige Medlemmer af Familien Lunn fra Knabstrup, Agraren Godsejer H. B. Branth til Sønder Elkær og Professor N. L. A. Høyer (død 29. April 1874). Blandt Knud Graae's Efterkommere findes, som omtalt, Pastor Gomme Graae og Sønnen Journalist Thomas Graae, og endvidere har i denne Linie Forfatteren Pastor Th. E. J. Blaumüller giftet sig ind i Familien med en Frk. Bondo.

Af de mange indgiftede Navne anføres paa *Mandssiden:* Borgen, Bokman, Castonier, van Deurs, Dinesen (Store Mørkegaard), Due, Ellbreckt, Falkenstjerne, Grønvold, Gulstad, Heide, Honum, Hauggaard, v. Jessen, Juhl, Kehlet, Keller, Kornerup, Lange, Langkilde, Lautrup, Lembke, Lindegaard, Lose, Løve, Dankvart-Neergaard (Lille Grundet), Nobel, Nyholm, Ostermann, Pade, Pagh, Pingel, Pilegaard, Prætorius, Qvist, Riber, Roede, Rønne, Sehested (Fravdegaard), Sinck, Svitzer, Uldall, Velschou, Welejus, Westergaard, Wickmann, Wivel, Zeuthen (Fogdarød i Skaane).

Paa *Spindesiden:* Assam, Barfoed, Bang, Bjerring, Bluhme, Bodenhoff, Boje, Bojesen, Borch, Buhl, Bøggild. Collstrup, Eilskov, Faber, Feldthusen, Fiedler, Flygare, Fog, Friis, Funk, Gantzel, Gedde, Grønlund, Hagen, Hahnefeld, Halling, Hassing, Hastrup, Hein, Hoffgaard, Hoppe, Høst, Jochimsen, Junggreen, Kock, Lütken, Løvenskjold, Manicus, Martens, v. Mehren, Meisner, Mossin, Munch, Qvistgaard,

---

*) Bl. a. Louise (Steen) Aarsleff, født Bless, Søster til Frederikke Tronhjem, født Bless, Lindbjerggaard.

Raben, Riise, Runge, Raaschou, Schandorff, Schmiegelow, Scholten, Sletting, Steenberg, Stricker, Theill, Thybo, Tobiesen, Topsøe, Trolle, Wulff.

Et af Bogens mærkeligste Navne er Jens Jnquinatus Gotlib Stobæus (Pag. 69).

Marie Mariane Nerensts Farfader kom til Danmark fra Norge, og i mange Slægtled havde Familiens forskjellige Forgreninger levet i Norge. Hendes Farfaders Farfaders Fader, Henrik Nerenst var Familiens Stamfader, og om ham ved man, at han blev begravet paa Toten d. 30. Maj 1713, 85 Aar og 5 Uger gammel. Hans Søn og Sønnesøn, Johan og Caspar Nerenst var begge Fogeder i Toten, som er et af Norges frugtbareste Landskaber. Det ligger i Christiania Amt paa Mjøsens Vestside. Fogedværdigheden i Norge er en juridisk Stilling, der staar imellem Sorenskriver (Underdommer) og Amtmand. Fogderne Nerenst førte en Svane i deres Skjold (formentlig hvid paa blaa Bund) og tre Lillier over Hjelmen. Dette Segl findes endnu i Familien, og Arkivfuldmægtig Thomle i Christiania har bekræftet, at det var Fogderne Nerensts Vaaben.

Henrik Nerensts Søn Johan Henriksen Nerenst var Foged i Toten, Land og Valders (begravet paa Toten d. 7. April 1724) var gift med Hilleborg Livsdatter Borch. Hendes Forældre var Liv Alexandersen Borch, Foged i Værsdalen, (Søn af Sognepræst Alexander Clausen Borch til Elverum) og Hustru Hilleborg Hansdatter Tanche. Dennes Fader,

Sorenskriver Hans Carstensen Tanche (død 1676) var Søn af Raadmand Carsten Hansen i Maribo og Hustru Hilleborg Hansdatter. Hilleborg Tanches Moder, Elisabeth Thomædatter (gift 1647) var Datter af Hr. Thomas Laugensen, Sognepræst i Toten, senere i Opsloe og Christiania og Martha Olsdatter Reersen. I Følge Gjessings Jubellærere var Martha Reersens Forældre Raadmand Ole Reersen i Opsloe og Gunild Mogensdotter Gyldenaar. Sidstnævntes Forældre var Mogens Gyldenaar og Magnild Dyre, begge i Følge Gjessing af gammel norsk Adel.

Johan Nerensts Søn, Kancelliraad, Foged Caspar Nerenst (døbt i Toten d. 21. Maj 1698, død 25. Maj 1760, 62 Aar gl.) var gift med Kirstine Elise Sommerfeldt (døbt i Vardal 1709, begr. 28. November 1783 i Christiania).

Caspar Nerenst var Foged over Toten. Hardeland og Valders. Han gjorde Indskud i den i 1736 oprettede Pensionsindretning, der fra 16. Marts 1804 (konfirmeret 18. Maj s. A.) gik over til »Understøttelsesanstalt for trængende Efterslægt af Medlemmerne af den ophævede civile og adskillige Stænders Enkekasse«. I sit Ægteskab havde han 6 Børn, hvoraf Christian Sommerfeldt Nerenst flyttede til Danmark, samt Major Johan Nerenst, der døde i Christiania d. 2. Oktober 1804 og efterlod sig to Sønner, med hvem Slægten uddøde paa Mandslinien i Norge.

Caspar Nerenst Hustru var Datter af Christian Sommerfeldt, Sorenskriver i Toten, Vardal og Birid (født omtrent 1673 i Vardal, død paa Sukkerstad paa Toten 1747) og Hustru Maria Riis (født omtrent 1682, død paa Toten og begravet d. 6. Juni 1738, 56 Aar gl.). I Følge Familien Sommerfeldts Slægtsbog skildres han af en samtidig (Otto Jenssøn Holmboe) som »en meget dumdristig og gjerrig Mand«, og om hans Hustru siges der, at hun var »gjerrig og lidt godt ved«. Det tilføjes i bemeldte Slægtsbog: »Heri ligger maaske et Vink til Forklaring af, at Christian Sommerfeldts Moder lyste Forbandelse over sine Børn.«

Christian Sommerfeldt var Søn af Sognepræst i Vardal

Hans Hansøn Sommerfeldt (født i Danmark og død i Vardal i Maj 1687). Man mener, at hans Fader eller Farfader er kommen til Danmark fra Brandenburg i Følge med Christian d. 4des Dronning, Anna Cathrine af Brandenburg. Som Sognepræst i Vardal var han den første Præst, der blev kaldet af Kongen, efterat Menigheden havde tabt Kaldsretten. Han blev kaldet 1670, men tiltraadte først Kaldet 1671, idet Hr. Ole, som ogsaa i 1670 var kaldet af Bønder, maatte frastaa det formedelst Kongens Brev. Han var gift med Else Michelsdatter Storm (død i Kristiania d. 26. December 1737). Hun var Datter af Foged i Salten Michel Olufsen Storm (Søn af Borger i Aarhus Ole Michelsen Storm og Benedicte Rasmusdatter) og Hustru Sophie Christensdatter Bloch.

Hans Hansøn Sommerfeldt efterlod sig 10 Børn og Enken giftede sig med Efterfølgeren i Embedet Christen Knudsen Kobberod, med hvem hun havde to Sønner. Hun overlevede ogsaa sin anden Mand og døde i fattige Omstændigheder.

Den nuværende Sommerfeldt'ske Slægt i Danmark, hvis Overhoved er Oberst E. J. Sommerfeldt, fører Sorenskriver Christian Sommerfeldts Vaaben, et tredelt Skjold med en syvbladet Kvist i venstre Felt (grønt) og en Slange, som snor sig om en Stok i det højre Felt (gult). I det underste Felt (blaat) er en liggende Løve, paa hvis Hoved sidder en Fugl. Paa Hjelmen er et Løvehoved, hvorpaa ligeledes sidder en Fugl.

En Gren af Slægten Sommerfeldt er indregistreret i Dansk Adelslexikon, 2. Bind, 3. Hæfte.

Caspar Nerensts Søn, Kammerraad, Toldinspektør Christian Sommerfeldt Nerenst var Søskendebarn til Pastor Christian Holstein Sommerfeldt (Randers) — Fader til Pastor Dines Sommerfeldt (Skjolde) og Kommandør Søren Siemsen Sommerfeldt, hvis respektive Sønnesønner er ovennævnte Oberst E. J. Sommerfeldt (født 1842), Chef for Ingeniørregimentet, og Pastor em. C. F. Sommerfeldt i Roskilde (født 1847), bekjendt som Forkæmper for Silkeavlens Indførelse i Danmark.

Christian Sommerfeldt Nerenst var født i Toten d. 15. April 1736. Han fik Ansættelse som Toldinspektør i Kjøbenhavn. Han var to Gange gift. 1. Gang d. 23. Juni 1764 med Sophie Hedevig Greys (død d. 29. April 1791); dette Ægteskab var barnløst. 2. Gang giftede han sig d. 29. Oktober samme Aar i Greve Kirke med sin første Hustrus Søsterdatter, Mariane Morsleth (døbt 27. Juli 1758). Hun var Datter af Degn i Greve-Kildebrønde Jørgen Morsleth (født 1724, død 11. Juni 1804), Student fra Frederiksberg 1745, gift d. 10. Oktober 1755 i Greve Degnebolig med Christine Marie Greys (født 1716, død 20. Maj 1796). Hun var Datter af Degn i Greve-Kildebrønde Jens Greys (født i Grejs ved Vejle 1676, begravet 8. Avgust 1760), Student fra Roskilde 1700, gift 1715 med Anne Kirstine, Efternavnet kjendes ikke (begr. 13. Oktober 1750). Jens Greys var Søn af Sognepræst Berthel Greys (død 1688), og denne var igjen Søn af Sognepræst samme Steds Hans (eller Jens) Gregersen (død 1672). De sidste Oplysninger skyldes Personalhistorikeren Anders Petersen, Forfatter til dansk Degne- og Lærerhistorie. A. Petersen gjør udtrykkelig opmærksom paa, at Greys ved en Fejltagelse er opført paa Stamtavlen som »Grey«, og paapeger, at det maa aftedes af Familiens Hjemsted Grejs ved Vejle.

Kammerraad Chr. Sommerfeldt Nerenst, som døde 9. Oktober 1813, var Medlem af Tontinen af 1800, som 1896 hjemfaldt til Staten, og dette kom i Tiden hans Børn og Børnebørn tilgode. I sit andet Ægteskab havde han en

Datter og to Sønner. Datteren, Hedvig Sophie, blev gift med Professor Avgust Rothe ved Sorø Akademi, og deres Ægteskab var barnløst. Den ene Søn, Emil, var Redaktør af »Randers Avis«. Den anden Søn hed Frederik Christian og var født d. 8. Maj 1796. Han lærte Landvæsenet og gjorde som ungt Menneske i Konferentsraad Rothes Hus Bekjendtskab med sin tilkommende Hustru, Ane Margrethe Gunst (født 24. Juni 1801), en forældreløs ung Pige, der var optagen som Datter i Konferentsraadens Hus. Hendes Fader, Jacob Frederik Gunst, var Smed og ikke, som paa Stamtavlen anført, Snedkermester. Han var født ca. 1775 og var gift med Mette Marie Larsdatter. Han er formentlig død d. 29. Oktober 1815 paa Frederiks Hospital og beskjæftigede sig vistnok i sine sidste Aar som Arbejdsmand. Hun havde, efter de Oplysninger, jeg har kunnet skaffe, to ældre Søskende, en Broder og en Søster, der ere døde som smaa. Endvidere anføres det, at hun havde en Broder, Frederik Christian, der var født 1803. Han er dog formentlig død som lille, thi hun selv omtalte kun, at hun havde én Broder, der hed Jacob. Som ganske ung kom hun til Skade med sit ene Øje og blev bragt paa Hospitalet, hvor det syge Øje blev fjernet. Hun var overordentlig smuk og vandt Lægernes Interesse i den Grad, at de, da det viste sig, at hun var forældreløs og stod ene i Verden, sørgede for, at hun blev optaget i Huset hos gamle Konferentsraad Rothe (Fader til Jernbanedirektøren, Landskabsgartneren, Præsten i Vemmelev og Professoren ved Sorø Akademi m. fl.) Konferentsraaden gjorde hendes Bryllup med Chr. Fr. Nerenst, hvis Søster, Hedvig, som omtalt, blev gift med Professor Rothe.

F. C. Nerensts fremtidige Hjem blev Forstplantørboligen ved Neder Feldborg. Det blev ham nemlig i Slutningen af Tyverne af Kong Frederik d. 6. overdraget at opdyrke Feldborg Hede mellem Viborg og Holstebro.

I sit Ægteskab havde han tre Børn: Hedvig, Christian og Marie Mariane.

Hedvig (født 1826, død 1896) blev gift med Boghandler Kragelund i Holstebro, med hvem hun har Sønnen Frederik, som er Kjøbmand i Nakskov (gift med sit Søskendebarn Thora Christensen fra Bramslykke), og Datteren Martha (gift med en Kjøbmand Jensen i Aarhus) samt en Søn, der døde ugift.

Christian var Landmand. Han døde i en ung Alder og efterlod sig i sit Ægteskab med sin Hustru, født Kjær, (senere gift med Pastor Jørgensen) en Datter, Anna, som er gift med Postexpedient Selmer i Fredericia.

Marie Mariane (født d. 14. Oktober 1834) blev gift med Forpagter G. P. P. M. Christensen paa Bramslykke og vil senere blive omtalt.

F. C. Nerensts Hustru havde en Broder, Jacob Gunst, som i en ung Alder rejste til Amerika. Mange Aar efter, da hun boede paa Feldborg Hede, kom en Wienervogn kjørende ind i Skovridergaarden. Det var Broderen fra Amerika. Han var Kjøbmand og Hotelejer i en af Amerikas Storbyer. Medens han og hans Datter besøgte deres Slægtninge i Danmark, havde han overladt sin Forretning i en betroet Mands Varetægt, men da Gunst, som iøvrigt var en meget velhavende Mand, kom hjem til Amerika, viste det sig, at den betroede Mand havde narret ham.

F. C. Nerenst var en meget virksom Mand, og Resultaterne af hans Flid har sat tydelige Spor i Egnens Fysiognomi. Han undfangede Tanken om Anvendelse af Mosekultur- og Engvandingssystemet ved Hedeopdyrkningen, og denne Fremgangsmaade har, som bekjendt, haft en indgribende Betydning for de jyske Heders Opdyrkning. Selv døde han samme Aar, han af Regeringen havde faaet Midler til efter en større Maalestok at realisere sine Ideer; men disse er, som bekjendt, senere af Oberst Dalgas med Held sat i Værk i stor Stil.

I en Alder af 51½ Aar døde han den 4. December 1847, og med ham uddøde Navnet paa Mandssiden. Hans

Enke flyttede ind til Holstebro, hvor hun levede til Efteraaret 1870.

F. Chr. Nerenst var en god Ven og Jagtkammerat af Digteren St. St. Blicher.

Gomme Peter Poulinus Matthæus Christensen fødtes d. 19. Oktober 1830 i Maribo, hvor Faderen, Johan Arnt Christensen var Kjøbmand, Brygger og Brændevinsbrænder. Moderen, Gertrude Marie, født Krøyer, stod i livlig Forbindelse med sit Barndomshjem i Svendborg, og paa Turene til Svendborg kom den lille Gomme, som var det ældste Barn, med. Til hans tidligste Erindringer hører, at den gamle Bedstefader lod ham paa en lille Hest ride ind i Kjøbmandsgaardens Skjænkestue. En Gang forærede Bedstefaderen ham en 2 Aars fynsk Kvie paa den Betingelse, at hvad den indbragte i Salg skulde sættes hen til Dattersønnen til en Ridehest. Kvien kom ogsaa til Maribo, hvor den blev indsat paa Faderens Fedestald. Efter 2 Aars Forløb var den slagtefærdig. Inden den blev slagtet, førtes den i Procession gjennem Maribo Gader. Paa Enden af Hornene var anbragt blanke Messingkugler og om Halsen havde Dyret en stor Blomsterkrans. Foran Fedekoen gik Bytamburen og slog paa Tromme, idet han med visse Mellemrum proklamerede, at Koen skulde slagtes, og Kjødet var til Salg. Den indbragte 75 Rdl., og Kjødet gik op i 20 Skilling pr. Pd., medens Oxekjød ellers kun kostede 6 a 7 Skilling Pundet i de Tider. Det indkomne Beløb anvendtes i Tidens Løb efter Bestefaderens Bestemmelse.

Efter sin Konfirmation kom Gomme Christensen til Aalholm for at lære Landvæsenet hos sin Fasters Mand, Forpagter Wied, hvor han lærte sammen med dennes Søn, Avgust Wied (Forfatteren Gustav Wieds Fader).

Da Krigen 1848 brød løs, tænkte Gomme Christensen paa at gaa frivillig med, og i den Anledning fik han og tre andre unge Mennesker Lov til at tage til Flensborg for at undersøge Forholdene. De tog over Marstal med en Baadfører til Flensborg, hvor de ankom 1. Paaskedag — Dagen for det ulykkelige Slag ved Slesvig. De fire unge Mennesker kjørte ud i Omegnen for at være Vidne til Tilbagetoget. Da de vovede sig for langt udenfor de danske Linier, blev de imidlertid attraperede af Tyskerne, og Vognen blev under Eskorte af tysk Kavalleri sendt til Glücksborg Slot, hvor de indsattes under Bevogtning. Det lykkedes dem dog for 30 Specier at bestikke deres Vogter. Han drak Vagten under deres Vinduer fuld og skaffede dem en forsvarlig Strikke, hvorved de kunde fire sig ned fra anden Sal. I Graven laa en Baad parat, for at de kunde sætte over, og da de først var lykkeligt paa den anden Side, flygtede de hurtigst muligt ud til Holdnæs, hvor de stjal en Baad og roede sig ud til deres Baadfører fra Marstal. Han sejlede dem lige til Nakskov, og derfra kjørte de hjem til Maribo i en Fart. Bagefter blev den stjaalne Baad erstattet.

I de Tider, hvor man hverken havde Telegrafnet eller veludviklede Jernbane- og Dampskibsforbindelser, var det ikke saa underligt, at de unge Mennesker var de første Budbringere om Slaget ved Slesvig, hvor dè kom frem. Dette og deres egne romantiske Oplevelser gjorde deres Vej gjennem Maribo til et sandt Triumftog. Lysten til frivillig Soldatertjeneste havde de dog mistet.

1851 blev Gomme Christensen taget til Soldat. Han laa først som Rekrut i Helsingør og aftjente dernæst sin Værnepligt ved 2. Jægerregiment i Glückstadt. Hans Tjenestetid varede i 18 Maaneder.

Efter endt Tjenestetid fik han atter Plads som Forvalter hos sin Onkel Wied paa Aalholm, hvor han blev, indtil han 1856 blev ansat af Lehnsgreve Christian Raben som Bestyrer af Herregaarden Ryhave i Nærheden af

Holstebro. Lehnsgreven, den saakaldte gale Greve Raben, der var vidt bekjendt for sine excentriske Indfald, boede paa Gaarden, og med ham maatte Gomme Christensen farte om som Privatsekretær og Rejsemarschal fra den ene Ende af Landet til den anden. Greven havde nemlig aldrig Ro paa sig og var næsten altid paa Rejser. Sammen med denne har han besøgt Dalarne, Hartzen, Rhinegnen ved Cøln, medens Hamburg var et jævnligt Maal. Vejen mellem Aalholm og Ryhave pløjede de stadig med Afstikkere til Kjøbenhavn.

Trods det urolige Rejseliv og det forefaldende Arbejde paa Ryhave fik Gomme Christensen dog Tid til at forlove og gifte sig med Marie Mariane Nerenst, som den Gang var Lærerinde hos Proprietær Fabricius paa Vinderupgaard. Deres første Aar tilbragte de paa Ryhave, hvor deres to ældste Børn er født. I 1862 flyttede de til Bramslykke, som Gomme Christensen havde faaet i Forpagtning af Greven.

I 51 Aar virkede Gomme Christensen paa Grevskabet Christiansholm, dels som Elev og Forvalter paa Aalholm, Bestyrer af Grevens Ejendomme i Jylland og 33 Aar som Forpagter af Hovedgaarden Bramslykke. I April 1895 overdrog han Forpagtningen til en Hr. Reiffenstein og flyttede til Kjøge. I sin lange Forpagtningstid drev han Bramslykke som en Mønstergaard, der i Henseende til Drift, Besætning og Redskaber var en af Landets bedst drevne Gaarde.

I Ægteskabet havde han og hans Hustru 8 Børn: Christian, Johan, Avgust, Anne Marie, Carl, Thora, Signe og Sigrid.

1) Christian Johan Frederik, født 17. September 1859, er Grosserer i Damekonfektion i Kjøbenhavn (Firma C. F. Christensen & Co., Østergade 35);

2) Johan, født 15. Avgust 1861, er Dyrlæge i Nysted. Gift med Johanne Johansen, Datter af Arkitekt J. i Kjøbenhavn. De har to Børn: Gudrun Nerenst Christen-

sen, født d. 4. Marts 1888, og Kaj Gomme Nerenst Christensen, født i April 1893.

3) Avgust Valdemar, født d. 18. Maj 1863, cand. pharm., har lært Bryggeriet og er ansat som Kontrollør ved Øl- og Brænderibeskatningen. Gift 15. November 1894 med Marie Elisabeth Lavlund, født i Sæby i Oktober 1873. De har en Datter, Ellen, født i September 1895.

4) Anne Marie Povline, født 13. Maj 1865. Gift 4. Marts 1888 med Grosserer Peter Nehammer, Ejer af Mullerup Havn, Søn af afdøde Kjøbmand og Proprietær Nehammer i Mullerup. I Ægteskabet havde de to Sønner: Frants Holger, født 8. Februar 1889, og Frants Peter, født 28. Oktober 1891. 1894 separeredes Ægteparret og fik Skilsmisse i 1897. Anne Marie bor i Kjøbenhavn med sine Børn.

5) Carl, født 17. Marts 1867. Avlsforvalter paa Einsidelsborg. Forlovet med Frk. Marie Hansen, Husbestyrerinde paa Beldringe.

6) Thora Sophie Margrethe, født 6. Marts 1869. Gift i Julen 1894 med sit Søskendebarn, Manufakturhandler i Nakskov Frederik Christian Thott Kragelund, født d. 1. Marts 1867 i Holstebro (Søn af Boghandler Kragelund og Hedvig Nerenst).

7) Signe, født d. 15. Juli 1873, død d. 8. April 1874. Ligger begravet paa Musse Kirkegaard ved Nysted.

8) Sigrid Elfrida Kirstine, født d. 23. Januar 1875. Ligesom sine Søstre fik hun sin Skoleundervisning i Hjemmet. Hun konfirmeredes i Døllefjelde Kirke d. 13. April 1890 af Pastor Lange. 6. April 1891 rejste hun til Sct. Joseph-Søstrenes Pensionat i Chambery i Savoyen. Under sit Ophold her gik hun over til Katolicismen d. 15. Marts 1892 og blev optaget i Sct. Joseph-Søstrenes Huskapel. Erkebiskoppen meddelte hende Konfirmationens Sakramente og overrakte hende ved Afskeden et Guldkors. Ved Konfirmationen tildeltes hende Navnene Marie Josephine Francoise de Sales.

20. Marts 1892 var hun atter i Danmark. Hun blev hjemme paa Bramslykke til November 1892 og tiltraadte derefter en Plads som Lærerinde hos Dr. med. Grønbech i Kjøbenhavn, hvorfra hun tog til Charlottenlund i Maj 1893 for at læse med nogle Smaapiger hos Grosserer Chr. Andersen paa Villa Maggi. November 1893 tiltraadte hun Frk. Kruses Privatlærerindekursus, som hun fuldendte i Slutningen af April 1895. Under Opholdet i Kjøbenhavn havde hun Bopæl hos Enkefru Hertz (Digteren Henrik Hertz's Enke) og dennes Datter Frk. Julie Hertz.

Efter at have endt sit Kursus flyttede Sigrid til Kjøge hos sine Forældre og vikarierede en kort Tid ved Kjøge Borgerskole samt gav Privattimer i Fransk.

D. 15. November 1895 blev hun forlovet med Redaktør Frederik Opffer i Kjøge, og den 10. April 1896 viedes de i Herfølge Kirke af Pastor H. C. D. Müller. Det bestemtes fovformeligt, at eventuelle Børn i dette Ægteskab skulde opdrages i den romersk-katolske Tro. (Se iøvrigt Familieforholdene under Afsnittet vedrørende Familien Opffer.)

Som et Tillæg til Indtægterne paa Bramslykke hævedes hvert Aar en Dividende af den Sum, som Kammerraad Nerenst i sin Tid skød ind i Tontinen af 1800. Først og fremmest kom disse Penge Forstplantør Nerensts Enke tilgode og senere dennes Døtre samt afdøde Christian Nerensts Datter Anna (gift med Postexpedient Selmer i Fredericia). I 1885, da Kammerraad Nerensts Datter, Professorinde Hedvig Rothe døde, ophørte Udbetalingerne for Familien Nerensts Vedkommende. Paa dette Tidspunkt gik Portionerne op til over 1000 Kr. *pro persona.*

Professor Rothe døde et Par Aar før sin Hustru. I deres venlige Embedsbolig, hvor Professoren ogsaa boede som Pensionist, fandt Nevøer og Niecer et gæstfrit Hjem, og her var Marie Mariane Nerenst en stadig Gæst i sine unge Dage. Professor Rothes Bolig var et Pendant til Digteren Ingemanns — de laa paa hver sin Side af Akademiet, og de to Familier kom meget sammen.

Paa Bramslykke virkede Gomme Christensen som Forpagter under tre Lehnsgrever. Da Greve Christian var død, modtog han af Grevens Adoptivdatter, Professorinde Munch (gift med Digteren A. Munch) et Basrelief, forestillende Greven, af Professor Jerichau. Der findes kun to Exemplarer af dette, og det andet er i Fru Munchs Eje. Da det under Lehnsgreve Raben-Levetzau viste sig, at Forpagtningen af Bramslykke ikke kunde gaa over til Sønnen Carl, der var Forvalter paa Gaarden, overdrog Gomme Christensen Forpagtningen til Forpagter Reiffenstein, som nu har den. Sjældent er vistnok nogen Forpagtergaard bleven afleveret i saa god og forsvarlig Stand.

Bramslykke nævnes allerede i 1439. Den blev 1731 indlemmet i Grevskabet Christiansholm. Det er en 2 Etages Bygning, som er omgivet af Grave. Den nuværende Hovedbygning skal være opført i Midten af forrige Aarhundrede. Man faar dog Indtrykket af, at denne Bygning med sine Fængselsceller og sit hele solide middelalderlige Tilsnit er meget ældre. Den er omgivet af tre smukke Skove, og til Gaarden hører en 8 Tdr. Land stor gammel Lysthave med straaleformige Alleer i fransk Stil. Familien Christensen boede i den særlige Forpagterbolig, da den ikke ønskede at tage Hovedbygningen, der var tilbudt den, i Brug. Derimod havde den hele Haven til sin Raadighed, indtil Slutningen af Firserne, da Gomme Christensen nægtede at overtage Udgifterne ved dens Vedligeholdelse.

Under et Ophold paa Bramslykke i 1883 skrev jeg følgende Stambogsvers:

BRAMSLYKKE.

Slottet ligger med sin Grav
midt i Træets Skygge,
gjerne jeg min Vandringsstav
brød for her at bygge.

Her er Fred og landlig Ro,
Fugl med Mage fæster Bo,
synger sine Sange —
ingen gjør dem bange.

Slottet skjult bag sine Træer
bor i Skyggens Indre.
Naar i Maanens Sølverskær
Duggens Perler tindre,
dunkle Minder stige frem,
finde her et gammelt Hjem,
kredse om i Kroge,
sænke sig i Taage.

Men i Solens Straaleskær
atter rødmer Skyen,
viger Nattens-Skyggehær
flux ved Dagens Gryen.
Dog som Borgens bedste Skat
dvæler stedse Dag og Nat
ved de ældgraa Tinder
gamle gode Minder.

For Familien Christensen, som boede her i deres hyggelige Hjem i 33 Aar, havde Bramslykke mange gode Minder.

Gomme Christensen bidrog dels ved sit mønsterværdige Landbrug og ved at oparbejde Husflidssagen paa Lolland til at hæve og ophjælpe Egnen. Den 15. April 1873 stiftede han Husflidsforeningen for Nysted og Omegn, der udfoldede en stor Virksomhed og bl. a. lod uddanne 4 Vandrelærere, som underviste i 13 Sogne. Paa Bramslykke gaves et Aar Kursus i Billedskæring under Ledelse af den senere Kunstmaler August Fischer, som under sit Ophold paa Gaarden malede Bramslykke. Som anerkjendt Husflidsmand har Gomme

Christensen været Dommer ved mange store Husflidsudstillinger rundt om i Landet (Nykjøbing paa Falster, Randers, Nakskov osv). Efter Udstilingen i Kjøbenhavn 1874 fik han en Anerkjendelsesskrivelse fra »Dansk Husflidsselskabs Bestyrelse, og paa hans 60aarige Fødselsdag d. 19. Oktober 1890 overrakte Lehnsgreve Raben-Levetzau ham en kunstnerisk udstyret Takadresse fra nævnte Bestyrelse. Ved Udstillingen i Kjøbenhavn 1888 fik han Diplom og Broncemedaille for selvforarbejdede Ravsager, i 1898 valgtes han til Medlem af Dansk Husflidsselskabs Bestyrelse, og i 1899 modtog han Selskabets store Sølvmedaille med tilhørende Diplom for sin Fortjeneste af Husflidssagen. Efter at have taget Bopæl i Kjøge har han ogsaa sat Liv i Husflidssagen i denne By. Hans Specialitet er Arbejde i Rav, og af dette Materiale har han en meget smuk Samling, dels i forarbejdede Sager, dels i Raamateriale.

Efter at Familien i 1895 er flyttet til Kjøge er den nu Midtpunktet for den store Flok af Børn, Svigerbørn og Børnebørn, der betragter det venlige Hjem i Niels Juels Gade som et kjært Tilflugtssted.

Til Kammerraad, Toldinspektør Chr. S. Nerensts og Mariane Morsleths Børn stod følgende Fadder:

Jørgen Emil (1. Maj 1795): Fru Lovise Elisabeth Stub, født Kratzenstein. — Jomfru Anna Catharina Østrup. — Sognedegn for Greve-Kildebrønde Jørgen Morsleth. — Exam. jur. Niels Røhr Gad. — Kammerherre Johan Frederik Lindencrone til Gjorslev. — Professor Arent Nicolay Aasheim. — Agent Søren Gyldendal. — Toldinspektør Christian Agerskow. — Oplagsskriver Niels Arntzen.

Frederik Christian (26. Maj 1796): Fru Lovise Elisabeth Stub. — Jomfru Agathe Dinesen. — Laagmand i Guldbrandsdalen Jens Parelius Brown. — Sognedegn Jør-

gen Morsleth. — Toldinspektør Chr. Agerskow. — Overførster (?) Andreas Muller. — Exam. jur. N. R. Gad.

Sophie Hedevig (25. Maj 1798): Kammerherrerinde Bolette Marie Lindencrone, født Harboe. — Frøken Frederikke Bolette Sophie de Lindencrone. — Hofmarschal hos Arveprins Frederik Kammerherre Engelke Heinrich von Bülow. — Justitsraad Lauritz Stephansen. — Professor A. N. Aasheim. — Kaptejn Johan Heinrich Hegermann. — Toldinspektør Chr. Agerskow. — Legationssekretær Peter Harboe Frimann. — Toldfuldmægtig N. R. Gad.

Kammerraad Chr. S. Nerenst stod øjensynligt i et fortroligt Forhold til Familien Lindencrone. Der opbevares endnu et Par Digte fra Kammerherre J. F. Lindencrone til hans »dyrebare, elskværdige Ven Chr. S. Nerenst«, undertegnet »Deres evig hengivne, meget forbundne tro Ven og Ord.-Br.*) Lindencrone.

Den blandt Sophie Hedevigs Faddere indtegnede Kaptejn Johan H. Hegermann er ovennævnte Kmh. J. F. Lindencrones tilkommende Svigersøn, den senere Generalløjtnant J. H. Hegermann-Lindencrone til Gjorslev, gift med Forfatterinden Mette Louise Christiane Frederikke H.-L.

Under Formodningen om, at den i den sidste Tid meget omtalte Opfinder af Friluftsglødelampen, Professor Nernst i Göttingen, er i Slægt med den norske Familie Nerenst, har jeg rettet en Forespørgsel derom til ham. Ved Afslutningen af disse Optegnelser havde jeg endnu ikke modtaget Svar herpaa.

Efter Oplysninger, som jeg har faaet gjennem Familien, er det formentlig Herregaarden Møltrup med Timring Kirke, der i sin Tid har været i Thyge Waads Eje. (Se Mormoders Opgivelser.) Jeg har rettet gjentagne Forespørgsler derom, men jeg har endnu ikke modtaget afgjørende Svar paa mine Forespørgsler.

Emil Opffers Rejser er i Sommeren 1899 bleven forøget med en Afstikker til Norge, hvor han deltog i det nordiske Pressemøde i Christiania. Han var en af Mødets mest populære Deltagere.

*) De har formentlig begge været Frimurere.

Disse Optegnelser er afsluttet d. 27. Juni 1899.*)

For paa Forhaand at afskære enhver Kritik har jeg udgivet denne Bog, der udelukkende er beregnet paa Familien, som Manuskript. Gid den indenfor Familiens Kreds maa blive modtaget med samme Interesse som den, hvormed jeg har samlet og udarbejdet disse Oplysninger, og navnlig skulde det glæde mig, om vore Efterkommere vilde benytte denne Bog som Grundlag for yderligere Optegnelser.

Forf.

Anmærkning. At de i Bogen benyttede Illustrationer har jeg ladet Faders Portræt og Vaabenmærkerne skære hos Xylograf Th. Andresen i Vimmelskaftet. (Xylografen har iøvrigt begaaet den Fejl at forsyne den syvbladede Kvist i det Sommerfeldtske Vaaben med otte Blade.) Portrættet af mig og af min Broder (fra Færøerne) har vi faaet foræret af Ingeniør Hamann, der har ladet dem udføre til Optagelse i et fagligt Organ. Brystbilledet af min Broder har jeg faaet til Laans af Ugebladet »Hver 8. Dag«, hvori det har været optaget. Ole Worms Portræt og Familiebilledet har jeg faaet til Laans af Ugebladet »Frem«.

De i Texten anførte Optegnelser om Familierne Steenberg og Greys har ikke kunnet optages paa Stamtavlerne, da jeg har faaet dem opgivet efter disses Trykning.

*) Denne Dag er paa dobbelt Maade en Mærkedag for mig. I Dag afholdes det første Udvalgsmøde i Sagen angaaende Kjøge, Stevns og Faxe Avis's Sammenslutning under min Ledelse. Og i Dag for 20 Aar siden, begravedes min Fader.

Brev fra Professor W. Nernst i Göttingen.

Sehr geehrter Herr Opffer!

Für die Uebersendung des Stammbaums und des Siegels der Familie Nerenst sage ich meinen verbindlichen Dank und bitte gleichzeitig zu entschuldigen, das ich so spät in Folge vieler Abhaltungen erst an Sie schreibe.

Dass unsere Familien von gleicher Abstammung sind, ist vielleicht nicht unwahrscheinlich, aber es wird sich wohl schwer hinreichend feststellen lassen. Nach einer Familientradition ist mein Urgrossvater aus Schweden eingewandert. Mein Ur-Grossvater Johann David Nernst ist 1759 in Preussen geb. und wurde später Landpastor unweit Berlin. Weiter reichen unsere Familientraditionen nicht zurück. Mit nochmaligem besten Danke.

Ihr sehr ergebener

W. NERNST.

Brev fra Arkivar A. Thiset.

Hr. Redaktør Opffer.

Kjøge.

Meget andet Arbejde har hindret mig i tidligere at besvare en Forespørgsel i Deres Brev af 5. Marts d. A. nemlig om, med hvilken Ret Familier som Sommerfeldt og Nerenst, der ikke vare adelige, dog kunde føre »adeligt« Vaaben. Hertil er at svare, at Brugen af Skjold og Hjelm aldrig har været en anerkjendt, udelukkende Forret for Adelen. Bestandig have borgerlige, gejstlige, ja selv Bønder, og det alt i Middelalderen, uanfægtet brugt Skjold og Hjelm, og denne Brug anerkjendtes indirekte af Kong Christian V i de til »Vore Betjente af den borgerlige Stand« 1679 givne Privilegier, der gaar ud fra, at enhver Embedsmand brugte Vaaben. Disse Privilegier maa i vore Dage i alt Fald have samme Retsvirkning som Grevernes og Friherrernes Privilegier.

21. Juli 99.

Ærbødigst

A. THISET.

ANMERKNING. Arkivfuldmægtig Thomle, Christiania, udtaler Formodningen om, at de i Stamtavle II anførte Slægter Dyre og Gyldenaar ikke ere de gamle adelige Slægter af disse Navne. Forfatterens Hjemmel for Oplysningerne herom skriver sig fra Generalkonduktør Hammer i Gjessings Jubellærere.

RETTELSE. Side 23, Lin. 21 staar 24. Juni — skal være 24. JULI.

Brev

fra

Telegrafbestyrer Schønheyder,

Nykjøbing F.

Kjære Opfler!

Der har indsneget sig en Fejl i din Bog paa Side 70, hvor der blandt andet om mig staar: »og hørte til de heltemodige Forsvarere af Skansen Nr. 2«.

Min Deltagelse i Krigen var kun af meget ringe Betydning — desværre. Strax, jeg kom til Sønderborg i December 1863, blev jeg kastet paa Sygelejet af Gigtfeber og havde to Tilbagefald, der gjorde, at jeg kun i ringe Grad kom til at medvirke før Dybbøls Fald.

Mig bekjendt have ingen andre Artilleriløjtnanter kommanderet i Skansen Nr. 2 end forlængst afdøde Ancher, Castenskjold til Borreby og for en kortere Tid nuværende Overlærer Petersen (Roskilde), som ellers kommanderede i Skansen Nr. 3.

Du maa forstaa efter foranførte, at det er pinlig for mig, om det bliver staaende uimodsagt i din Bog, da det kunde se ud, som om jeg overfor Venner havde blæret mig med at være paa en Plads, som enhver Officer vel gerne vilde have havt.

Nykjøbing p. F., d. 20. Avgust 1899.

Din hengivne

SCHØNHEYDER.

Afsluttende Bilag til „Familien Opffer"

Af Frederik Opffer.

Paa Stamtavle I A staar som det ældste Medlem under Familien *Eller* anført Hans Christian Eller, Fægtemester ved det ridderlige Akademi i Kjøbenhavn og gift med Dorthea Kyhn. Efter Oplysninger fra Frøken Thyra Eller i Kjøge hed bemeldte Fægtemester Eller ikke Hans Christian, men Hans Vilhelm. Derimod havde han en Søn, som hed Hans Christian.

Familien Eller kan føres tilbage til Fægtemesteren ved Sorø Akademi Hans Vilhelm Eller, død 1642. Hans Søn var ovennævnte Hans Vilhelm Eller, gift med Dorthea Kyhn, var ligeledes Fægtemester paa Sorø Akademi fra 1642 til 1664, da han blev Fægtemester for Prins Georg og de kongelige Pager. Hans Vilhelm Eller og Dorthea Kyhn havde Sønnerne 1) Hans Christian, 2) Hans Vilhelm og 3) Hans Erik, der alle ligeledes var Fægtemestre.

Hans Christian Eller, som fra 1671 var Fægtemester for de kgl. Pager, havde Sønnerne 1) Hans Christian og 2) Hans Vilhelm. 1) Hans Christian Eller var Møntskriver paa Holmen fra 1704. Han døde 1720 og var gift med Søster Jensdatter Torm (f. 24. September 1685). I deres Ægteskab havde de Sønnen Henrik Christian Eller, som var Birkeskriver paa Jægerspris.

2) Hans Vilhelm Eller, Slotsforvalter paa Jægerspris og gift med Kirsten Jensdatter Torm, staar rigtig opført paa Stamtavlen. Han var Fader til Charlotte Sophie Eller, som blev gift med Slotsforvalter Laurids Eskildsen paa Jægerspris.

Familien Ellers Vaaben.

Oberst *E. J. Sommerfeldt* bemærker til mig i et Brev af 29. August 1899: »Det Signet, som jeg bruger (se Pag. 83), har jeg faaet fra Norge, og det angives at stamme fra Sorenskriver Christian (Hansen) Sommerfeldt, min Farfaders Farfaders Fader. Jeg har endelig fundet, at hans Søn, der blev immatriculeret her ved Universitetet, Hans Sommerfeldt, er opført blandt de adelige, der den Gang (ca. 1721) altid nævnedes først forinden de borgerlige, men iøvrigt har jeg intet fundet, der kunde tyde paa, at Slægten er af adelig Herkomst.

* *
*

I Biografisk Lexikon, Bind XIV, Pag. 360, kaldes Toldinspektør Christian Sommerfeldt *Nerensts* Hustru Mariane *Maarslet* (ɔ: Morsleth i Pag. 84). Dette kunde tyde paa, at hendes Slægt stammer fra Byen Maarslet i Ning Herred syd for Aarhus.

* *
*

I en Notits om en Ulykke i Tyroleralperne i 1900 har jeg fundet Navnet: *Offer*. Det bares af en Fører, som omkom ved Nedstyrtning.

* *
*

Torsdag d 24. August 1899 døde Justitsraad *Clasen,* Godsinspektør paa Grevskabet Hardenberg (Pag. 78).

Onsdag Morgen d. 7. September 1899 fødte Johanne *Opffer* i Nyborg en Datter. 28. December 1899 døbtes hun og fik Navnet Hedvig Marie Ilwa Anunciata Opffer. Forfatteren Gustav *Esmann* var hendes Gudfader og forærede hende sine samlede Værker i Faddergave. 28. Februar 1900 døde hun.

8. April 1900 blev Valdemar *Opffer* konfirmeret i Sorø Kirke. 1ste April havde han forladt Akademiet. 18. April kom han i Handelslære hos det ansete Firma *Huus* i Nakskov.

25. April 1900 fødte Sigrid *Opffer* en Datter, som d. 29. April døbtes i Hjemmet af Dr. theol. *B. Hansen* og fik Navnet Marie Nerenst *Opffer*. Hendes katholske Gudmoder var Frk. Marie *Schoubo,* som ved Sygdom var forhindret i at møde.

* *
*

Søndag d. 24. Oktober 1899 gik Emil *Opffer* op i en Luftballon fra Holstebro med Luftskipperen *Johansen* og faldt ned i Sønder Felding uden Uheld.

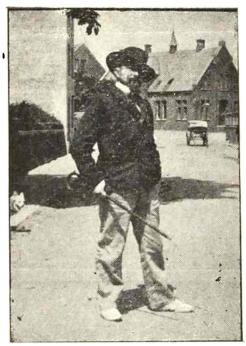

9. August 1900 om Eftermiddagen sprang Emil Opffer over Bord fra Dampfærgen mellem Nyborg og Korsør for at undersøge, hvor lang Tid det vilde tage for Færgen at bjerge et Menneske. Det tog $4^1/_2$ Minut. (Han betalte senere 60 Kr. i Mulkt.) Om Formiddagen havde han ladet sig hejse op udenpaa Nyborg Kirkespir for at beskrive denne Luftfart og Udsigten.

10. September 1900 solgte Emil Opffer »Nyborg Avis« for 45,000 Kr. til et Konsortium. (Ved Nytaar 1892 overtog han Bladet for 18,000 Kr.) Derefter deltog han som »Vort Land«s Korrespondent i Kantonnementsøvelserne i Jylland.

Ud paa Efteraaret rejste han med sin Hustru og sine to yngste Børn til Italien for at gjøre et længere Ophold der. Jul og Nytaar var de paa Capri. Den ældste Søn er hos Bedsteforældrene i Nykjøbing paa Falster.

* *
*

2. Januar 1900 udgik det første Nummer af »Østsjællands Avis«, Dagblad for Stevns-, Faxe- og Kjøgekredsen under min Ledelse, efter at de tre lokale Højreblade var gaaet ind under et Aktieselskab.

5. Januar 1900 opførtes under Bifald *E. Bergs* Farce »Fra Kunstens Overdrev«, med Musik af mig, i »Dansk Jernbaneforening« i Wittmacks Lokaler, Kjøbenhavn.

I Slutningen af Juni flyttede min Familie og jeg ind i vor ny Bolig (Villa Marie) paa Elisevej.

* *
*

Af Clicheerne er Gustav Wied overladt mig af »Vort Land«, G. Christensen og Emil Opffer af »Illustreret Familie-Journal«, Pastor Sommerfeldt og Rektor Kanaris-Klein af »Hver 8. Dag«.

Da det Træsnit af S. C. Opffer, som indleder Bogen er daarligt udført, meddeles omstaaende et andet Portræt.

T r y k f e j l. Side 30, Lin. 5 staar „Kro"; læs: K r o g.

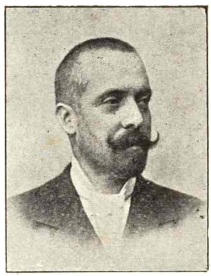

Rektor *Kanaris-Klein.*
Søn af Kbmd. Klein i Silkeborg.
[Pag. 53 og 61.]

Pastor *Sommerfeldt.*
[Pag. 84.]

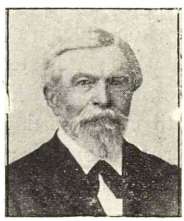

G. P. P. M. Christensen.
[Pag. 87.]

Forfatteren *Gustav Wied.*
(Pag. 78 og 87.)

S. C. Opffer.

ILWA OPFFER.
Født 28. December 1899. — Død 28. Februar 1900.

Familien Opffer. 1. Linie A.

Samlet af **FREDERIK OPFFER** efter Vahls »Familien Worm« samt Oplysninger fra Arkivassistenterne *H. C. Rode*, Kjøbenhavn, *S. Nygård*, Viborg, *Holger Hansen*, Odense, og Personalhistorikeren *Anders Petersen*, Kjøbenhavn.

OPFFERS BOGTRYKKERI 1898.

Valdemar Christian Opffer, født i Kjøge den 28. Juli 1884.

Fader
Redaktør Frederik Opffer, født i Kjøge $^{28}/_{1}$ 1858.

Moder
Angelique Birkerod.
Født $^{27}/_{12}$ 1863. Gift $^{3}/_{10}$ 1883. Ægteskabet opløst ved Bevilling af $^{29}/_{8}$ 1891.
Senere gift i Amerika med Løjtnant, exam. jur. Diedrichsen, dav. Redaktør af »Dacota-Posten«. (En Søn i 2. Ægteskab.)

Fader
Redaktør Søren Christian Opffer, f. i Aalborg $^{22}/_{3}$ 1816, d. $^{21}/_{6}$ 1879 i Kjøge.

Moder
Julie Cathrine Frederikke Tronhjem, f. i Kjøbenhavn $^{12}/_{7}$ 1823, d. i Kjøge $^{13}/_{4}$ 1890. (Gift $^{22}/_{3}$ 57.)

Fader
Hans Valdemar Birkerod, Distriktslæge i Nyborg. Født i Kjøbenhavn $^{4}/_{6}$ 1834.

Moder
Angelique Sofie Simmelhag, født i Kjøbenhavn $^{10}/_{1}$ 1834. Gift $^{3}/_{12}$ 1860.
Død i Kjøge $^{16}/_{9}$ 1880.

Fader
Exam. jur. Jens Sørensen.
Senere Godsforvalter paa Gavnø.
Død ugift i Præstø $^{22}/_{12}$ 1856, 65 Aar.

Moder
Frederikke Lovise Opffer. F. $^{26}/_{4}$ 1797.
Gift $^{29}/_{6}$ 1827 med Overfyrværker H.C.Bransru.
Død paa Frederiksværk $^{17}/_{9}$ 1854.

Fader
Klædehandler Frederik Johansen Tronhjem.
F. i Nyborg $^{2}/_{8}$ 1784. D. i Fredensborg $^{12}/_{12}$ 1871.

Moder
Ane Cathrine Tronhjem.
F. i Kjøbenhavn $^{22}/_{3}$ 1798. Gift $^{7}/_{10}$ 1820.
Død i Kjøge $^{20}/_{12}$ 1876.

Fader
Johan Mathias Birkerod.
Kaptejn. R. af D.
Født i Odense $^{6}/_{11}$ 1799. Død $^{9}/_{6}$ 1846.

Moder
Wilhelmine Andrea Eskildsen.

Fader
Andreas Simmelhag.
Mægler.
Født i Kjøbenhavn $^{3}/_{10}$ 1800. Død $^{25}/_{6}$ 1860.

Moder
Wilhelmine Marie Bülow.
Født i Aalborg $^{15}/_{6}$ 1810. Død $^{4}/_{6}$ 1852.

Fader
Christian Friedrich Opffer. Født i Stettin $^{20}/_{6}$ 1761. Død som Depotvagtmester i Randers $^{14}/_{11}$ 1824.

Moder
Anne Kathrine Godtfredsdatter Bigum.
Gift $^{25}/_{3}$ 1795. Død i Randers $^{26}/_{3}$ 1838. 70 Aar gl. Konfirmeret i Nibe 1780. (Maa være født 1767—68.)

Fader
Johan Peter Martinussen Trondhiem. Døbt i Nyborg $^{12}/_{5}$ 1749. Styrmand paa den kgl. Postjagt. Død i Nyborg $^{12}/_{4}$ 1827.

Moder
Margrethe Cathrine Andersdatter, Gift $^{12}/_{1}$ 1770. Død $^{17}/_{9}$ 1793, 45 Aar gl.

Fader
Jens Johansen Tronhjem, Hosekræmmer i Kbhvn. Døbt $^{30}/_{9}$ 1772. Død i Sandbjerg 1812—14.
(Søn af omstaaende Johan Peder M. Trondhiem og Hustru.)

Moder
Cæcilie Abelone Waad.
Født $^{13}/_{6}$ 1771. Gift $^{8}/_{3}$ 1797. D. 1812—14.

Fader
Anders Birkerod.
Kjøbmand i Aalborg.
Født $^{30}/_{1}$ 1764.

Moder
Anne Margrethe Møller.

Fader
Mægler Hans Henrik Bruun Eskildsen.
Død 1857
i Kjøbenhavn.
Kgl. Livjæger i 1808.

Moder
Elisabeth (Betty) Dorthea Bernhardt.
Gift $^{3}/_{10}$ 1808.
Død 1853.

Fader
Ulrik Christian Simmelhag.
Kaperkaptejn. Døbt $^{28}/_{8}$ 1777.
Faldt over Bord og druknede ved Skagen Natten mellem 1. og 2. April 1813.

Moder
Margrethe Dorothea Knudsen.
Født $^{11}/_{12}$ 1777, død $^{15}/_{3}$ 1825.

Fader
Løjtnant Friederik Wilhelm Bülow (antaget Navnet Büla), født i Wien, død i Aalborg $^{21}/_{12}$ 1824, 64 Aar gl.

Moder
Nille Marie Ellerup.
Født i Mariager $^{18}/_{6}$ 1780.
Død i Aalborg vistnok 44 Aar gl.

Fader
Gotfried Vibrandt.
Snedker i Nibe. Død $^{11}/_{4}$ 1770.

Moder
Kirsten Nielsdatter.
Senere gift med Bager Eskild Jensen Bygum i Nibe.

Fader
Martinus Johansen (kaldes aldrig ved Navnet Trondhiem).
Døbt i Odense $^{29}/_{10}$ 1715.
Var 1748 Underkonstabel i Nyborg og kaldes 1764 for afdanket Konstabel.

Moder
Maren Pedersdatter.
Gift $^{12}/_{6}$ 1748.
(Muligvis sin Mands Stedsøster.)

Fader
Thomas Christensen Brewy, (kaldet Waad og Thallund). Han levede 1789.

Moder
Anna Cathrine Thygesdatter. Gift 1. Gang med Jens Pedersen Waad i Tarlund og 2. G. med omstaaende Thomas Brewy.
Børnene af begge Ægteskaber døbt Waad.

Fader
Jens Andersen Birkerod.
Skomager.
Gift i Odense $^{27}/_{6}$ 1762.
Begr. i Odense $^{16}/_{1}$ 1798, 66 Aar gl.

Moder
Pernille Christiansdatter.
Enke efter Hans Christian.

Fader
Hans Vilhelm Eskildsen.
Portkontrollør i Kjøbenhavn.
Døbt Joh.s Døberensdag 1750.
Død $^{4}/_{11}$ 1819.
(70 Aar.)

Moder
Birgitte Christiane Michelsen.
Gift $^{21}/_{5}$ 1784.

Fader
Bernhardt.
Kammertjener hos Kejser Peter den store af Rusland.
(Siges at være født i Rusland.)

Fader
Søren Christian Simmelhag.
Ejer af »Rabeshave«.
Født $^{29}/_{3}$ 1746 i Kjøbenhavn. Begr. $^{4}/_{7}$ 1789.

Moder
Mette Marie Kirkerup.
Døbt $^{6}/_{6}$ 1759.

Fader
Laurids Eskildsen. Slotsforvalter paa Jægerpris fra 1740.
Født 1691.
Død $^{9}/_{12}$ 1773.
Begr. $^{15}/_{12}$ 1773 i Draaby.

Moder
Charlotte Sophie Eller.
Født $^{5}/_{7}$ 1721.
Gift $^{17}/_{10}$ 1740.
Død $^{16}/_{9}$ 1759.

Fader
Ulrich Christian Simmelhag. Lakej hos den russ. Sekretær. Formentlig f. i Holland.
Begravet $^{22}/_{7}$ 1758.

Moder
Mette Marie Rasmusdatter.
Født 1711.
Begravet $^{21}/_{5}$ 1779.

Fader
Søren Kirkerup.
Porcellænhandler.

Moder
Anna Cathrine.

Fader
Hans Vilh. Eller.
Slotsforvalter paa Jægerspris.
Født $^{17}/_{4}$ 1671.
Død $^{14}/_{6}$ 1751.
Begravet $^{14}/_{7}$ 1751 i Draaby.

Moder
Kirsten Torm.
Født 1688. Gift $^{27}/_{11}$ 1710.
Død 1731. Begr. $^{9}/_{8}$ 1731 i Draaby.

Fader
Hans Christian Eller.
Fægtemester ved det ridderlige Akademi i Kjøbenhavn.

Moder
Dorthea Kyhn.

Fader
Jens Henrichsen.
Proprietær i Salling (Østrupgrd.)
Senere Forpagter paa Lejregaard (Ledreborg).

Moder
Mette Erichsdatter Torm.
(Deres 6 Børn antoge Navnet Torm.)

Fader
Magister Erik Olufsen Torm.
Bondesøn fra Jylland.
Professor i Mathematik. 1645
Stiftsprovst i Kjøbenhavn.

Moder
Søster Worm.
Født $^{12}/_{11}$ 1623.
Gift 1640.

Fader
Dr. Ole Worm.
Født $^{13}/_{5}$ 1588. Død $^{31}/_{8}$ 1654.

Moder
Dorthea Thomasdatter Fincke.
Født 1596. Gift 1615. Død 1625.

Fader
Willum Worm.

Moder
Inger Olufsdatter.

Fader
Professor Thomas Fincke.
Født $^{6}/_{1}$ 1561. Død 1614.

Moder
Søster Ivers.
Født 1574, Gift 1590. Død 1614.

Fader
Johan Worm.
(Kom ind fra Geldern.)

Fader
Oluf Jørgensen.
Borgmester i Horsens.

Moder
Kirsten Klemmensdotter.

Fader
Jacob Fincke.
Raadmand i Flensborg.

Moder
Anna Thorsmede.

Fader
Junge Jens.
Af velhavende frisisk Slægt.

Fader
Klemmens Sørensen.

Moder
Lene Christjernsdatter.

Fader
Christjern Nielsen. Borgmester i Varde 1500.
Var en bekjendt og anset Handelsmand, der stod i Forbindelse med Kong Hans.

Fader
Friedrich Knapmager »bag Skolen« i Odense.

Fader
Ellerup.
Kobbersmed i Mariager.

ELBANO OPFFER. Født paa Elba (Porteferraio) den 3. September 1894.

Fader
Emil Opffer. Redaktør af »Nyborg Avis«.
Født i Kjøge d. 17. Februar 1863.

Moder
Johanne Schønheyder.
Født i Nykjøbing paa Falster d. 28. December 1873. Gift d. $^{28}/_{12}$ 1893.

Fader
Redaktør Søren Christian Opffer, f. i Aalborg $^{22}/_{3}$ 1816, d. $^{21}/_{6}$ 1879 i Kjøge.

Moder
Julie Cathrine Frederikke Tronhjem, f. i Kjøbenhavn $^{12}/_{7}$ 1823, d. i Kjøge $^{13}/_{4}$ 1890. (Gift $^{22}/_{3}$ 57.)

Fader
Sophus Ludvig Schønheyder. R. af D.
Cand. polyt., Løjtnant, Telegrafbestyrer i Nykjøbing p. F. Født i April 1837.
Adoptivsøn af Justitssekretær J. M. Schønheyder.

Moder
Hedvig Steenberg.
Født 11. August 1844.

Fader
Exam. jur. Jens Sørensen.
Senere Godsforvalter paa Gavnø.
Død ugift i Præstø $^{22}/_{12}$ 1856, 65 Aar.

Moder
Frederikke Lovise Opffer. F. $^{26}/_{4}$ 1797.
Gift $^{29}/_{6}$ 1827 med Overfyrværker H.C.Brønsru.
Død paa Frederiksværk $^{17}/_{9}$ 1854.

Fader
Klædehandler Frederik Johansen Tronhjem.
F. i Nyborg $^{2}/_{3}$ 1784. D. i Fredensborg $^{12}/_{12}$ 1871.

Moder
Ane Cathrine Tronhjem.
F. i Kjøbenhavn $^{23}/_{3}$ 1798. Gift $^{7}/_{10}$ 1820.
Død i Kjøge $^{29}/_{12}$ 1876.

Fader
Frederik Steenberg.
Toldkontrollør i Kjøbenhavn.
Født $^{1}/_{9}$ 1802. Død 1859.

Moder
Caroline Tengstedt.
Født i Kjøge $^{28}/_{3}$ 1811.

Fader
Christian Friedrich Opffer. Født i Stettin $^{20}/_{6}$ 1761. Død som Depotvagtmester i Randers $^{14}/_{11}$ 1824.

Moder
Anne Kathrine Godtfredsdatter Bigum.
Gift $^{25}/_{3}$ 1795. Død i Randers $^{26}/_{3}$ 1838. 70 Aar gl. Konfirmeret i Nibe 1780. (Maa være født 1767—68.)

Fader
Johan Peter Martinussen Trondhiem. Døbt i Nyborg $^{12}/_{5}$ 1749. Styrmand paa den kgl. Postjagt. Død i Nyborg $^{12}/_{4}$ 1827.

Moder
Margrethe Cathrine Andersdatter, Gift $^{12}/_{1}$ 1770. Død $^{17}/_{9}$ 1793, 45 Aar gl.

Fader
Jens Johansen Tronhjem, Hosekræmmer i Kbhvn. Døbt $^{30}/_{9}$ 1772. Død i Sandbjerg 1812—14.
(Søn af onstaaende Johan Peder M. Trondhiem og Hustru.)

Moder
Cæcilie Abelone Waad.
Født $^{13}/_{6}$ 1771. Gift $^{3}/_{3}$ 1797. D. 1812—14.

Fader
Niels Steenberg.
Præst i Gislev og Draaby.

Moder
Maren Hedvig Fanøe.

Fader
Jonas Tengstedt.
Dyrlæge og Smedemester i Kjøge.
Født i Göteborg 1784.
Død i Kjøge $^{21}/_{10}$ 1830.

Moder
Bodil Kirstine Nielsen.
Født i Kjøge $^{19}/_{2}$ 1793.
Død i Kjøge $^{13}/_{7}$ 1879.

Fader
Gotfried Vibrandt. Snedker i Nibe. Død $^{14}/_{4}$ 1770.

Moder
Kirsten Nielsdatter.
Senere gift med Boger Eskild Jensen Bygum i Nibe.

Fader
Martinus Johansen (kaldes aldrig ved Navnet Trondhiem).
Døbt i Odense $^{29}/_{10}$ 1715.
Var 1748 Underkonstabel i Nyborg og kaldes 1764 for afdanket Konstabel.

Moder
Maren Pedersdatter.
Gift $^{12}/_{6}$ 1748.
(Muligvis sin Mands Stedsøster.)

Fader
Thomas Christensen Brewy, (kaldet Waad og Thallund). Han levede 1789.

Moder
Anna Cathrine Thygesdatter. Gift 1. Gang med Jens Pedersen Waad i Tarlund og 2. G. med onstaaende Thomas Brewy.
Børnene af begge Ægteskaber døbt Waad.

Fader
Brændevinsbrænder Jens Nielsen i Kjøge.

Fader
Johan Mortensen Trunhiem. Skomager i Odense. Blev begravet $^{27}/_{5}$ 1724.

Moder
Anna Dorthea Friedrichsdatter, Gift 2. G. $^{25}/_{1}$ 1712 med Joh. M. Trunhiem.

Fader
Friedrich Knapmager »bag Skolen« i Odense.

Familien Opffer. 2. Linie.

Samlet af **FREDERIK OPFFER** med Oplysninger af Arkivassistenterne *H. C. Rode*, Kjøbenhavn, *S. Nygård*, Viborg, og *Holger Hansen*, Odense.

F. OPFFERS BOGTRYKKERI, KJØGE. 1898.

SØREN CHRISTIAN OPFFER, født i Kjøge d. 7. Marts 1897.

Fader
Redaktør Frederik Opffer, født i Kjøge $^{28}/_{1}$ 1858.

Moder
Sigrid Elfrida Kirstine Christensen, født paa Bramslykke $^{23}/_{1}$ 1875. (Gift i Herfølge $^{10}/_{4}$ 1896.)

Fader
Redaktør Søren Christian Opffer, f. i Aalborg $^{22}/_{3}$ 1816, d. $^{21}/_{6}$ 1879 i Kjøge.

Moder
Julie Cathrine Frederikke Tronhjem, f. i Kjøbenhavn $^{12}/_{7}$ 1823, d. i Kjøge $^{13}/_{4}$ 1890. (Gift $^{22}/_{3}$ 57.)

Fader
Forpagter paa Bramslykke Gomme Peter Poulinus Mathæus Christensen, f. i Maribo $^{19}/_{10}$ 1830.

Moder
Marie Mariane Nerenst, født paa Feldborg Skovridergaard $^{14}/_{10}$ 1834.

Fader
Exam. jur. Jens Sørensen. Senere Godsforvalter paa Gavnø. Død ugift i Præstø $^{22}/_{12}$ 1856, 65 Aar.

Moder
Frederikke Lovise Opffer. F. $^{26}/_{4}$ 1797. Gift $^{29}/_{8}$ 1827 med Overfyrværker H.C.Bransru. Død paa Frederiksværk $^{17}/_{9}$ 1854.

Fader
Klædehandler Frederik Johansen Tronhjem. F. i Nyborg $^{2}/_{3}$ 1784. D. i Fredensborg $^{12}/_{12}$ 1871.

Moder
Ane Cathrine Tronhjem. F. i Kjøbenhavn $^{22}/_{8}$ 1798. Gift $^{7}/_{10}$ 1820. Død i Kjøge $^{28}/_{12}$ 1876.

Fader
Kjøbmand i Maribo Johan Arnt Christensen. F. $^{29}/_{8}$ 1801. D. $^{23}/_{1}$ 1873.

Moder
Gertrude Marie Krøyer. F. $^{21}/_{4}$ 1811 i Svendborg. D. i Maribo $^{8}/_{1}$ 1874.

Fader
Forstplantør Frederik Christian Nerenst. Født $^{8}/_{5}$ 1796. Død $^{4}/_{12}$ 1847.

Moder
Ane Margrethe Gunst. Født $^{24}/_{6}$ 1801. Død i Efteraaret 1870.

Fader
Christian Friedrich Opffer. Født i Stettin $^{20}/_{8}$ 1761. Død som Depotvagtmester i Randers $^{14}/_{11}$ 1824.

Moder
Anne Kathrine Godtfredsdatter Bigum. Gift $^{25}/_{3}$ 1795. Død i Randers $^{26}/_{3}$ 1838. 70 Aar gl. Konfirmeret i Nibe 1780. (Maa være født 1767—68.)

Fader
Johan Peter Martinussen Trondhiem. Døbt i Nyborg $^{12}/_{5}$ 1749. Styrmand paa den kgl. Postjagt. Død i Nyborg $^{12}/_{4}$ 1827.

Moder
Margrethe Cathrine Andersdatter, Gift $^{12}/_{1}$ 1770. Død $^{17}/_{9}$ 1793, 45 Aar gl.

Fader
Jens Johansen Tronhjem, Hosekræmmer i Kbhvn. Døbt $^{30}/_{9}$ 1772. Død i Sandbjerg 1812—14.
(Søn af omstaaende Johan Peder M. Trondhiem og Hustru.)

Moder
Cæcilie Abelone Waad. Født $^{15}/_{6}$ 1771. Gift $^{3}/_{3}$ 1797. D. 1812—14.

Fader
Brændevinsbrænder, Brygger Peder Christensen i Maribo. Født i Jylland midt i 1763, død $^{22}/_{3}$ 1832.

Moder
Anna Pouline Madsdatter. Døbt $^{11}/_{7}$ 1768. Overlevede sin Mand.

Fader
Gomme Krøyer, Kjøbmand og Kirkeværge i Svendborg. Døbt $^{16}/_{9}$ 1787. Død $^{17}/_{1}$ 1838.

Moder
Mette Kirstine Graae. Døbt $^{6}/_{8}$ 1780. Død paa Hvedholm $^{10}/_{9}$ 1853. Gift $^{1}/_{3}$ 1809.

Fader
Kammerraad, Toldinspektør Christian Sommerfeldt Nerenst, døbt i Toten 1736.

Moder
Mariane Morsleth. Gift 1791 i Greve Kirke $^{29}/_{10}$.

Fader
Snedkermester Gunst i Kjøbenhavn.

Fader
Gotfried Vibrandt. Snedker i Nibe. Død $^{14}/_{4}$ 1770.

Moder
Kirsten Nielsdatter. Senere gift med Bager Eskild Jensen Bygum i Nibe.

Fader
Martinus Johansen (kaldes aldrig ved Navnet Trondhiem). Døbt i Odense $^{29}/_{10}$ 1715.
Var 1748 Underkonstabel i Nyborg og kaldes 1764 for afdanket Konstabel.

Moder
Maren Pedersdatter. Gift $^{12}/_{6}$ 1748.
(Muligvis sin Mands Stedsøster.)

Fader
Thomas Christensen Brewy, (kaldet Waad og Thallund). Han levede 1789.

Moder
Anna Cathrine Thygesdatter. Gift 1. Gang med Jens Pedersen Waad i Tarlund og 2. G. med omstaaende Thomas Brewy.
Børnene af begge Ægteskab er døbt Waad.

Fader
Feltbereder i Maribo Mads Jørgen Hansen. Født c. 1737 Begr. $^{6}/_{1}$ 1813.

Moder
Abigael Pedersdatter. Gift $^{20}/_{8}$ 1766. Født 1748. Død $^{21}/_{8}$ 1828.

Fader
Kjøbmand Gomme Hansen Krøyer i Svendborg.

Fader
Gomme Graae, Kjøbm. og Kirkeværge i Svendborg Døbt $^{22}/_{3}$ 1744. Gift $^{31}/_{10}$ 1770. Død $^{17}/_{11}$ 1804.

Moder
Elisabet Sofie Kristiansdatter Bondo. Døbt $^{30}/_{8}$ 1743. Død $^{2}/_{1}$ 1809.
(Enke efter Kjøbmand og Kirkeværge Niels Hech i Svendborg.)

Fader
Skovrid. Kristen Olufsen Bondo.

Fader
Kancelliraad, Foged Caspar Nerenst. Døbt i Toten $^{21}/_{4}$ 1698 Død $^{25}/_{4}$ 1760. (62 Aar gl.)

Moder
Kirstine Elise Sommerfeldt. Døbt i Vardal 1709, Død 1783 (begr. $^{26}/_{11}$) i Christiania

Fader
Jørgen Morsleth. Degn (Student) i Greve Kildebrønde.

Moder
Christine Marie Grey. Død 1796, $80^{1}/_{2}$ Aar gl. Gift $^{10}/_{10}$ 1755 i Greve Kirke

Fader
Jens Grey. Degn i Greve-Kildebrønde. Død 1760 i Greve.

Moder
Anne Kirstine. Død 1750 i Greve.

Fader
Johan Mortensen Trunhiem. Skomager i Odense. Blev begravet $^{27}/_{6}$ 1724.

Moder
Anna Dorthea Friedrichsdatter. Gift 2. G. $^{12}/_{1}$ 1712 med Joh. M. Trunhiem.

Fader
Friedrich Knapmager »bag Skolen« i Odense.

Fader
Kristen Graae. Kjøbmand i Svendborg. Døbt $^{16}/_{1}$ 1719. Gift $^{24}/_{4}$ 1743. Begr. $^{10}/_{3}$ 1769.

Moder
Bodil Nielsdatter Tingberg. Født 1710. Begr. $^{13}/_{11}$ 1785.
(Enke efter Kjøbmand Gomme Gommesen Brandt.)

Fader
Knud Graae. Kjøbmand og Raadmand i Svendborg. Døbt $^{19}/_{10}$ 1689 Gift $^{13}/_{2}$ 1711. Begr. $^{19}/_{8}$ 1761.

Moder
Mette Kristensdatter. Død $^{7}/_{7}$ 1733. (Enke efter Overformynder Peder Nilsen Søborg.)

Fader
Niels Kristensen Tingberg. Kjøbmand.

Moder
Kirsten Pedersdatter.

Fader
Jørg. Pedersen Graae. Født 1659. Begr. $^{26}/_{8}$ 1705. Kjøbm. i Svendborg.

Moder
Katrine Knudsdatter. Født $^{2}/_{12}$ 1667. Begr. $^{4}/_{8}$ 1710.

Fader
Johan Henriksen Nerenst. Foged i Toten, Land og Volders. Begr. paa Toten $^{7}/_{4}$ 1724, 62 Aar gl.

Moder
Hilleborg Livsdatter Borch.

Fader
Christian Sommerfeldt. Sorenskriver i Toten, født omtr. 1673 i Vardal, død paa Sukkerstad paa Toten 1747.

Moder
Maria Riss, født omtr. 1682, død paa Toten 1738 (begr. 6. Juni) 56 Aar gl

Fader
Henrik Nerenst. Begravet paa Toten $^{30}/_{5}$ 1713, 85 Aar og 8 Uger gl.

Fader
Hans Hansøn Sommerfeldt, f. 16.. i Danmark, død i Maj 1687 som Sognepræst i Vardal.

Moder
Else Michelsdatter Storm. Død $^{20}/_{12}$ 1737 i Christiania.

Fader
Michel Olufsen Storm. Foged i Salten.

Moder
Sophia Christensdatter Bloch.

Fader
Ole Michelsen Storm. Borger i Aarhus.

Moder
Benedicte Rasmusdatter.

Fader
Liv Alexandersen Borch. Sorenskriver i Solør og Østerdalen. Senere Foged i Værsdalen.

Moder
Hilleborg Hansdatter Tanche, gift med Liv Alexandersen Borch, Foged i Værsdalen. Tidligere Sorenskriver i Solør og Østerdalen.

Fader
Alexander Clausen Borch. Sognepræst til Elverum.

Fader
Hans Carstensen Tanche, Sorenskriver i Solør, Hedemarken og Østerdalen i 45 Aar. Død 1676.

Moder
Elisabeth Thomædatter. Gift 1647.

Fader
Carsten Hansen. Raadmand i Maribo.

Moder
Hilleborg Hansdatter.

Fader
Hr. Thomas Laugesen, Sognepræst til Toten, senere i Opsloe og derpaa i Christiania.

Moder
Martha Olsdotter Reersen.

Fader
Ole Reersen Raadmand i Opsloe.

Moder
Gunild Mogensdotter Gyldenaar.

Fader
Mogens Gyldenaar af gammel norsk Adel.

Moder
Magnild Dyre af gammel norsk Adel.

Familien Opffer. 1. Linie B.

Samlet af **FREDERIK OPPFER** efter Familierne Sommerfeldts og Graae's Slægtbøger og Gjessings Jubellærere samt Oplysninger fra Arkivfuldmægtig *Thomle* i Christiania, Arkivassistenterne *H. C. Rode*, Kjøbenhavn, *S. Nygård*, Viborg, og *Holger Hansen*, Odense.